OVIDIU ZOTTA

ALEXANDRU CEL ARGINTIU

Editura Ion Creangă

. . . .

. . . .

— Deci a treia cauză: complex de inferioritate față de părinți. Ești plin de probleme, subiectule! Lucrează, lucrează! Tu ai nevoie de un psiholog, nu de un antrenor de box!

— Lăsați, că psiholog mai bun ca dumneavoastră...

— Intră în meserie. Să-ți spun drept: nu știu dacă din tine o să iasă un campion. Din Bunguleț, da!

— Și-atunci de ce mă mai țineți aici?

— Pentru că dacă n-o să scot din tine chiar un «mîncător» de boxeri, o să scot un om de caracter.

Lei 4

Mihaelei

Desenul copertei de
POMPILIU DUMITRESCU

OVIDIU ZOTTA

ALEXANDRU CEL ARGINTIU

roman

EDITURA ION CREANGĂ, BUCUREȘTI — 1976

CAPITOLUL ÎNTÎI

Mergeau tiptil, lipiţi de pereţi. *Vulturul Singuratic* poruncea, prin gesturi, încetinirea sau grăbirea înaintării. Vîntul le arunca în faţă rafale de ploaie. *Picior de Iepure* simţi cum îl gîdilă ceva în nări. Duse mîna la nas, înspăimîntat. Răsună un strănut înăbuşit. Toţi se uitară cu dispreţ şi reproş la micul ghinionist. Acesta lupta disperat împotriva unui al doilea strănut. Om cu experienţă, *Marea puşcă* îşi smulse căciula din cap şi i-o lipi de faţă. Zgomotul strănutului se pierdu în masca de lînă caldă.

Încă trei metri, încă doi, un pas. Vulturul Singuratic se apropie de fereastra deschisă şi ridică mîinile, prinzînd marginea ferestrei. Se înalţă încet, în puterea braţelor. Toţi îl urmăresc cu respiraţia oprită. Milimetru cu milimetru, capul lui depăşeşte nivelul pervazului. Acum poate privi înăuntru. Rămîne aşa cîteva secunde, pe urmă, un salt, şi Vulturul Singuratic e cu burta pe pervaz. Se dă peste cap, dispărînd înăuntru. Picior de Iepure, care-şi cunoaşte dinainte misiunea, se

așază pe brînci, lipit de zid, în dreptul ferestrei. Rînd pe rînd, ceilalţi micuţi i se urcă în cîrcă, pun genunchiul pe pervaz și se aventurează în necunoscut. Rămas singur, Picior de Iepure își îndreaptă trupul, privind nerăbdător în sus, dar nu se vede nimic. Furios, sare cît poate, dar nu ajunge să prindă marginea ferestrei. „Trădătorii ! murmură el, cu obidă. Au uitat că trebuie să-mi întindă și mie mîna !"

Celor dinăuntru numai la el nu le e mintea. Sînt cu un ochi la ușă și cu altul la „Alexandru cel Argintiu", care-i fascinează.

— Oare chiar vorbeşte ? întreabă în șoaptă Marea Pușcă, în egală măsură curios și temător.

„Alexandru cel Argintiu" în veșmîntul său alb, metalic, îi privește misterios.

Brusc, ușa se deschide. Invadatorii îngheață. Uriașului care a intrat, îmbrăcat în vestita tunică albă, cu inițialele „A. A.", abia îi ajung pînă la centură. Fruntea lui se umple de cute :

— Cum ați intrat aici ? !

Vede fereastra deschisă, prin care vîntul strecoară frunzele uscate și umede ale toamnei. Iulian Nedea se plimbă încet, fixîndu-l pe fiecare în ochi.

— Știți ce vă așteaptă ?

Vulturul Singuratic e la fel de palid ca toţi ceilalţi. Marea Puşcă îşi adună ultimele puteri :

— Nu ne-am atins de nimic ! Am vrut doar să vedem dacă vorbeşte. Nu te supăra pe noi...

„Frica ! rîde în sine Iulian. Uite-i cum tremură." Sentimentul de a se şti temut de cei mai mici îi face plăcere, deoarece rareori i-a fost dat să-l aibă. „Proştii ! E ruşinos să te bucuri că bagi spaima în nişte copii de clasa întîi." Rîde, şi copiilor le mai vin inimile la loc. Duce arătătorul la buze :

— Sst ! Trebuie s-o ştergeţi ! Dacă vă prind ceilalţi, n-o să fie bine.

— Da' vorbeşte ? repetă Marea Puşcă, arătînd spre „Alexandru".

— Încă nu, dar o să vorbească. Uitaţi-vă aici.

Îndepărtează panoul unui bloc. Interiorul lui „Alexandru" iese la vedere : legiuni minuscule de piese trandafirii, galbene şi roşii. De departe ai crede că sînt straturi de flori decupate din grădină şi aşezate ca volumele în bibliotecă. Impresia produsă asupra inoportunilor vizitatori nu e tocmai copleşitoare. Iulian se simte cam jignit :

— Credeaţi că înăuntru e vreun balaur sau vreun Mannix ? Aici e ştiinţă, nu înţelegeţi ?

Valea ! Aud niște glasuri care nu prevestesc nimic bun. Topiți-vă urgent pe unde ați venit !

Marea Pușcă scoate fulgerător din sîn un mic aparat de fotografiat, îl duce la ochi, apasă pe declanșator.

— Mai sînteți aici ? se încruntă Iulian. Nu v-am spus că vin *Fețele palide* și-o să fie vai de voi ?

Într-adevăr, de pe coridor se aud apropiindu-se zgomote de glasuri și de pași. Se reped cu toții la fereastră.

— Picior de Iepure ! strigă Vulturul Singuratic. Ține *cocoașa,* să coborîm !

Picior de Iepure rînjește, cu brațele încrucișate.

— Dar voi m-ați tras înăuntru ? Acum descurcați-vă !

Și-i privește încîntat cum încep să se rostogolească de-a valma. Noroc că aterizează pe moale : noroi și frunze uscate.

Exact în clipa cînd ultimul *invadator* părăsea secția „A.A.“, ușa se deschise și începură să intre colegii lui Iulian. Își scoaseră din dulap halatele albe, scurte și începură să le îmbrace.

— Ce-i mizeria asta ?! exclamă iritată Voichița Homată, arătînd urmele noroioase de pe podea. Și geamul deschis ! Vînt, frig !

Cine e de serviciu ? A, Iulian ! Atunci e clar...

Și rîse într-un anumit fel, care îl înfuria și-l umilea pe Iulian mai rău decît o ocară. Împurpurat, se repezi spre locul lui, făcîndu-se că n-o aude.

Deodată, răsună „buzduganul lui Martinoiu“, adică vocea aceea formidabilă care făcea să vibreze geamurile pe toate cele trei nivele ale clădirii școlii. „Cutare, ia apleacă-te și strînge hîrtiile alea de pe jos, să vezi ce mușchi o să faci ! Cutăriță, mai repede, la clasă : povestea cu sfertul de oră academic nu e pentru tine !“

Iulian luă fărașul și mătura dindărătul dulapului și, într-un ritm progresiv accelerat, curăță toate urmele de noroi.

— Așa, băiețică, rîse Cezar Floricescu ; să știi că ai aptitudini !

Lui Iulian îi veni să-l trăsnească pe loc cu mătura, dar o făcu numai în gînd.

În prag apăru înalt, masiv, purtînd același halat ca și ei, inginerul Martinoiu. Era ca întotdeauna binedispus, de parcă tot ce se întîmpla era o petrecere.

— Sînteți gata, preaînvățaților ? Dați-i drumul ! Deviza secolului este eficiența.

Începeau o nouă zi de lucru. Cu mișcări demult intrate în reflex scoaseră sculele și

aparatele de măsură. Fiecare se așeză la locul lui, începînd să lucreze cu precizie, de la punctul unde rămăsese cu montajul. Dacă privirile ar avea puterea de a pătrunde prin ziduri, atunci pereții secției „A.A." ar fi fost ciuruiți. Toți elevii liceului rîvneau să facă parte din această clasă care construia, sub bagheta celui mai bun profesor, un ordinator adevărat : „Alexandru cel Argintiu". Despre el se scrisese în „Cutezătorii" și în „Scînteia tineretului" ; articolele fuseseră decupate și lipite pe dulap, sub o foaie protectoare de polietilen. Erau mai invidiați decît fotbaliștii, care aduseseră în vitrina cu trofee a liceului cupa inter-școlară.

Frunzele se lipeau, vlăguite, de geamurile umede. Rămîneau o vreme acolo, apoi vîntul le înlocuia cu altele. Erau frunze veștede, boțite, dar erau și frunze încă verzi, puternice ; erau frunze mari, somptuoase, de stejar și de viță de vie, și erau altele modeste, de cireș, de prun, de măr, aduse toate de prin grădinile căsuțelor care se înșirau, pe străzi drepte și înguste, în partea nord-estică a liceului. Dinspre sud nu mai veneau frunze ; acolo buldozerele răseseră încă din primăvară bătrînul cartier cu aer provincial și

nume curios : Între-gîrle. Acum, blocurile cu zece etaje își mai așteptau doar tencuitorii și zugravii.

Iulian ridica din cînd în cînd privirile să vadă care frunză rezistă mai mult pe geam. Recordul era deținut de o frunzuliță purpurie urmînd, la cinci secunde, una de salcîm. Pe Iulian îl intriga recordmena ; nu-i știa numele. Ținînd evidența acestei întreceri, încerca de fapt să uite de degetul mare care, luxat cu o seară înainte la antrenament, îl durea îngrozitor. Abia putea să țină letconul în mînă. „Ar fi trebuit să mă învoiesc" își spuse el pentru a zecea oară.

— Ce frunză o fi ? îl întrebă, în șoaptă, pe Băbăneață.

— O frunză ! răspunse acesta binevoitor, dar la rîndul său îi ceru lămuriri în șoaptă lui Simionaș, cu notificarea, ca o scuză, „a întrebat Iulian", dar nici Simionaș nu știa, și întrebarea se răspîndi în atelier. Unii nu înțelegeau despre ce e vorba, crezînd că s-a întîmplat ceva pe stradă, că un trecător... o mașină...

Sub vîrfurile pistoalelor de lipit fierbeau mici vulcani de cositor. Lava lor se pietrifica aproape instantaneu, fixînd pe plăcuțele cafenii de pertinax o galaxie de steluțe multi-

colore : tranzistoare, rezistențe, condensatoare, ferite.

Tudorel Martinoiu, profesorul lor de fizică, care își dăduse doctoratul la Stockholm, unde lucrase și într-o uzină de specialitate, se plimba de la o masă la alta, împărțind sfaturi. Uneori, îi scăpau propoziții în limba engleză. Atunci surîdea, fîstîcit : — „*Hell*, m-a luat gura pe dinainte, dar ce vină am, acolo a trebuit să vorbesc despre lucrurile astea numai în englezește, *excuse me, boys !* *This boys*, înțelegători, îl iertau, gîndindu-se că, mai știi, aveau să treacă și ei cîndva prin astfel de greutăți, cum ar fi o specializare în Suedia sau Japonia, prilej cu care ești silit să vorbești peste tot numai englezește.

Iulian deschise geamul — afară mirosea dulce-amărui, a cîmpie umedă, ca în satul bunicilor lui la sfîrșitul lui august — dezlipi frunzulița roșiatică și o puse cu grijă într-o despărțitură a portofelului.

— Ce faci cu ea ? ceru lămuriri Băbăneață. Era micul lui defect : voia să știe totul, te sîcîia mereu cu „de ce“ și „care“ și „cînd“.

— Ce să fac, nimic. Vreau să știu ce frunză e. O să mă uit în Tratatul de botanică.

Băbăneață nu spuse nimic, dar avea bănuielile lui. „Dacă ar fi să cunoaștem toate frunzele de pe lume..." Nu ! Alta era explicația. Probabil că frunzulița asta aducea noroc. Băbăneață mai avea un defect : era superstițios. Pe lîngă superstițiile banale, deprinse acasă — teama de pisică neagră, de numărul 13, de-a i se ieși cu gol înainte — mai inventase și el cîteva personale. Dacă la patiseria din colțul străzii era nu vînzătorul, ci soția lui, dacă primul autobuz venea din sens invers, dacă femeia de serviciu a școlii spăla geamurile și nu pardoseala, Băbăneață era convins că o să-i „meargă prost" toată ziua. Se apăra și el cum putea, ocolind patiseria, ducîndu-se pe jos la școală și intrînd pe fereastra laboratorului de chimie. Mai avea și alte arme pentru alungarea „ghinionului" : cea mai de încredere consta în a-și ciupi lobii urechilor, clipind din ochi de nouă ori. De aceea, orice apariție a lui Băbăneață la tablă începea printr-un astfel de spectacol.

Plăcuțele de pertinax își primeau porția de insecte electronice sub un agitat frunziș de rîsete și pălăvrăgeli. Martinoiu nu era adeptul tăcerii. Îi lăsa să vorbească, asta nu-i stînjenea la lucru, învățaseră perfect toate operațiunile. Hotărîseră să-și boteze calculatorul „Alexandru cel Argintiu" ; Alexan-

dru, fiindcă avea să fie înțelept, iar argintiu, pentru că blocurile urmau să fie nu albe, ci argintii, ca să dea o impresie de utilaj cosmonautic. Aici puteai să afli o mulțime de noutăți, curiozități și lucruri utile. Cum l-a angajat Enzo Ferarri pe Niki Lauda, pilotul care a readus echipei din Maranello titlul mondial visat timp de 11 ani. Unde poți să-ți comanzi, ieftin, niște excelenți blugi cu jachetă — la fratele lui Băbăneață, croitor pe Griviței. Care dintre tratatele de fizică generală e mai potrivit pentru pregătirea în vederea admiterii la facultate. Fiecare informație sau idee nu era însă demnă de luat în seamă decît dacă Floricescu Cezar sau Homată Silvia le aprobau. Neîncrederea lor ducea imediat la un fenomen aproape general de respingere. De aceea, oricine vorbea, trăgea cu ochiul la Cezar sau la Silvia.

— Uite-așa e de mic ! zise Floricescu, entuziasmat, descriind dimensiunile unui pachet de țigări.

— Și de unde-l are ? se interesă Băbăneață. Cît a dat pe el ? Poate să mai facă rost ?

Floricescu, potrivit unei etichete stabilite de el, nu lua în seamă oameni ca Băbăneață, deci nu-i răspunse la aceste întrebări, ci continuă să înșire performanțele unui calculator

de buzunar pe care o rudă îl adusese din Japonia. Floricescu avea multe neamuri care lucrau în domenii din cele mai diferite. Expresiile „mi-a spus unchiul meu", „o să vorbesc cu vărul cumnatei lui tata", „depinde de ce-o să spună socrul verișoară-mi" apăreau foarte des în vorbirea lui.

Se apropie de tablă și, lucrînd energic cu creta, înfățișă schema de principiu a micului calculator :

— Cînd s-a dus unchiul meu la ședință, avea *obiectul* în servietă. I-a ascultat cuminte pe toți și, la urmă, l-a scos și-a zis : «Ia să vedem acum cine are dreptate ! Pac-pac !» În trei minute le-a demonstrat, cu analize statistice și modele matematice, că singura soluție bună era aceea propusă de el.

— Să nu ștergi schema, vreau s-o copiez și eu ! zise energic Rebegea Traian. Toată lumea știa că un sfert de oră mai tîrziu Rebegea Traian n-avea să-și mai amintească unde a pus foaia cu schema care-l încîntase. La fel proceda cînd era vorba și despre o carte, și despre un film : „Zi mai rar, să-mi notez", cerea el. Eminențele clasei îl acceptau cu plăcere. Avea particularitatea de a proclama foarte sonor meritele celor care se remarcau. De pildă, acum, copiind schema, făcea niște gesturi de admirație și uimire, din

care s-ar fi putut înțelege că respectivul calculator fusese construit chiar de Floricescu.

— Ascultă, Floricescule, zîmbi subțire Simionaș, ce s-ar fi întîmplat dacă unchiu-tău se ducea la ședință fără cutiuța aia fermecată ? Rămînea prost ?

Floricescu se îngălbeni. Simionaș era singurul față de care nu-și fixase un mod de a se purta. După starea acestuia, elev din „plutonul de mijloc“, ar fi trebuit, conform obiceiului său, să-l ia de sus, dar caracterul dur și vorbirea crudă ale blondului îl cam împiedicau. Ce să-i răspundă ? Dacă spunea că unchiul s-ar fi descurcat oricum, diminua interesul pentru lăudatul calculator ; dacă, dimpotrivă, ar fi admis că totul se datorase minunatei cutiuțe, ar fi micșorat considerabil meritele unchiului. Or, din larga familie Floricescu, era exclus să facă parte molatecii, naivii, ghinioniștii. Aveai aici de-a face numai cu irumptivi, deștepți, oameni „pe fază“, cărora „le mergea mintea“.

— Relația dintre om și mașină este complexă, ea face obiectul unor studii speciale, zise Cezar, prudent. Noi aici tot un calculator construim. Ar fi riscant să afirmăm că, odată realizat, vom fi, datorită lui, mai inteligenți. Mai eficienți, însă, da !

— Corect, se văzu Simionaș nevoit să recunoască. Chiar și în clasa asta văd cel puțin un cap pe care nu l-aș da pe toate calculatoarele din producția curentă sau specială.

— Le faci colegilor complimente ? *Beautiful !* exclamă Martinoiu. Îmi spui și mie care e băiatul mai tare decît un Felix C 256 ?

Simionaș rîse — avea un rîs al lui, scurt, în egală măsură amuzant și provocator :

— Mă împingeți pe un drum periculos. Astea nu-s lucruri care se discută sau cel puțin, nu se discută așa. Și nici nu sînt eu cel mai în măsură să-și dea cu părerea.

— Dreptul la opinie îl avem cu toții, dar fricoșii nu-l folosesc...

Simionaș încearcă să scape printr-o glumă :

— Păi, mai genial și mai genial — întîi ați fi dumneavoastră, care sînteți, cum s-ar spune, șeful !

Martinoiu ridică un deget :

— Si-mi-o-naș ! Eu vă dau voie să spuneți cîte o singură nerozie — moderată ! — pe zi, dar ai grijă : pentru astăzi ți-ai terminat porția !

— Am înțeles. Îmi pregătesc rația de mîine...

— Lasă ! Continuă cu ce te-am întrebat.

— Să mă uit bine în jur. Ce liniște s-a făcut... Sînt cît pe-aci să mă emoționez ! Fie-

care așteaptă de la mine să-i arunc mărul de aur al consacrării... Voichița e roșie ca focul... Rebegea și-a dat părul peste cap, să văd ce frunte lată are... Floricescu e la capătul răbdării, ca o fată care-și așteaptă pețitorii...

Floricescu se împurpură :

— Crezi că de aiurelile tale îmi arde ? !

— Îți arde, lasă că știu eu ! Sînt ca marinarul din cîntec : „A fost odată un marinar / Toți căpitanii umblau după el / Nu prea era un matroz temerar / Nici un cîrmaci ideal / Însă vedea bine fără ochean / Tot ce era pe ocean ! Pam-pam !"

— Ei, și tu ce vezi, trubadurule ? Nu ne mai fierbe ! tună Martinoiu.

— Păi să mă uit bine. Așa, un tip excepțional... dotat... avînd oarecare aptitudini... în fine, deșteptuț...

— Văd că o iei repejor în jos, pe treptele nuanțelor !

— Răspundere mare ! Nu ne jucăm ! Va să zică, unul inteligent... ager la minte... care gîndește... ar fi... în primul rînd... Iulian !

Izbucniră fluierături, aplauze, rîsete, exclamații de mirare, schimburi de întrebări : „Ce l-a apucat pe Simionaș ?" „Tu, el e prieten cu Iulian ?" Buzele se țuguiau a mirare, ochii neîncrezători îl cercetau de sus pînă jos pe Iulian Nedea, ca și cum li s-ar fi spus că e un extraterestru.

— I-auzi, Iuliane, hopa sus, pe piedestal! Cu ce l-ai fermecat pe Simionaș, de te încunună cu lauri?

Iulian bîigui dezorientat, fiert:

— Glumește și el. Știți cum e Simionaș...

— Nu glumesc, bombăni Aurel. Ești deștept. Am zis. Și către Martinoiu: Nu vă luați după figura lui adormită! Iulian e altfel de cum pare. În capul lui e o uzină care zbîrnîie la parametri foarte ridicați.

— Da' fină ureche mai ai! zise Floricescu, abia ascunzîndu-și senzația unei insuportabile jigniri. Ce găsești tu deosebit la Iulian? Iuliane, nu te supăra, obiectivează-te, discutăm numai o chestiune de principiu, închipuie-ți că nu e vorba de tine.

Iulian tremura de enervare:

— Cum o să-mi închipui așa ceva? Încetați imediat! N-aveți dreptul. Nu vă dau voie!

Pe fruntea lui Martinoiu apărură o mie de cute:

— Nici *mie* nu-mi dai voie? Lasă-l pe Simionaș să-și dovedească afirmația. Doar e vorba de laudă, nu de ocară!

— Cum să vă spun, zise Simionaș. Iulian are... ăăă... spirit analitic! Ăsta-i cuvîntul: analitic!

Floricescu surîse, disprețuitor.

— Încerci să demonstrezi o ipoteză prin altă ipoteză ? Ar fi o noutate în logică.

— *Simt* eu că Iulian are spirit analitic.

— Simţi tu, marele intuitiv !

— Eu ce am avut de spus, am spus. Dacă îţi plac dovezile, atunci, poftim, dovedeşte tu!

— Să dovedesc ce ? zise Floricescu, derutat.

— Că Iulian *n-are* spirit analitic şi că în general *nu* e un tip foarte inteligent.

— Cum o să fac eu asta ? !

— A, nu poţi ? sări Simionaş. Atunci, *meus frater*, din moment ce nu poţi dovedi ipoteza asta, care e contrariul afirmaţiei mele, înseamnă că eu am spus adevărul ! E logic ?

— Logic şi dialectic ! exclamă Martinoiu. L-ai pus în dificultate pe Floricescu. Bravo ! Numai că Iulian, revelaţia ta, ţine letconul ca pe o prăjină, n-a terminat nici un sfert din montajul planificat pentru azi. L-o fi slăbit emoţia celebrităţii ?

— Care celebritate ? Iar începeţi ? spuse Iulian iritat, mai cu seamă de rîsetul înăbuşit al Voichiţei. Norma să ştiţi că mi-o fac : vin diseară şi termin montajul !

— E bolnav ! sări, îndatoritor, Băbăneaţă. Are mîna ruptă !

— Taci naibii ! se răsti în şoaptă Iulian. N-am nimic. Un deget scrîntit...

Dar degetul unei personalități atît de controversate nu putea să nu atragă și el atenția. Iulian fu întrebat unde și cum și l-a luxat, i se recomandară diferite rețete, iar Angela Maxim i-l pulveriză cu novocaină și-l bandajă, strîngînd puternic tifonul.

Se nimerise ca responsabila lor cu *primul ajutor* să fie expertă în fracturi, luxații, întinderi și ruperi de ligamente sau mușchi ; știa aproape tot ce se întreprinde în astfel de cazuri, învățase procedeele pe pielea ei.

— Ce mai faci tu, Maxim ? se interesă Martinoiu, pe un ton curios și mirat, de parcă o revedea după o lungă absență.

Fata ridică din umeri. Cum „ce mai face" ? L-a îngrijit pe Iulian și urmează să-și reia lucrul. Gestul ei, schițat cu oarecare iritare, arătase însă că bănuiește cu neplăcere rostul întrebării lui. Martinoiu ceru lămuriri fără să observe sau prefăcîndu-se că nu observă iritarea fetei. Dealtfel, avea acest obicei, ca de dragul unei vorbe de spirit să facă abstracție de sensibilitatea interlocutorului.

— Te-au uitat ziariștii sau ce se întîmplă ? N-am mai citit nimic despre tine. Eram învățat să ne zîmbești săptămînal din „Sportul", pagina întîi.

— Păi nu știți ? interveni Voichița. Nu mai aruncă greutatea.

— Cum nu mai aruncă greutatea? făcu Martinoiu pe uimitul, deși era puțin probabil să fie în necunoștință de cauză. Atunci ce aruncă? își subție el vocea, ca gîtuită de o mare surpriză.

Angela Maxim era sportivă de performanță, cea mai ilustră din școală: campioană de juniori și se dădea ca sigură ascensiunea ei în vîrful piramidei senioarelor și participarea la Jocurile Olimpice din 1980. Cei din clasă se deprinseseră cu celebritatea ei, însă, pentru restul școlii, Maxim era o legendă. Tocmai de aceea, zvonul care circula de la un timp avea și el o trenă de mister: era pe cale să renunțe sau chiar renunțase la activitatea competițională.

— Am auzit eu ceva — conveni Martinoiu să nu mai facă pe neștiutorul — dar n-am prea înțeles.

— E simplu, surîse grațios Voichița, unduindu-și brațele ca pe niște aripi: Maxim nu mai vrea să arunce greutatea, Maxim vrea să sară la înălțime!

Fata înclină din cap, că da, așa stăteau lucrurile.

Martinoiu se uită la montajul lui Băbăneață, acuzînd o lipitură prea „groasă" și-și reîntoarse privirile spre Maxim.

— Așa, va să zică. E bine, e foarte bine! S-au mai văzut alergători care devin fotbaliști, luptători care trec la canotaj, dar despre aruncători de greutate cu șanse la scrimă sau la săritura în înălțime, parcă n-am auzit.

— E posibil, e foarte posibil! sări Viorel Cavadia, gata oricînd să admită un lucru ieșit din comun. Eu am auzit de un săritor în înălțime, care fusese halterofil! Avea 1,82, 90 de kilograme, și sărea 2,15!

— Tu auzi mereu cîte ceva aiurit, spuse Voichița. Dacă s-ar lua omul după tine...

— De ce să nu încerce la înălțime, dacă-i place? Maxim, o să vin să te filmez. E foarte bine să nu vrei să faci toată viața același lucru!

— Ești un exaltat! Cu performanța cum rămîne, te-ai gîndit? Asta contează, spuse iritată Voichița, ca și cum ea ar fi fost în cauză. O enervau întotdeauna lucrurile ilogice. Astăzi, continuă ea, o fată de vîrsta lui Maxim trebuie să sară cel puțin 1,75, ca să poată trage nădejde că va ajunge cîndva pe lîngă 1,90!

— Poate că săritura în înălțime e pentru Maxim un fel de „violon d'Ingres", zise Martinoiu.

— Nu. Vrea să se consacre! exclamă Voichița, suferind vizibil din pricina nesăbuirii

colegei sale. Renunță la o carieră sigură pentru un vis fără nici o bază certă. Să vă spună ea : antrenorii de la sărituri nici nu vor să audă. Se pregătește singură, după ce pleacă ceilalți, ca o începătoare fără nici o perspectivă !

— În orice caz, e curajoasă, replică Martinoiu. Ia totul de la capăt. Nu știu ce-o să iasă, dar sînt de partea ei.

— Dintotdeauna am vrut să sar în înălțime. Peste doi ani, peste un an, poate, voi fi prea în vîrstă ca să mai încep.

— La rezultate te-ai gîndit, domnișoară visătoare ? bombăni Voichița.

— Cum s-ar putea altfel ? Dar în primul rînd mă interesează tentativa. Vreau să termin odată cu obsesia asta, a înălțimii. Să pot spune, fie : „am reușit", fie : „nu merge, dar știu că am făcut tot ce se putea".

Iulian o privi pe furiș. Simțea un fel de solidaritate cu ea. Nu aveau nimic comun, dimpotrivă, succesele, personalitatea, temperamentul — totul îi despărțea. Însă în acele clipe el avea senzația că trec amîndoi prin aceeași stare de spirit, deși n-ar fi putut explica în ce anume constă această stare de spirit. Cel mult, în faptul că amîndoi ar fi vrut în momentul acela să fie cît mai departe de vorbăreții lor colegi.

În pauză, năvăliră în atelier vreo cinci băieţi din clasa a şasea. Fiecare avea în mînă revista „Cutezătorii". Erau foarte agitaţi.

— Unde-i Băbăneaţă ? A ! Felicitări ! Eşti mare !

Băbăneaţă, confuz, ceru lămuriri. Colegii făcură cerc în jurul noilor veniţi : „Ce s-a întîmplat ?"

— Păi scrie foarte clar : „Premiul întîi, Băbăneaţă Traian !"

Rubrica de automobilism a revistei organizase un concurs : construcţii de automobile miniaturale, dar înzestrate cu un mijloc oarecare de propulsie. Cea mai bună lucrare se dovedise un *„dream-car"*, cu motor electric şi comandă prin radio. Numele autorului : Băbăneaţă Traian. Totul era foarte bine, atît doar că Băbăneaţă din revistă era *alt* Băbăneaţă, de la altă şcoală. Se făcu haz pe seama coincidenţei, cu atît mai mult cu cît Băbăneaţă al lor n-avea pic de îndemînare la desen şi în general se găsea pe muchie de cuţit la majoritatea obiectelor.

— Şi ce ? se revoltă el. Puteam foarte bine s-o fac şi eu !

— Aiurea, zise Floricescu. Tu nu vezi ce mînă are ăsta ?

— Poate că a copiat modelul de undeva.

— Lasă bîrfa. Nu-ţi batjocori tizul, pentru că e mai bun ca tine. Înghite şi taci, mă... Autobăbăneaţă !

Elevii dintr-a şasea plecară dezamăgiţi. Glumele colegilor pe seama coincidenţei se lăţiră. Unii făceau pe naivii, spunînd că Băbăneaţă doar din modestie nu recunoaşte că, totuşi, autorul este el. Alţii, în bătaie de joc, îi cereau autografe. Floricescu schiţă pe tablă silueta unei maşini cocoşate, cu roţile pe catalige şi trasă de un cîine — aluzie la Haimana — căţelul lui Băbăneaţă. Dedesubt scrise, în stil de reclamă : „Vreţi să fiţi în pas cu secolul ? Cumpăraţi un automobil marca «Autobăbăneaţă» şi n-o să vă mai temeţi de pisici !“ Această din urmă ironie era făcută la adresa superstiţiosului.

Lui Băbăneaţă aproape îi dăduseră lacrimile. Îi ura pe toţi şi îl ura şi pe celălalt Băbăneaţă, din revistă, care îl pusese într-o asemenea dificultate.

— Sînteţi nişte măgari ! ţipă el, cu glasul subţiat de furie şi umilinţă. Vă spun că *aş fi putut* să fac o maşină la fel. Nu mă crede nimeni ? Măcar unul ! Rebegea ? Simionaş ? Iulian ?

La sfîrşitul orelor Iulian îl luă pe după umeri prietenos : „Hai să mergem“, dar Bă-

băneață se scutură, zicîndu-i : „Lasă-mă în pace, toți sînteți la fel, n-aveți încredere în mine, mă socotiți prostul clasei“.

După ce plecară cu toții, Băbăneață ieși în curte. Ploaia se întețise. Ud leoarcă și înfrigurat, începu să caute printre frunze. Îl interesa o frunzuliță purpurie, aidoma celei culese de Iulian. Era sigur că există o legătură între ea și cele întîmplate în clasă. Căută el astfel, pînă cînd apăru femeia de serviciu care se apucă să le măture.

— Lăsați, tanti, că le mătur eu ! îi propuse Băbăneață, îndatoritor. Prea mult munciți !

Peste o săptămînă, la gazeta de perete a liceului avea să apară o notiță în care elevul Băbăneață era dat ca exemplu de hărnicie și inițiativă în îngrijirea bunului obștesc. Acest lucru îl făcu setos de a-și extinde cercetările. Dacă simpla căutare a frunzuliței roșii îi adusese o asemenea bucurie, ce-avea să i se întîmple intrînd de-a binelea în posesia ei ? În curînd, Băbăneață putu fi văzut trăgînd cu coada ochiului prin acele curți, din vecinătatea școlii, unde se aflau pomi, flori, arbuști. Locatarii, care aveau găini sau obișnuiau să-și pună rufele la uscat în apropierea porților, îl priveau bănuitori.

CAPITOLUL DOI

Valeriu Nedea avea o meserie cu nume romantic : sudor și montator specializat în lucrări de precizie la mare altitudine.

Nu la fel de romantică era însă și gigantica lui valiză, de fapt un cufăr de piele groasă, hîrșiit și pătat, altminteri solid ca o casă de bani și încăpător ca un șifonier. Aici își punea Valeriu echipamentul de protecție, bogat în accesorii, sculele personale, schimburile de rufărie albe ca zăpada și ireproșabil călcate, în fine, un costum elegant și trusa de toaletă. Era foarte grijuliu în ceea ce privea ținuta lui. Și mai puțin romantice erau tulburările atmosferice care la 60—80 de metri deveneau factor de primejdie, ploaia, zornăindu-i în cască, urletele din radioemițătorul agățat de piept, mîncarea și somnul pe apucate. Existau lucrări pe care, odată începute, trebuia să le termine în cincisprezece-douăzeci de ore, fără nici o pauză. În unele împrejurări, accesul direct pe corpul clădirii sau al instalației era imposibil ; atunci Valeriu Nedea era depus acolo cu macaraua sau lansat din elicopter, cu cablul. Numele lui se afla în agendele tuturor directorilor de șantier. Nu știa niciodată unde va fi trimis a doua zi după în-

cheierea unei lucrări. Cufărul era veşnic pregătit cu tot ce trebuie, inclusiv conservele şi termosul cu cafea fierbinte. Își poreclise cufărul „Transcontinental Nedea“ şi nu uita niciodată să-l recomande ca atare noilor cunoştinţe.

Subiectul aprinselor dispute directoriale era însă, în particular, cu totul altfel de cum îl vedeau colegii — aspru, singuratic, închis în sine, gîndindu-se mereu la soluţia pe care avea s-o aplice a doua zi. Acasă, Valeriu Nedea decupa cu mare interes din reviste şi ziare fotografii pe care le strîngea în albume riguros organizate pe ani, ţări şi probleme. Toată politica mondială, sporturile şi viaţa cultural-ştiinţifică le avea acolo, în imagini. Cînd nu lucra la această arhivă, cînta la muzicuţă şi la acordeon, iar în restul timpului își povestea copilăria. Pentru Iulian aceste evocări erau un magnific scenariu radiofonic. Nedea apucase ca adolescent războiul, în timpul insurecţiei avusese pistolul lui, capturat de la un neamţ pe care împreună cu alţi băieţi îl dezarmaseră în plină stradă. Pe vremea secetei, colindase satele cu traista în spate, reparînd pluguri, lămpi de gaz şi instalaţii electrice, pentru o mînă de mălai. În 1949 era instructor de pionieri şi în 1953, brigadier la Bicaz.

Pentru Iulian, acest tată fusese un privilegiu, se jucase cu el pe ruptele, trăgeau din pistoale, tîrîndu-se prin *preeria* de sub masă și de sub pat, făceau box și judo, fotbal, se duceau la pescuit. Întotdeauna Valeriu era cu o șmecherie în avans față de fiul său. Știa să facă pocnitori din pămînt umed, hoțoaice pentru orice fel de fructe, arunca la țintă cuțitul de la zece metri, pescuia cu borcanul și putea să confecționeze cinci tipuri de prăștii, cu care nimerea orice. Această prietenie înstelase copilăria lui Iulian dar, pe de altă parte, contribuise la ocolirea copiilor de vîrsta lui. Ce-i mai trebuiau prieteni cînd avea unul atît de interesant și de dispus la tot felul de jocuri ?

Volumul „Programe în limbajul Fortran“ nu era de găsit ; în orice caz, nu se afla acolo unde-și lăsa Iulian cărțile, adică pe podea, lîngă căpătîiul patului, sub masa de lucru sau pe mașina de cusut, care nu mai încăpuse decît în camera lui. Strigă deci, din obișnuință, să se audă pînă la bucătărie, însoțind întrebarea cu multe detalii :

— Mamă, n-ai văzut o carte așa, micuță, cu cotorul albastru și coperta roz, pe care e desenată o schemă cu cerculețe și pătrățele ?

— În loc să mi-o descrii, mai bine ai căuta-o, sosi răspunsul.

— Nu e nicăieri. Unde *ați* pus-o ?

Cînd Valeriu nu-și găsea butonii, întreba și el tot așa : „*Ce-ați* făcut cu ei ?“ de parcă toți ai casei conspiraseră la ascunderea butonilor. Nu altfel proceda mama. Deși numai o singură persoană uita lumina aprinsă la baie, mustrarea suna astfel „De ce nu *stingeți* lumina ?“ Acest plural devenise un obicei al familiei. El cuprindea o cantitate de răsfăț, dar și delicatețea de a nu atribui o vină unuia singur.

Mama își lăsă treburile și veni, cu o expresie de asprime, să rezolve problema. Bombănea la adresa leneviei lui Iulian, dar totul nu era decît un joc plăcut ambelor părți. Iulian avea astfel senzația că e încă un copil, idee de care cu greu s-ar fi despărțit, iar mamei îi convenea și ei să creadă același lucru, adică uite, e încă mic și are nevoie de ajutor. Nici Iulian, nici părinții lui nu se împăcau lesne cu ideea că e flăcău în toată firea. Această stare de spirit se manifesta însă numai la nivel sentimental și într-un număr redus de împrejurări, duioase și minore. Lui Iulian, mama încă îi mai ungea cu unt și dulceață feliile de pîine, la micul dejun, tatăl încă îl mai însoțea la frizerie și amîndoi erau prezenți în camera lui, la culcare, să vadă dacă e bine învelit și să-i stingă lumina. În rest, Iulian se achita onorabil, cu propriile-i puteri, de îndatoririle vîrstei.

Unde era cartea ? Mama o găsi numaidecît ; o citea, cu un aer plin de nevinovăţie, Valeriu Nedea.

— Dă-i cartea băiatului !

— Numai un minuţel, să termin capitolul introductiv, şi i-o dau.

Iulian apăru în pragul ușii. Clătina din cap, în egală măsură revoltat și compătimitor :

— Am nevoie de ea, nu înţelegi ? Şi pe urmă, la ce-ţi foloseşte, tată ?

— Mă pun și eu la punct cu calculatoarele, cu limbajele de programare...

— Dă-mi-o ! Am de citit o grămadă, și pe urmă trebuie să copiez 20 de pagini la engleză.

— Știai de săptămîna trecută că ai 20 de pagini. De ce nu ţi le-ai scris din vreme ?

— Fiindcă sînt leneş și las totul pînă în ultima clipă. Îmi dai odată cartea ?

— Bine, bine, ia-ţi comoara, dar să mi-o lași în hol, pe servantă, după ce termini.

— Ascultă, de ce nu te duci tu, ca bărbaţii, să bei o bere, să joci niște table, să mai discuţi cu vecinii ? oftă Iulian.

— Bine că sînt eu ăla care nu mai poate după bere ! Ai uitat că în meseria mea n-am voie să beau ? Marea mea plăcere e să stau lîngă băiatul meu cel deștept și să mai aflu de la el cîte ceva ! De exemplu, cum se co-

difică datele și instrucțiunile, pentru a fi introduse în calculator...

— De ce mă sîcîi ? Știi bine că n-o să înțelegi nimic. Nu pot să-ți explic, lucrurile astea trebuie învățate într-un timp îndelungat.

— Ba o să înțeleg. Cînd omul vrea, reușește.

— Și ce mai vrea omul ăsta, mamă ? Să învețe *acum* calculul diferențial și probabilistic, fizica nucleară și cibernetica ?

— Măcar să-mi fac o impresie !

— Impresie ! Asta-i misticism, tată ! În știință trebuie să cunoști întîi esența lucrurilor și pe urmă să ai „impresii".

— Așa, învață-mă, fiule ! Întotdeauna am spus că în materie de educație nu facem nimic dacă ne închipuim că numai bătrînii îi dăscălesc pe tineri ; e nevoie ca lucrurile să se desfășoare și în sens invers.

— Am o groază de treburi și tu mă ții de vorbă. Să-ți spun eu care e situația : vrei pur și simplu să-ți faci datoria clasică de părinte și să mă controlezi, măcar pe orbește, dacă învăț ! E adevărat că te sîcîie și cunoscuta ta dorință de a fi mai tare ca mine la toate capitolele. Dar acum nu mai e vorba nici de trîntă, nici să nimerești cu praștia o cioară ! Unor oameni, anii le aduc cîte ceva, iar de la alții iau cîte ceva.

— Nu-i o lege !

— La tine nimic nu-i lege, numai ambiția ta e o lege. Cînd am început să învăț limba engleză, te-ai apucat s-o buchisești și tu. Cînd am intrat la box, ai atîrnat și tu o pernă în cuier și dă-i burdușeală, să-i iasă, natural, fulgii ! Acum, te-ai îndulcit la calculatoare. Ține-o așa înainte ! Mă întreb : dacă o să fac armata la parașutiști, o să dau peste tine și în avion, tată ?

Dar numai în aparență și pentru plăcerea oratoriei era Iulian agresiv. În realitate, pe măsură ce vorbea, îl cuprindea urîtul de sine. La școală, abia i se auzea gura, în schimb, acasă, cu ai lui, era foarte elocvent și găsea rezolvări la toate problemele lor. Stînjenit, tăcu și se reîntoarse la caietele lui. Nici de lecții însă nu era bun. Gîndurile i se învîrteau numai în jurul întîmplării din secția „A.A.". Nu-și putea explica *de ce îl remarcase Simionaș tocmai pe el ? !* Oare credea cu adevărat băiatul ăsta în ce spusese ? ! Nu este exclus că, spre deosebire de ceilalți, cineva să întrevadă, la un moment dat, sub moliciunea ta aparentă, un spirit ager, iscoditor. Da, însă o apreciere din partea lui Simionaș nu constituia un certificat prea bun. Altceva ar fi fost dacă cele spuse de el ar fi venit din partea lui Floricescu, a Voichiței... Totuși, decît nimic... Își strînse cărțile

și caietele, așezîndu-le în biblioteca pe care și-o făcuse singur dintr-un vechi garderob. Rafturile erau improvizate din scînduri de lăzi. Puteai citi adresa scrisă șovăitor, cu creion chimic. Din aceste scînduri, mirosul de mere n-avea să iasă niciodată, cel puțin așa i se părea lui. Bunicii le trimiteau de patru ori pe an cîte o lădiță cu ionatane și parmen. În această bibliotecă, îmbibată de mirosul fructelor, se afla cam tot ce intrase în stăpînirea lui de pe la vîrsta de patru ani încoace. „Tratatul de fizică generală" stătea lîngă „Aventurile furnicuței Ferda", iar trusa inginerească, de desen tehnic — instrumente argintii, în catifea roșie, care-ți dădeau senzația de rigoare chirurgicală — lîngă pistolul cu apă. „Programarea în Fortran IV" se resemnase cu tovărășia albumului în imagini „Cowboy-ul Teddy Ted". Atotștiutoarea riglă de calcul „Ariosto Darmstadt", brelocul cubic din care țîșnea un „Minitechnicus", marele „Dicționar matematic" conlocuiau cu o pereche de botoșei, cu o patină pe roate fără roate și cu o insignă de șerif.

În holul blocului se întîlni cu Băbăneață. Avea ochii roșii și glasul îi tremura :

— Tocmai veneam la tine. E groaznic ce se întîmplă.

Îndărătul blocului, lîngă cutiile cilindrice de gunoi, domnul Albicescu venise cu cinci pisoi orbi, abia născuţi, şi cu o găleată de pînză impermeabilă — din trusa „Renault“-ului său — plină cu apă. Domnul Albicescu avea o pisică de care era foarte mîndru — albă, mare, decorativă, „cu ochi de om, pe cuvîntul meu ! Înţelege tot ce-i spun, atît că nu vorbeşte“. O lua şi în excursii, cu maşina. Pufuleana, pisica iubită şi răsfăţată, avea însă şi un defect : uneori, ca urmare a unor raiduri pe acoperişuri, făcea şi pisoi iar domnul Albicescu tocmai îneca o nouă generaţie.

Cîţiva copii căscau ochii, în egală măsură uimiţi şi speriaţi. Domnul Albicescu băgă în găleată primul pisoi, apoi pe al doilea... Îi împingea la fund cu cheia franceză.

— Să-l oprim, îi şopti Băbăneaţă, cutremurat, lui Iulian. N-are voie să omoare pisoii !

— E o treabă tîmpită şi scîrboasă, dar nu-l poţi împiedica.

— Nu mai suport... eu... boff...

Băbăneaţă se întoarse alb cu faţa la zid şi reveni :

— Domnu' Albicescu, strigă el, cu batista la gură. Daţi-mi-l mie pe ăla, îl cresc eu !

Îi şi intrase în cap că dacă nu face nimic, măcar să ia un pisoi, altfel o să-i meargă rău în viaţă, o să încapă şi el pe mîinile unui

Albicescu. Strîngînd la piept pisoiul salvat, ultimul din serie, dădu fuga pe scări.

— Ești un laș ! îi strigă el lui Iulian. Puteai să iei și tu unul. Fir-ai al dracului cu frunzulița ta !

„Care frunzuliță ? să miră Iulian. Ce frunzuliță ?"

Despre Simionaș știa că locuiește pe una din străzile care pornesc radial din parcul unde se află cinematograful „Coliseu". Intră printre arbuștii bine ajustați de o foarfecă experimentată. Pe alocuri, ca să îmblînzească simetria, grădinarul plantase și aluni, răchite, pini. Soare îngăduitor de toamnă, mirosul amărui al ierbii și frunzelor umede, pensionari citindu-și, clasic, ziarul, mame și bunici apăsînd, ritmic, mînerul cărucioarelor, din care se vedeau bonetele roz și bleu ale nou-născuților. În această atmosferă de blîndețe și senin, cineva strigă :

— Urîtule, trage pe dreapta !

Iulian se uită în spate să-l vadă pe „urîtul" în chestiune.

— Cu tine vorbesc. Ai făcut un lucru greșit.

— În fiecare zi fac o mulțime de greșeli. Dacă le-aș număra...

— Hopa, am dat peste un „conferențiar".

Cel care-l acostase, un băiat de vreo 17 ani, era un elegant în stil modern. Nu-i lipsea nimic : nici blugii evazați, ca niște corturi, nici saboții „tanc“, nici medalionul „așchie“, nici tricoul pictat cu — surpriză plăcută pentru Iulian — emblema clubului „Fortis“.

— Ești în aer, îl informă tipul. Ia uită-te în urma ta. O să vezi trei bețe de chibrit.

— Unde naiba... Le văd. Ei, și ?

— Erau înfipte în pămînt, unul lîngă altul. Observi că acum sînt rupte, făcute praf ?

— Observ. Semeni bețe de chibrit ca să crească brichete ?

Prietenii lui Picu apreciară gluma, rîzînd sonor.

— Gura, urîților ! se răsti Picu. Să-ți explic cum vine treaba, îi spuse el aproape îndatoritor lui Iulian. Am pus bețele și am făcut un pariu : cine calcă pe ele, se urcă pe banca asta și ține un discurs de cinci minute, un spici, cum s-ar spune, în favoarea lui „Fortis“. Cred că știi ce înseamnă asta.

— Sigur. Nu e o marcă de săpun ?

— Ori ești prost, ori ești prea șmecher și atunci trec pe canalul doi, unde rulează un film plin de cafturi și tu o să fii în rolul ăluia care încasează.

Iulian îl privi îngîndurat, aproape filozofic. Această expresie îl derută pe Picu. Nu

părea să exprime nici teama, nici dorinţa de a riposta.

— Ce te uiţi aşa ? se răsti el, iritat. N-auzi că eşti în pericol ?

— Ba da, zise Iulian, serios. Însă pentru mine situaţia asta e un eveniment. Multă vreme mi-a fost frică de indivizi ca tine. Acum nu-mi mai e. E prima oară cînd n-o iau la fugă.

Vorbise calm, rar, bătrîneşte. Picu îşi flutură mîna deasupra capului, făcînd un semn clasic, adică — „ăsta e cam tra-la-la".

— Şi de ce nu ţi-e frică, puiule ? Ai patru mîini ?

Îşi îngroşase din răsputeri vocea, ca să pară cît mai fioros.

— Încearcă să mă loveşti şi-ai să vezi, zise Iulian. Aştept de aproape un an o zi ca asta. E urît din partea mea, recunosc, dar simt nevoia să închid un capitol din viaţa mea. Loveşte-mă ! Dă ! Hai !

Picu era foarte dezorientat. Nu te simţi comod cînd cel pe care îl ameninţi se bucură de parcă îi faci cine ştie ce favoruri. Dar Picu nu era singur. Avea garda lui, de patru inşi.

— Tu nu vrei să gîndeşti, zise el, alarmat. De ce cauţi scandal ? Mai bine urcă-te pe bancă şi dă-i drumul.

— Eu caut scandal ? ! exclamă Iulian, izbucnind în rîs. Eu ? !

Putea să-i arate legitimația de membru al clubului, dar de ce să intre el în intimități cu o haimana ? Riscînd o suspendare și poate chiar excluderea din viața sportivă, deoarece unui boxer nu i se permite să-și folosească deprinderile de luptă în afara ringului, dorea din toată inima să primească acea lovitură după care, rece, calculat, metodic, i-ar fi dat agresorului cuvenita lecție. Nici nu mai trebuia să se gîndească la ce are de făcut. Pumnii lui antrenați, odată puși în mișcare, ar fi lucrat singuri.

— N-o să mă urc pe nici o bancă, spuse el, rînjind provocator. Cred că o să te urci tu.

Picu era la capătul răbdării. „Am dat peste un nebun !"

— Nu mă scoate din sărite că eu sînt nervos. Am pariat pe zece sticle de bere că o să ții discursul. Ajută-mă, altfel cine știe ce fac.

— Bate-mă ! Tu ești nervos, eu sînt încăpățînat. Foarte încăpățînat. Nu înțeleg de vorbă bună. Am un prieten în cartierul vostru, Simionaș îl cheamă, puteți să-l întrebați pe el.

Picu deveni deodată foarte atent :

— Simionaş ai spus? Simionaş şi mai cum?

— Aurel.

— Unul înalt și blond? întreabă repede Picu.

— Exact.

— Slab și cu umerii aduși în față, așa?

— Da.

— Cu urechile lipite și cu doi dinți lipsă?

— Numai unul, nu doi. De ce îmi poceşti prietenul?

— Eşti tu prieten cu *Gheară?* zise, neîncrezător, Picu.

— Aşa-i spuneţi voi? Da, sînt. Și coleg de clasă. Tocmai mă duceam la el, dar nu știu precis unde stă.

Picu devenise foarte cumsecade și serviabil:

— Ei, păi sigur... colegi, prieteni, foarte frumos! Stă pe Ghioceilor, colo'șa. O casă galbenă, cu gard de beton și o grădină de milioane. Mă — se răsti la ai lui — să-l conducă cineva!

— Nu-i nevoie, mă descurc singur, zise Iulian, dezamăgit de îmblînzirea agresivului. Dar cum rămîne cu suitul pe bancă și cu bătaia?

— Ce bătaie? Care bătaie? Am glumit. Tu le iei pe toate în serios?

— Eu am înţeles că vrei să...

Şi schiţă cu pumnii o încăierare. Picu îl amenință cu degetul ca pe copiii mici :

— Nţţ-uţţ ! La ce poate să-l ducă mintea pe om. Păi ce am eu cu tine ? Nu te cunosc, nu mă cunoşti... adică acum te cunosc şi văd că eşti băiat bun. Tocmai de-asta vreau să te rog ceva : cînd vorbeşti cu Gheară, nu-i spune ce s-a întîmplat.

— Păi ce s-a întîmplat ? se miră Iulian.

— Aiureala asta : că te-am oprit eu, că ţi-am spus să te urci pe bancă... Gheară ar putea să interpreteze greşit şi nu vreau să mă cert cu el. Se înfurie repede şi are o mînă...

Casa familiei Simionaş era încîntătoare, deşi nu se distingea printr-o arhitectură anume, fiind o obişnuită locuinţă, cu trei camere şi sală. Impresia o dădea aspectul deosebit de îngrijit. Zugrăveala proaspătă, într-un portocaliu de autoturism sport, încadra ferestrele cu lemnăria perfectă, lăcuită în galben. Stîlpii şi căpriorii unei magazii în construcţie, bine daţi la rindea şi îmbinaţi cu chibzuială, vorbeau despre un meşter priceput. Cuibarul porumbeilor, înălţat pe un catarg sculptat, era o operă de artă. Poteci de mozaic multicolor se încrucişau prin curtea largă, înecată de verdeaţă : flori, iarbă tunsă

mărunt, pomi fructiferi în plină voinicie — vișini, cireși, meri, gutui. Aruncînd mingea peste o sfoară legată între două trunchiuri, un băiețel cam de clasa întîi și o fetiță cu vreun an mai mică încercau să joace tenis cu niște bătace de placaj. Femeia care-l întîmpinase pe Iulian tocmai îi soma, aspră, să se astîmpere și să dezlege frînghia.

— Toată ziua ar juca tenis, explică ea, e la modă. Nu, nu știu unde e Simionaș. Nu-mi lasă vorbă unde se duce, e băiat mare, are treburile lui.

— Tanti, nu vă supărați, zise Iulian, amuzat — dar de ce îi spuneți pe numele de familie ? De ce nu-i spuneți Aurel ?

— Așa vrea el. E foarte sobru. Și întorcîndu-se cu severitate către copii : De cîte ori trebuie să vă spun ?

Se duse spre ei și cu mișcări energice dezlegă frînghia pe care o adună colac. Reveni la poartă, cu expresia omului care se dezvinovățește :

— Dacă află Simionaș, se face foc, chiar te rog să nu-i spui. Ține mult la pomi, el i-a plantat, el îi îngrijește.

— E gospodar...

— La toate se pricepe. Nici pe mine, nici pe soțul meu nu ne lasă să punem mîna pe nimic. El zugrăvește, repară instalațiile, ține grădina. Gardul de beton tot Simionaș l-a

turnat. Și din nou, iritată, spre copiii care, dînd grăunțe porumbeilor, încercau să-i prindă : Terminați odată ! Știți că *n-aveți* voie !

„Cînd o fi gata «Alexandru cel Argintiu» — se gîndi Iulian, în drum spre școală, unde-l aștepta montajul neterminat — am să-i fac un mic program pentru analiza caracterului și o să-l informez cu tot ce am aflat despre Simionaș. Sînt curios ce o să scoată calculatorul din talmeș-balmeșul ăsta."

Deschise ușa atelierului, dar nu mai fu nevoie să apese comutatorul — lumina era aprinsă. Simionaș, numai în cămașă, haina o agățase de ivărul ferestrei — lucra concentrat.

— Aici erai ? se miră Iulian.

— Și încă mai sînt, asta-i curiozitatea !

— De ce ai venit ?

— Întreabă-mă mai bine de ce nu plec.

Iulian ridică din umeri, neînțelegînd ce vrea să spună. Dar tresări, văzînd la ce lucra.

— E montajul meu !

— Tocmai. Ce impresie i-ar face lui Martinoiu să vadă mîine că montajul tipului pe care l-am lăudat e și prost, și neisprăvit ?

Iulian se îmbujoră :

— Prost și... Nu degeaba ți se spune Gheară ! Ascultă, dacă ai o părere atît de

catastrofală despre mine, DE CE ai vorbit azi-dimineață așa cum ai vorbit? Cînd ai spus adevărul despre mine, atunci sau acum?

— Și atunci, și acum. Ia caută în buzunar la haina mea; vezi că sînt acolo niște biscuiți „Eugenia". Mi-e foame.

— Biscuiți! De-asta-ți arde! Poftim biscuiții!

— Sînt prăjiți bine, exact cum îmi plac mie, spuse Simionaș mulțumit. Ia și tu. Dulciurile ajută la nervi. Te mai doare degetul? Nici nu mi-ai spus ce ți s-a întîmplat.

— Mi-a căzut ceva pe mînă. Un geamantan.

— Așa, un geamantan! Ceasul rău, nu? Pe mine nu mă duci. Ți l-ai luxat la box. Faci antrenament. În gardă!

— Doar nu vrei... zise Iulian, speriat.

— Apără-te, că te pocnesc!

— Ești nebun!

Simionaș lansase o directă pe care Iulian o evită în ultima fracțiune de secundă. Din obișnuință, aruncă o laterală și făcu pasul înapoi. Simionaș veni peste el, cu un upercut, dar Iulian „puse coatele" și apoi aruncă stînga, care atinse ușor obrazul lui Simionaș. Nu puneau forță în lovituri, totuși schimburile rapide îi făcură în curînd să gîfîie și mai ales pe Simionaș.

— Dar știu că te pricepi! spuse Iulian.

— Doi ani de box — suflă blondul, cu greutate. Tot la „Fortis". Exclus din club. Pentru o amărîtă de păruială, într-un hol de cinema.

— Aş vrea, zise Iulian, să rămînă între noi. Să nu se afle în şcoală că mă duc la box. Nici Voichiţa nu ştie, deşi maistrul Homată e taică-său.

Simionaş inspiră adînc, străduindu-se să-şi recapete suflul.

— De ce atîta mister ?

— Ca să nu se răspîndească vestea... zise Iulian, fîstîcit. Şi pe urmă, cînd n-oi reuşi... Oamenii atît aşteaptă, să te prindă la colţ cu un eşec...

— Mult te mai interesează ce se spune despre tine, se miră Simionaş. Tu n-ai curaj să te apuci de un lucru în văzul lumii ? Probabil că vrei să se afle despre ce faci numai odată cu victoria ! Ştii cum eşti ? Ia ascultă ! Şi începu să cînte : „A fost odată un marinar ! Era şi isteţ şi cu har, / Lucra el la bord, cu temei /, Dar tot îi era frică de mare / Şi purta cinci colaci de salvare ! / Că nu-l mai vedeai dintre ei !"

Iulian muta de colo-colo nişte piese. Nu ştia cum să intre în miezul discuţiei.

— Te-am căutat toată după-amiaza. Am fost şi acasă la tine.

Simionaş tresări :

— Totul era în regulă ?

— De ce să nu fie ? se miră Iulian. Am vorbit cu mama ta.

— N-ai observat nimic deosebit pe-acolo ?

— Foarte multă ordine, atît.

— Ăia mici nu legaseră o frînghie între pomi, să joace tenis ?

— N... nu !

— Poate că erau cățărați pe gard ?

— Nici pomeneală.

— Stîrneau cumva porumbeii ?

— Ascultă, chiar dacă ar face toate astea, ce rău ar fi ? zise Iulian, contrariat.

— Un rău foarte mare, se răsti Simionaș. Acolo eu sînt stăpîn. Nimic nu trebuie să se clintească fără să știu eu. Te miră ? Așa-i la o casă de om serios, să-nveți și tu.

Iulian făcu un semn de încuviințare și altul semnificînd : „Asta nu-i treaba mea, să trecem peste".

— Simionaș, eu vreau să am cu tine o discuție. Eu vreau să știu de ce ai spus tu despre mine că am spirit analitic. Ăsta-i un lucru important, o condiție de bază a inteligenței. Eu vreau neapărat să știu : unu, dacă ai spus exact ce crezi și doi, cum ai ajuns la concluzia asta ?

Simionaș părea că n-a auzit nimic. Examină montajul și respiră ușurat :

— Gata, acum totul este cum trebuie. Sper că degetul tău o să se milostivească de tine și data viitoare o să-ți funcționeze. Cînd am început să țin conferința aia, azi-dimineață, habar n-aveam că o să aduc vorba despre tine. Mă tot uitam prin atelier, să aleg pe cineva.

— Și ? Și ?

— Toate vedetele alea de Floricescu, și Voichița și mai știu eu cine rînjeau, așteptînd „decorația" — sînt plini de premii, de laude. La panoul de onoare — numai pozele lor, la festivități — numai ei stau prin prezidii și tot nu le ajunge. *Boieri !*

Iulian îl ascultă, abia respirînd. Descoperea că Simionaș gîndește exact ca el.

— Și-atunci, urmă blondul, mi-a venit așa o poftă nebună să numesc pe unul la care nu se gîndește nimeni, deși e la fel de deștept ca ei. „Ia să le arăt eu — mi-am zis — că lumea nu începe și nu se sfîrșește cu ei." Mi-au căzut ochii pe tine. Să mă ierți, dar în clipa aceea tocmai aveai o mutră bleagă... Dar poate că tocmai de-aia m-am decis : „Ăsta e omul meu !" Restul îl știi.

— Deci, totul n-a fost decît o distracție a ta... oftă Iulian.

— Nu. O tactică. Iuliane, tu ești calul meu troian !

— Calul tău... troian ?

— Da. Calul meu troian, pe care îl introduc în tabăra vedetelor !

— De ce tocmai eu ? Sînt jucăria ta ?

— Nu înţelegi ? Vreau să te ajut aşa cum aş vrea să mă ajute altul pe mine. Întotdeauna am visat să apară cineva care să spună : „Uitaţi-vă la Simionaş, nu-l mai treceţi cu vederea, ascultaţi ce spune, că nu gîndeşte rău ! În băiatul ăsta se ascunde o valoare". Nu s-a găsit nimeni, aşa că m-am hotărît să fac eu începutul, atrăgînd atenţia asupra ta. Asta-i tot — şi de restul, biscuiţi !

Iulian îşi înfipse degetele în braţul lui. Avea o expresie feroce, în orice caz, aşa îşi închipuise el :

— Ascultă, pînă acum mi-ai spus motivele tale. Eu te caut, de nu ştiu cîte ore, ca să aflu ce ai observat *deosebit* la mine ! Şi nu te las să pleci pînă nu-mi spui.

Simionaş îi dădu peste cap degetul arătător, silindu-l să-şi retragă mîna :

— Eşti vanitos, băieţel. Ştii că începe să-mi pară rău pentru ce am făcut ?

— Dar înţelege că trebuie să aflu ! Am nevoie. Te rog ! Vrei să nu dorm toată noaptea ?

Simionaş făcu un gest concesiv :

— Mă tem să nu mă fi înşelat cu tine. Dar fie, o să-ţi dăruiesc un amănunt. Am observat că în timpul orelor tot scrii întruna

într-un caiet. Mi-am spus : „Ăsta ori e poet, ori ține jurnal de însemnări, ca fetele“. Într-o pauză, cînd eram de servici, am pus mîna pe el.

— Știi că n-ai procedat corect ? zise Iulian, roșind.

— Știu, dar merita. Mi-am dat seama că tu, care nu ridici niciodată mîna la ore, scrii la iuțeală răspunsurile la întrebările mai grele adresate de profesori, fie clasei, fie celui scos la răspuns — și pe urmă aștepți să compari ce ai scris tu cu ce spun ceilalți. Sînt acolo, în caiet, sute de răspunsuri excelente, pe care n-ai avut curajul să le formulezi în gura mare. Mi-am zis : „Ăsta-i băiat inteligent, dar fricos. Trebuie scos *în față*“. Acum ești mulțumit ?

Și punîndu-și haina :

— Ți-a plăcut magazia la care lucrez ?

— Tu o faci ? zise Iulian, cu gîndurile în altă parte.

— Dar cine ? O să aibă trei încăperi : magazie propriu-zis, bucătărie de vară și atelierul meu. Hai că te iau cu mine, cînd mă duc după scînduri. Mergem la un depozit din Buftea. La întoarcere, ne oprim într-o vie și cumpărăm cîte o lădiță cu struguri. Ai văzut vreodată o vie în timpul culesului ?

— Sigur că da !

— Sigur că nu! Stai tot timpul în casă, se vede imediat. Te iau sub înaltul meu patronaj!

Își așează cu meticulozitate sculele în sertar.

— Ce nu înțeleg eu la tine e de ce ești atît de neîndemînatic.

— Din ce punct de vedere? roși Iulian.

— Din toate. Uite, chiar și la calculator; cu sau fără degete scrîntite, tot aiurea lucrezi! Am să-ți spun ceva, dar rămîne între noi: să n-ai complexe; eu am pus la punct și montajele altora.

— ?!

— Vin uneori seara și le controlez. Mai găsesc lipituri grosolane, piese rău fixate: refac totul, de plăcerea mea... Vreau să iasă totul nu bine, ci superbissim! Pentru mine, calculatorul ăsta înseamnă mult: eu nu mă joc, eu învăț meseria!

— Și pentru mine înseamnă mult, zise încet Iulian. Eu crezi că mă joc? Și chiar dacă ar fi puțină joacă la mijloc, nu văd răul. Important e că de cînd îl construim pe Alexandru — și acum te rog eu pe tine să rămînă între noi — mă simt mai puțin singur la școală. Așa tăcut cum mă știi, sînt foarte vorbăreț în gînd! Discut cu fiecare din voi, în imaginația mea, pun întrebări și dau răspunsuri.

Simionaș fluieră scurt:

— Ce tot mormăi acolo ? Visezi ?

— Îhî ! Uneori am impresia că toate circuitele astea leagă nu numai piese, ci și punctele noastre de forță sufletească. Fără „Alexandru“ am fi mai singuri, ne-am cunoaște mai puțin. N-am prea mulți prieteni, n-am nici unul, dar cînd intru la ora de atelier, parcă vin undeva unde sînt așteptat cu drag, deși Voichița și Floricescu numai drăgălășenii nu-mi spun...

— Poftim, ce, cum ? bombăni Simionaș. Eu nu sînt prietenul tău ? Mă jignești, o să dai un pepsi amendă pentru neîncredere ! Uite că rîde „Alexandru“ de tine !

CAPITOLUL TREI

Pe stadion, ceața nopții mirosea a fum dulce-amărui. Mielu Stamatiu, paznicul, dăduse foc grămezilor de frunze și supraveghea concentrat micile incendii. Purta, după obiceiul lui, un trening „de națională“ bleu, cu tricolor și vipușcă dublă, o căciulă țuguiată și cojocel bucovinean.

— Bună seara, zise Iulian — și adăugă, cu o mișcare circulară a mîinii — gospodar, eee, gospodar !

— Hamal, dom'ne, nu gospodar! Hamal! se răsti omul, răscolind cu grebla o movilă de frunze, în care palpitau inimi de jăratic. Eu sînt o slugă proastă... dar nu mai discut; vina e a mea, că nu-mi iau lumea-n cap.

— Păi să vă mai ajutăm noi. Organizăm niște echipe, facem o planificare pe zile și pe operațiuni.

— Organizați! bombăni moș Stamatiu. Repede vă mai aterizează pe buze vorba asta! Mie-mi trebuie motor la mașina de tuns iarba, nu organizare, că p-asta mi-o fac singur de treizeci de ani. Fierăstrăul electric zace, cu transformatorul prăjit. Ca să repar gradenele de la tribuna întîi scot scînduri din peluze. Nici cuie nu-mi dau nenorociții — exclamă el, cu un dispreț zdrobitor, arătînd spre ferestrele administrației — pe motiv că nu le-am decontat pe-alea din anii trecuți!

Iulian mimă surpriza de a fi auzit incredibilul. Moș Stamatiu își întări acuzația.

— I-am spus deșteptului de contabil: „Dacă-ți trebuie, vino și numără-le pe unde sînt bătute!" Nu vrea. Cred și eu, ar trebui să se cațăre și să se tîrască vreo lună cu burta lui aia mare. Așa că la ora actuală cuie îmi cumpăr singur, din banii mei.

Angajat cu vreo treizeci de ani în urmă, ca unic muncitor la întreținerea terenului

(pe atunci nu exista decît cel de fotbal și o tribună cu vreo mie de locuri), își extinsese, cu timpul, aria de preocupări și asupra multor altor domenii, deoarece, rînd pe rînd, apăruseră terenurile de volei și baschet, poligonul de tir, *potcoava* noilor tribune și sălile de sub ele, iar pista de atletism căpătase încă două culoare. Stamatiu, om inimos, dar și băgăreț, din spița celor care nu suportă ideea că există lucruri pe care ei nu le pot face, se amesteca peste tot : și prin ale tîmplăriei, și prin ale instalațiilor electrice, și prin dichisurile zugrăvitului, ajungînd să le guverneze pe toate. În cele din urmă, fusese numit șef al serviciului de întreținere, și avea chiar și un birou minuscul, sub cabina stației de radioamplificare. Ar fi trebuit doar să dirijeze treburile, dar prefera să participe direct la toate operațiunile. Meseriașii veneau și plecau, iar el rămînea. Cînd nu tundea iarba, repara gradenele, cînd nu vopsea gardurile de atletism repara armele la sala de scrimă, ciocănindu-le pe o nicovală minusculă.

Avea și un fel de subalterni, voluntari și foarte devotați, vreo cincisprezece oameni de vîrsta lui, și chiar mai bătrîni, pensionari — care păstrau în creier fiecare meci din ultimii patruzeci de ani, minut cu minut. Își puneau mîndri brasardele de oameni de ordine și rupeau biletele la intrare, montau

porțile de rugbi după meciul de fotbal, ajutau la întreținerea instalațiilor, deseori erau cu mătura în mînă. Nu lipseau nici de la antrenamente. După meciuri, umpleau restaurantul din apropiere, tîrîndu-i după ei și pe jucători. „Hai să te cinstesc, cutare, ești bun, azi ai jucat de milioane, ai driblat ca Ozon.“ Erau fericiți să stea ei, oameni de șaizeci-șaptezeci de ani, la aceeași masă cu un mare mijlocaș, în vîrstă de 17 ani. Moș Stamatiu considera că intră în obligațiile lui să risipească asemenea chefuri, îngăduindu-le tinerilor sportivi numai beția gloriei, nu și aceea alcoolică. Numeroase generații de oameni ai stadionului trecuseră pe sub ochii lui, de la debuturile adolescentine pînă la titlurile de campioni și la retragerile glorioase. Ulterior, îi reîntîlnea în tribune, ca simpli spectatori, cu melancolii ascunse de o voioșie forțată. El, însă, moș Stamatiu, venea în fiecare zi să facă în mod energic exact ceea ce făcuse și cu treizeci de ani în urmă. Nu se simțea nici bătrîn, nici depășit : el era mereu în formă.

— Dar ascultă bine, puștiule, o să le pregătesc eu șefilor o surpriză de mari proporții, cum spun ziariștii. O să rămîneți toți cu gura căscată !

Se întunecase bine. „Strachina“, cum era numit cu duioșie vechiul stadion, îți dădea

impresia că te afli într-o pîlnie aplină, în jur cu păduri fumegînd de negură. Frații Vasiliu își făceau ultimele ture de pistă, schimbînd, răgușiți, fraze eliptice. După respirațiile lor adînci, zgomotoase, rapide, Iulian își dădu seama că înghițiseră cîteva bune mii de metri, și asta după ce între cinci și șase dimineața mai alergaseră încă pe atît. Sandu Vasiliu, un lungan politicos — care monta lentile într-un minuscul centru de optică medicală pe B-dul 1 Mai, la mijlocul unei linii de prăvălioare și ateliere, în mare prieteșug cu colegii de la legume și zarzavaturi, sifonărie, croitorie, pîine, băcănie, loto-pronosport — își cîștigase laurii de campion pe 5.000 și 10.000 metri plat cînd nimeni nu se mai aștepta : la 29 de ani. Inițial, fratele său, cu opt ani mai mic, îl însoțise la antrenamente din plăcere și pentru a-i ține la dispoziție echipamentul și gustările. Uneori alerga și el cîte-o bucată, ca să aibă cu cine sta de vorbă silitorul atlet, pe lungile sale itinerare. În cele din urmă, Dorel îi devenise însă un fel de sparing — partener de atletism, alergînd de-a dreapta ilustrului frate tot parcursul, și seara, și dimineața. În cele din urmă, intrase temeinic în vederile antrenorilor.

Pălăvrăgind bine dispuși, frații Vasiliu plecară și ei. Pe porțile stadionului se mai

strecurau doar curenții reci ai nopții, rostogolind pe aleile betonate bilete de autobuz, ambalaje de ciocolată, pungi mototolite. Ultimii „somnambuli" — cum erau porecliți cei care se antrenau seara — își începuseră programul în sălile mici și joase. Prin ferestrele din spatele tribunei întîi puteau fi văzuți gimnaștii, scrimerii, luptătorii, boxerii, într-o lumină gălbejită. Moș Stamatiu era, potrivit indicațiilor, foarte econom cu energia electrică.

Drumul pe sub tribunele bătrîne nu e vesel. Țiuie robinetele defecte, curentul răbufnește prin geamurile cîrpite cu placaj, ale magaziilor de echipament și materiale. De pe cimentul în care tălpile multor generații au săpat alveole, apa se usucă anevoie. În sala de box, nimic din strălucirea marilor gale, unde ringul are corzile îmbrăcate în pluș, arbitrul poartă papion, iar plafoniera de 5.000 de wați scaldă totul într-o lumină orbitoare. Podeaua acestei săli de box, roasă ca pragurile caselor bătrînești, miroase a petrosin și a transpirație. Poate fi lesne văzută ploaia picăturilor de sudoare care sare de pe umeri și de pe frunți. Lumina e proastă, puțină și gălbuie. Ringul, un unghi drept care închide un colț al încăperii, are corzile făcute din mai multe feluri de frînghie. Sacii de nisip sînt cîrpiți, oglinzile cotropite de atolii

petelor, dar aici au lucrat oameni care au pus apoi tricouri de campioni naționali și europeni și nu s-au plîns niciodată de ea.

Flamura zdrențuită a degetului suferind, pe care o agita Iulian cu nădejde, nu-l scuti totuși de antrenament. Mitiță Homată i-ar fi găsit ceva de făcut în materie de box pînă și unui ciung, astfel încît Iulian se încălzi ca toată lumea, execută programul de pregătire generală — în ziua respectivă, cros și sărituri în lungime, cu avînt de pe loc — iar apoi i se spuse să facă studiu la oglindă. Țopăia dinaintea apelor ei spălăcite, trăgînd ciudos cu coada ochiului la Buguleț, care lucra la mănuși cu Homată. Tot ce nu era antrenament la mănuși îi plictisea pe toți și mai ales pe Iulian. Ar fi vrut să se bată toată ziua, nu de plăcere, ci ca să înghită în porții enorme „meseria", să se vadă și el ajuns măcar în sferturile de finală ale campionatului republican de juniori. Și nu era vorba numai de finala sportivă propriu-zisă, ci și de o finală personală, a unui orgoliu care nu era numai sportiv. Dar pînă la primirea dreptului de a boxa în campionat era, după părerea lui Iulian, un drum exagerat de lung. Homată nu-i îngăduise încă să participe nici la o întîlnire amicală. După unsprezece luni de box, Iulian, deși dăduse și luase destui pumni, nu știa ce înseamnă un meci adevărat.

Din cînd în cînd, la ferestrele sălii apărea cîte o figură care-și turtea nasul de sticlă. Erau oameni în toată firea, grotești prin expresiile lor de mare atenție și prin deformarea imaginii în sticla întunecată, bîntuită de reflexele gălbejite ale luminii din interior. În principal, îi interesa Homață, care în inimile lor avea de mult un loc durabil. În mod paradoxal, celebritatea lui era totuși a unui luptător care în doisprezece ani de ring cucerise numai de trei ori titlul național de seniori. Întîmplarea făcuse ca de-a lungul întregii cariere să-l sîcîie Gigi Stoenescu. Fuseseră amîndoi la fel de buni, dar în ziua finalei se întîmpla ca Gigi, ori să lovească mai tare, ori să fie mai în formă. „Durerea mea de cap", cum îi spunea Homață lui Gigi, cîștigase de șapte ori centura de campion național, în dauna lui Mitiță, și poate că acest ghinion contribuise la mărirea simpatiei pentru nedescurajatul Homață. În plus, Mitiță avea ceva care-i lipsea lui Gigi : un „argint" european și un „bronz" olimpic. Admiratorii îl urmăreau și ca antrenor. Veneau în sală, cerîndu-i să le confirme părerile asupra vreunui meci din urmă cu opt-zece ani. Tatăl Voichiței era la fel de metodic și de exigent ca antrenor, cum fusese ca sportiv. Lucrarea de doctorat în educație fizică pe care o pre-

gătea era dedicată „Bazelor psihologice ale pregătirii tinerilor boxeri". Elevii făceau haz pe seama faptului că în acest studiu erau numiți „subiecți", și se strigau între ei cu apelativul „Mă subiectule !"

Mitiță îl lăsă pe Buguleț să-și mai tragă sufletul și se apropie de Iulian.

Era la oglindă, boxînd aerul. Trei „pistoane" de dreapta, un croșeu de stînga, pas înapoi — și de la început.

— Cam lent, zise antrenorul. Nu prea îți place să transpiri.

Îi corectă poziția umărului stîng, cu care să-și „închidă" bărbia, după executarea croșeului.

— Închipuie-ți că nu lovești numai tu. Poate vrea și adversarul să lovească, ce zici ? Hai, tempo, tempo ! Ascultă, de ce ai venit tu la box ?

— Ca să mă laud și eu cu ceva, gîfîi Iulian. Am auzit că o mulțime de mari campioni „s-au făcut" chiar din copii firavi, bolnăvicioși.

— Pînă aici : lucrează, lucrează ! — o cauză ar fi ambiția și alta legenda.

— Și încă una : tata ! rîse Iulian.

— A făcut box ?

— Fotbal. Nu de mare performanţă. În categoria C. Şi are un dribling...

— Complex de inferioritate faţă de părinţi. Tu ai nevoie de un psiholog, nu de un antrenor de box !

— Lăsaţi, că psiholog mai bun ca dumneavoastră...

— Intră în meserie. Să-ţi spun adevărul : nu ştiu dacă din tine o să iasă un campion. Din Buguleţ, da ; vine de trei ori pe săptămînă la antrenament cu trenul tocmai de la Ciulniţa, şi cînd va trebui să vină în fiecare zi, o să vină. Cine face treaba asta, se duce la titlu.

— Şi-atunci de ce mă mai ţineţi aici ?

— Pentru că dacă n-o să scot din tine chiar un „mîncător" de boxeri, o să scot un om de caracter. Şi pe urmă ai o eleganţă, o estetică în toate mişcările.

— Dumneavoastră vi se spunea „balerinul !"

— Poate de aceea am luat un milion de pumni în viaţă şi numai trei titluri de campion.

— Aţi fost un mare boxer !

— Mai puţină vorbă. Ia să vedem. O serie dreapta-stînga-dreapta, eschivă joasă şi upercut de stînga !

— Nu mai pot !

— Bine, stai, odihnește-te. Tot voiam să-ți spun ceva... confidențial. O să lucrezi pe urmă, zise Mitiță. Și reluînd pe un alt ton : Ții minte că m-ai rugat să nu-i spun fetei mele, Voichița, că te antrenezi aici ?

— Cum să nu. Și vă mulțumesc, v-ați ținut de cuvînt.

— Acum aș avea și eu o rugăminte.

— Vă rog ! Pentru dumneavoastră... eu... oricînd...

— Tot ce fac e din inițiativa mea. Subiectule, nu știu exact ce e la voi în școală : trăiți sub un cer care în loc de stele are tabele logaritmice, tranzistoare și rezistențe, construiți nu știu ce, un sincrofazotron, un betatron...

— E doar un ordinator. „Alexandru cel Argintiu", așa-i spunem.

— Eu pentru științele exacte am toată admirația, dar soția mea e cam dezorientată. „De la un timp — îmi spune — o mulțime de elevi învață în mod dezolant la literatură, citesc puțin, se mulțumesc cu 5 și 6. N-au ochi și urechi decît pentru fizică, matematică, atelierul de electronică și profesorul Martinoiu."

— E un om... un om... cum să vă spun, zise Iulian, căutînd o definiție precisă, cu care să-și disimuleze entuziasmul. Cînd spune el ceva, întotdeauna e ori ipoteza cea mai

aproape de adevăr, ori concluzia cea mai justă, ori cea mai bună decizie!

— Zilele astea, dacă nu mă înșel, aveți teză la literatură.

Mitiță îl privi șiret, de parcă i-ar fi propus o năzdrăvănie.

— Scrie-o cît poți de bine, asta-i tot ce te rog. Fii gentlemen. Aveți o profesoară bună, știu că v-a învățat carte ca lumea. Totuși, mi-a arătat luna trecută niște extemporale de-ale voastre mizerabile, cîte cincisprezece, douăzeci de rînduri pline de generalități, încropite așa ca să fie. Chiar și elevii foarte buni își pun semnătura pe astfel de mîzgăleli formale. Pînă și Voichița, fiica noastră!

— La noapte stau și citesc. Aveam eu de făcut niște calcule de programare, dar o să citesc la literatură, cu toate că este exact obiectul la care strălucesc prin lipsă de succes!

— E o decizie bună. Să-ți spun ceva: boxul, informatica, literatura, strungăria au toate un punct comun: sînt practicate de oameni. Și omul trebuie să rămînă om în orice împrejurare. Brusc, deveni sever: Te-ai odihnit destul, subiectule! Acum, la lucru! Dreapta-stînga-dreapta, eschivă joasă, stînga. Și!

Erau la ora de franceză, cu profesorul Teodosiu, cînd Martinoiu intră în clasă, avînd un aer agitat.

— Trebuie să le comunic ceva băieţilor, şi n-am răbdare, zise el. *Permettez-moi*, stau şi eu într-o bancă pînă sună. Mai sînt patru minute.

— Dacă doriţi, puteţi rezolva chiar acum — zise Teodosiu, ridicîndu-se în grabă. Luaţi loc, poftiţi catalogul... stiloul...

Era de o timiditate excesivă. La orele lui, dacă nu voiai să răspunzi, trecea imediat la altul, prefăcîndu-se că n-a observat împotrivirea.

— Dragii mei isteţi, fete şi băieţi — tună Martinoiu — regulamentul concursului „Secolul 21“ s-a schimbat. Şi cum credeţi că s-a schimbat ? În mod fun-da-men-tal ! Nu-i nevoie să-ţi notezi, Floricescule. Ce spun eu acum e pentru toţi. Propunerea îi aparţine lui Cavadia şi direcţiunea şcolii o găseşte foarte bună.

Toate privirile se îndreptară spre Cavadia. Cîteva erau foarte ascuţite.

— Vrei să continui tu, Cavadia ?

Se ridică frumos şi neliniştit, vorbind, ca de obicei, repede, căutînd privirile celor din jur şi gesticulînd amplu :

— M-am gîndit să facem din acest concurs nu un spectacol, ci *o întrecere* pentru

toată lumea. Mai precis : să renunţăm la ideea ca fiecare clasă să-şi desemneze din timp reprezentantul. În noua formulă, se pregăteşte toată lumea, iar cu o zi înaintea concursului tragem la sorţi ! Iese Floricescu, ne reprezintă el ! Iese Rebegea, ne reprezintă Rebegea ! Nu-i formidabil ?

— Oho ! exclamă uimit Simionaş. Cavadia bubuie cu artileria grea !

— Iertaţi-mă, zise Voichiţa, dar e stupid ! Eu ştiu că lui Cavadia îi trec multe idei trăsnite prin cap, dar de ce să ne luăm după el ? Dintr-o clasă poate ieși la sorţi cel mai bun elev, iar din alta, un veteran al corijenţelor. Ce șanse va mai avea clasa acestuia ? Pierde din plecare !

— Păi să nu piardă ! zise Martinoiu. Aici stă farmecul ideii lui Cavadia : pregătirea devine obligatorie pentru toţi !

— Mie-mi place ideea, zise Simionaş.

— Ca frumos în sine, merge, dar practic... clătină Maxim din cap.

— Ne facem de rîs ! zise Voichiţa.

— Poate ne descîntă Băbăneaţă de noroc ! rîse gros șambelanul.

Martinoiu ceru liniştit :

— Trebuie să luăm o decizie. Toate clasele a 7-a au acceptat, anul I B însă s-a retras.

— Oameni realişti.

— Dar anul II C rămîne.

— Asta, *boieri dumneavoastră*, schimbă lucrurile — se auzi din nou vocea lui Rebegea, de astă dată alarmată.

Cu anul II C aveau o veche răfuială. Își împărțeau atît victoriile sportive cît și preocupările ; era o clasă de informatică.

— Dacă s-au hotărît să riște, înseamnă că sînt siguri de ei, zise Voichița.

— În orice caz, mai siguri ca noi, preciză Maxim.

— N-au voie ! exclamă „șambelanul" Rebegea, foarte sensibil la tot ce ținea de clasa lor. Primim provocarea. Eu sînt pentru !

Floricescu încă nu spusese nimic, și multe priviri se uitau spre el, să ia sămînță de opinie. Încet, grav, cu un aer ușor superior, se ridică :

— Bineînțeles că va trebui să rămînem în concurs, deși s-a transformat mai mult într-o joacă.

— Și ție nu-ți mai place să te joci ? zise Martinoiu.

— E greu. Va trebui să ne pregătim *cu toții.*

— Asta-i frumusețea. *Come on, old man !*

— Dacă ziceți dumneavoastră...

— Atunci pot să mă duc cu vestea cea mare la cancelarie ? Îmi dați *mandatul ?* în-

trebă Martinoiu, afișînd o mare dependență față de clasă.

Toți ridicară mîna, în afară de Băbăneață. Rezerva lui nu trecu neobservată.

— La ce visezi, Bă-bă-nea-ță ? întrebă dirigintele, silabisindu-i cu deliciu numele. De ce nu ridici mîna ?

— Eu nu particip la concurs.

Se auziră rîsete, exclamații de mirare, întrebări cu „Ce-a zis ăla ?"

— Băbăneață, *my boy*, eu te înțeleg, dar...

— Iertați-mă, nu înțelegeți. Presupuneți că mă consider prea slab și că nu vreau să handicapez clasa, da ?

— Modestia nu e o podoabă spirituală mai prejos decît înțelepciunea.

— Nu sînt modest. Din unele puncte de vedere sînt chiar îngîmfat, dacă-mi dați voie. Pur și simplu, acest concurs *nu mă interesează !*

— Regulamentul prevede că fiecare clasă trebuie să se înscrie integral. Refuzul tău ar atrage excluderea celorlalți.

— Eu nu mă înscriu.

Martinoiu respiră adînc.

— Ai devenit și tu un complicat ? Ce-i cu tine ?

— Dacă vă interesează, noua mea poreclă e „Autobăbăneață". Cînd mi-a fost mie greu, cînd am avut neapărat nevoie să mi se spună

„Băbăneață, și *tu* ești un om capabil“ toți au tăcut. Acum tac și eu. Vă rog să-mi dați voie să ies, e recreație.

Părăsi clasa cu un aer solemn și înțepat.

— Ce i-ați făcut băiatului ? se miră Martinoiu.

Voichița îi povesti întîmplarea. Martinoiu clătină din cap :

— Nu-mi place. Ați fost cinici. Băbăneață are dreptate. Constat cu neplăcere că m-am ocupat mai mult de calculatorul Alexandru și mai puțin de calculatoarele din creierele voastre.

— Știți că Băbăneață e copilăros.

— Să-l liniștiți. Cereți-vă scuze, umblați în mîini, vă privește. Aici nu mai e vorba de concurs, ci de sufletul omului. Admit orice, dar jignirea și batjocura le repudiez.

În pauză, Floricescu fu zărit certîndu-se cu Viorel Cavadia. Acest lucru constituia un spectacol inedit. Erau vechi prieteni, împărțind eroic de multă vreme greutățile luptei pentru locul întîi, în ierarhia catalogului, poziție pentru care acționau cuplați împotriva Voichiței Homată. Deși Voichița avea întotdeauna media generală mai mare decît mediile lor, Floricescu o întrecea la fizică, iar Cavadia la literatură. Succesul unuia îl bucura pe celălalt, întrucît scădea din strălucirea Voichiței. Era o prietenie constantă

și oarecum academică ; Floricescu citea cărțile recomandate de Cavadia, Cavadia găsea argumente pentru ideile lui Floricescu. Cînd cineva făcuse, în legătură cu ei, o aluzie la Castor și Polux, se arătaseră foarte măguliți.

Dar acum Floricescu, într-un limbaj nici pe departe clasic, îi reproșa lui Cavadia că e „catîr“ și gîndește ca o „cizmă“.

Cavadia îl asculta zîmbitor, destins, crezînd că e un necaz trecător :

— Lasă, *messer* Cesare, să se afirme toată lumea ! Fii un Mecena !

— Pe dracu' ! Ai făcut totul special ca să mă bruiezi. Ce ți-ai zis tu...

— Nu mi-am zis decît că ar fi formidabil ca fiecare din noi să simtă că la un moment dat s-ar putea trezi în situația de a răspunde pentru toată clasa. Nu simți, cînd te gîndești la asta, niște fiori ?

— Nu încerca să mă prostești. Cu artificiile tale, lui Băbăneață și lui Rebegea să le iei fața, nu mie !

Cavadia îi făcu o reverență adîncă :

— Mi-e greu, mi-e frică să te înțeleg ! Urechile mele aud bine ?! S-ar putea înțelege că mă acuzi că urmăresc să-ți tai posibilitatea de a fi unicul reprezentant al clasei.

Aici Cavadia lua o poziție de îndurerat erou romantic, cu mîna dreaptă întinsă iar

cu stînga acoperindu-și ochii să nu vadă tabloul cel trist.

Floricescu făcu o strîmbătură de dispreț și-i întoarse spatele.

CAPITOLUL PATRU

„Nici o putere din lume — mormăie Voichița cu ochii închiși, nici o putere..." Se ridică în capul oaselor. Storurile sînt încă într-o lumină rece, vînătă. Voichița cade din nou în așternut. Îndărătul ochilor, o durere seacă. Mușchii îi sînt asfixiați de oboseală. „Nici o putere din lume... Ce-i cu puterea asta ?" A, da, nici o putere din lume n-ar putea s-o facă să se scoale. Dar nici s-o rețină în pat. „Cînd te-ai trezit o viață întreagă la șase și jumătate dimineața, rămîi cu acest obicei pînă mori, oftează Voichița. Lucrul cel mai rău pe care ți-l poate face cineva e să-ți transplanteze un obicei care nu-ți place. De o nedreptate te aperi, obstacolele le depășești, dar deprinderea rămîne să facă parte din tine."

Deschide ochii, dar nu prea mult, un milimetru. Prin ceața genelor, se uită să vadă cum arată lumea în noua zi. În stînga *lumii*

se observă un ciorap enorm, spînzurînd de spătarul scaunului. Ciorapul, de fapt, nu este enorm, ci Voichiţa e prea leneşă ca să-şi mişte capul pentru a schimba perspectiva. Bluza îmbrăţişează abajurul lămpii cu picior, uniforma atîrnă de ivărul ferestrei. Pe covor, perne, (acolo îi place ei să înveţe şi să mănînce), ghemotoace de celofan şi staniol, pantofi, cărţi şi trei farfurii din care azi-noapte a înfulecat un şniţel, ouă cu maioneză, clătite, struguri, floricele şi dumnezeu mai ştie ce. „Am un metabolism îngrozitor, trebuie să mă vadă un medic. Nu pot să mă concentrez dacă nu mănînc întruna!"

Sare din pat şi aprinde lumina. Oglinda de doi metri lăţime şi un metru şaptezeci înălţime, instalată cu ani în urmă pentru exerciţiile de balet pe care nu le-a făcut niciodată, îi înfăţişează o făptură zveltă, cu picioare lungi şi braţe subţiri. „Pieptul e poate puţin prea dezvoltat, dar asupra acestui subiect se mai poate discuta." Îşi apasă ochii cu pumnii. „Ar trebui să iau ceva, un piramidon. Ştiu eu ?! La radio zicea că sînt periculoase. Cum deschizi radioul, ţi se face părul măciucă : medicamentele sînt otrăvitoare, untul e criminal, poluarea te aşteaptă cu fălcile căscate la fiecare colţ de stradă, iar comandantul Cousteau iese din cînd în cînd cu batiscaful la suprafaţă şi anunţă : «ocea-

nul mondial e pe ducă, în curînd o să ne sufocăm !» În condiţiile astea, mai apucă-te să faci ordine în cameră !"

Din toate colţurile casei se aud tropăituri, zgomote de uşi, apa de la toaletă. „Regimentul Homată s-a trezit ca de obicei la 6,30 fix." Pe lîngă unele dezavantaje, faptul că eşti fiica celebrului Mitiţă Homată îţi conferă şi unele privilegii. De exemplu, s-ar putea pune la socoteală dulapul plin cu rochii, fuste, pelerine, bluze, jachete, pantaloni — din pînză, tricot, mătase, piele, şi din tot ce mai poate servi la pus pe om, cu sclipici, cu dungi multicolore, cu ecusoane, cu tighele duble şi triple, cu ţinte. Dar toate astea au un cusur : trebuiesc scuturate, spălate, călcate. Mitiţă intră cel puţin o dată pe săptămînă şi, melancolic, le ia la rînd şi începe : „Bluza asta am cumpărat-o la Los Angeles, după meciul cu Lee Suarez. Eram ameţit, abia mai vedeam ; avea băiatul acela un croşeu de stînga...". O păpuşă belgiană, plină de horboţele, poartă cu ea povestea unui meci teribil, din care Mitiţă a ieşit cu mandibula fracturată. Blugii jerpeliţi erau frumoşi cînd au fost aduşi de la Manchester de un tătic cu mîna dreaptă în ghips. Curăţă-le pe toate, ţine-le în ordine. Ochelarii de soare sînt sparţi, au şi ramele plesnite, dar ei amintesc de turneul cîştigat la Varşovia. Trebuie

să ţii totul în ordine, chiar dacă majoritatea acestor vechituri nu-ţi mai sînt de folos. E o datorie filială să le păstrezi.

Pune aspiratorul înapoi sub pat şi cîrpa chimică pentru ştersul mobilei, în cutie. Camera e lună, te-ai crede într-un decor de expoziţie. Voichiţa însăşi, la ora 7, va arăta foarte bine. Există două Voichiţe ; una, cea dintre orele zece seara şi şapte dimineaţă : dezordonată, urîtă, leneşă, mîncăcioasă, sărind de la un gînd aiurit la altul şi mai aiurit. În restul timpului, o cameră îngrijită şi o Voichiţă frumoasă, antiseptică, raţională şi distantă. Deocamdată, e încă în furou şi are pe faţă, pe mîini şi pe păr o peliculă lipicioasă de transpiraţie şi de praf — semnele neîndoielnice însă dezagreabile ale hărniciei casnice, pe care nici o gospodină nu e bucuroasă să le arate. Duş cald, duş fierbinte, duş rece. Mult săpun şi doi metri de prosop aspru ca glaspapirul. Acum e bine. „Cum era pieptănată americanca aia care cînta aseară la televizor, voce şi trompetă ? Părul ridicat din trei părţi în creştet — unde-oi fi pus agrafele... iar în faţă lăsat pînă la sprîncene, ba puţin mai jos. Şi melodia cum era ? Un fel de swing-blues, pa-da, pa-da, pada-da-rim, pam-pam... Numai că *miss* nu prea avea treabă cu vocea, asta însă nu-i ceva important, bine că are un nume englezesc ; acum,

stau eu și bulgăroaicele, și unguroaicele, și iugoslavele și probabil și italiencele și ne pieptănăm ca ea".

Iese din cameră trăgîndu-și peste uniformă șorțul de mușama portocalie, lung de la gît pînă la glezne. În pragul ușii, Petrișor și Mariana, zăngănind sticle și agitînd plase, se pregătesc să plece după cumpărături. Capul familiei, în chiloți roșii și tricou albastru, cu dungi portocalii — culorile clubului — smucește de zor lanțurile izometrice. Pe urmă, o să mănînce, ca în fiecare zi la micul dejun, un ou fiert moale — exact ce nu-i place Voichiței — o grămăjoară de țelină și morcovi rași, pîine prăjită și două căni de lapte. E dieta lui de sportiv, nu prea gustoasă, dar la care nu renunță în ruptul capului.

Voichița deschide ușa bucătăriei, murmurînd un „'mneața" rece și ursuz.

Olimpia Homată învîrtește manivela mașinii de tocat. Mîinile ei mari, puternice, roșii, lucrează cu îndemînare. La celălalt capăt al mesei, un mic munte de ardei grași.

Fără să întrebe nimic, Voichița începe să-i curețe. Sînt foarte mari, țepeni de prospețime, cu carnea sticloasă. Mușcă dintr-unul, mestecă încet, îi face plăcere să-l audă pocnindu-i între măsele. „Parcă sînt un cal!" Olimpia ridică, într-un val de aburi, capacul

argintiu al oalei în care clocotește supa. E timpul să adauge verdețurile. Voichița ia în primire, fără vorbă, manivela, termină de tocat, lansează în pasta roz două gălbenușuri cu parașutele lor albe, pe urmă o ploaie aromată de mărar, grindina unui pumn de orez, piper — nu prea mult (cei mici nu-l suportă), potrivește totul din sare, frămîntă, gustă, începe să umple ardeii, e ora 7 și cincisprezece minute, ele două trebuie să termine pînă la 8 fără zece, în rest e treaba Marianei, să supravegheze fiertul, urmînd să fie controlată la telefon.

— Ai ochii roșii, observă profesoara Homată. Începînd de azi, ai să fii acasă înainte de opt seara.

Voichiței îi veni tot sîngele în obraji. Nu se așteptase la o astfel de hotărîre. Partea cea mai proastă era că profesoara Homată nu revenea niciodată asupra unei hotărîri.

— Dacă vrei ceartă... șopti furioasă Voichița.

— Pune tăițeii, e timpul.

— Istoria asta cu ora opt nu ține, bagă de seamă. Poate ai uitat cîți ani am ?

— Știu și cîți ani și mai ales cîtă minte ai. Picu ăla al tău e un repetent.

Voichița oftă :

— Nu e „al meu“ și nu e nici repetent.

— Mă rog, atunci e ceva asemănător. L-am avut elev.

— Să știi că n-ajungi nicăieri judecînd oamenii numai după catalog. Nu țin să fiu prietenă doar cu viitori academicieni! Mă simt bine și cu băieți obișnuiți, care spun tot felul de fleacuri și sînt veseli.

— Din punctul ăsta de vedere l-ai găsit bine pe Picu.

Voichița ar fi putut să-i spună adevărul. Întîi fusese cu Angela Maxim la „Coliseu" să vadă „Rio Bravo", în care jucau John Wayne și Dean Martin. Nu-i plăceau filmele cu împușcături, dar găsea că taică-său semăna uluitor cu Dean Martin. Biletele se vînduseră. Picu, pe care-l cunoșteau de cînd învățase la școala lor, le invitase: „Am eu niște bilete". Era împreună cu Dudică, un fel de locotenent de-al lui, care, deși mai mare cu vreo doi ani, nu-i ieșea din cuvînt. După film, băuseră la cofetărie cîte un pepsi pe care, la insistențele Voichiței, îl plătiseră „nemțește", adică fiecare partea sa, deși Picu se oferise să achite el totul. Dudică, lungan șters, spunea domol bancuri fără haz, de care rîdea singur, cu timiditate.

Voichița, la adăpostul unei expresii zîmbitoare și naive, se amuza să le descopere vanitățile și slăbiciunile, dîndu-le exact replica dorită de ei. Făcea fără rușine pe naiva,

mirîndu-se zgomotos la auzul celor mai răsuflate „noutăți“ și rîzînd încurajator la glumele cele mai banale. Intuind în Picu un lăudăros de mîna întîi, mersese atît de departe încît își exprimase deplina credință în scandaloasa lui afirmație că își construiește singur acasă o mașină de curse pentru formula unu. Măgulit de privirile admirative ale Angelei Maxim, Picu îndrăzni să dea amănunte — 12 cilindri, compresor, 500 de cai putere. Le desenă pe un șervețel de hîrtie chiar și profilul mașinii „construite“ de el.

— Dar e avion, nu mașină. Rachetă! exclamă Voichița. Ce spui, Maxim ?

Desenul era într-adevăr foarte frumos și precis ; el reprezenta însă modelul Ferarri 312 T, și nimeni nu știa asta mai bine decît Angela Maxim. Tatăl ei era mecanic la un mare autoservice și în timpul liber se distra construind cu precizie, la scară liliputană, modelele tuturor automobilelor de sport. Acestea fuseseră cele mai prețuite jucării ale Angelei, care în ultimul timp hotărîse să urmeze tradiția familiei și după absolvire să se înscrie la facultatea de mecanică auto. *Tocmai* ei îi spunea Picu că-și construiește *singur* un motor și încă de 500 de cai putere ! Totuși, înghiți minciuna, ca să nu strice bunătate de atmosferă. Dudică se trezi și el îngăimînd o poveste despre un unchi ofițer

în marina comercială, care la vară avea să-l ia într-un voiaj cu destinația Singapore. Voichița deveni, după părerea Angelei, „gîscă la cub".

— Și cum te îmbarci, ca pasager sau ca marinar ?

— Ca radiotelegrafist, bîigui mincinosul. Încurajat de prea bine jucata naivitate a Voichiței, începu să inventeze detalii asupra itinerarului, numind vasul cînd trauler, cînd cargou și aducînd în discuție porturi cu nume sonore, ca Buenos Aires și Copenhaga, prin care de fapt nu trece nimeni cînd pleacă de la Constanța direct la Singapore.

Atmosfera era cu toate astea foarte plăcută și Maxim se pomeni întrebîndu-se dacă nu cumva trebuie să-i dea dreptate Voichiței : hotărî să-i urmeze pilda. În fond, străduințele celor doi de a se face agreabili erau înduioșătoare. Aproape că i se părea necuviincios să riposteze. În schimb, cît de bine se simțea Voichița, lăsîndu-se cucerită de neroziile lor. Îi scăpărau ochii de bună dispoziție. „De ce nu m-aș distra și eu un pic ? se întrebă Maxim. N-are nici un rost să stau așa, ca împăiată. Plictisesc lumea și mă plictisesc și eu !" Încercă să rîdă „ca proasta" și constată că nu e greu deloc. Picu trase concluzia fericită că „sloiul" nu rezistase farmecelor sale. Își continuă deci atacul, recurgînd

la artileria grea și anume povestind despre apropiatul său debut de cascador la Buftea. Voichița era numai ochi și urechi : făcea ceea ce făcuse întotdeauna, cunoscînd un băiat : îl compara în gînd cu tatăl ei. Cuceritorul se înfoia, etalîndu-și argumentele, dar habar n-avînd ce catastrofal e pentru el jocul secret al Voichiței. Fiecare gest, fiecare raționament al cuceritorului era pus față în față cu felul de a fi al lui Homată. Nimeni nu ieșise cu bine din această operațiune. Voichiței aproape că-i era ciudă pe acest obicei. Din pricina lui, uneori chiar în pofida dorinței ei, descoperea prea repede cusururile băieților, identificînd cu dezamăgire stupiditatea, înfumurarea, slăbiciunea lor de caracter. Urma o atitudine posacă, rece, critică, datorită căreia interlocutorului îi fugea pămîntul de sub picioare. Trecuseră prin asta și Floricescu, și Iulian, și Cavadia, și Băbăneață, și mulți alții, inclusiv unii profesori, fără să-și dea seama ce se întîmplă, dar simțind cum privirile Voichiței îi lipsesc de puteri. Era însă foarte atrăgătoare atunci cînd își impunea să renunțe la examenul critic. Picu avu senzația că dusese prea departe fanfaronada și-l repezi pe Dudică :

— Gata, ai făcut ocolul lumii cu noi, ajunge !

Dudică îl privi cu ochii nedreptățitului. Tocmai relata o pretinsă croazieră, întreprinsă în urmă cu un an, în Mediterana. Înșirase porturi exotice, descriind turci, greci și spanioli, ccrăbii și cafenele. Fetele își dăduseră imediat seama cum „călătorise", dar conform tacticii lor, se mulțumiseră să-și surîdă complice și să arate o galeșă receptivitate. Dudică, după obiceiul omului care citește puțin, credea că numai lui îi căzuse în mînă „Toate pînzele sus" de Radu Tudoran. Picu avea totuși în fantazările lui o bază reală.

— Astă-seară, spuse el, dacă vreți să vedeți ceva interesant, sînteți invitații mei.

Se uită la ceas, precizînd :

— Trebuie să fiu acolo cam pe la șapte. Nu vă spun despre ce e vorba, vreau să fie o surpriză. În drum, mai am de rezolvat niște probleme, însă n-o să dureze mult.

Fetele se consultară în șoaptă : să meargă, să nu meargă ?! „Nu-i o oră prea tîrzie, spuse Voichița, și sîntem destul de mari ca să fim atente. Ne orientăm, văzînd și făcînd. Hai să vedem ce aventură ni se oferă !"

Ningea bogat. Zgomotele străzii erau îndulcite de perdelele omătului. Voichiței i se păruse întotdeauna că ninsoarea e un fel de muzică. Cînd avea șase ani, își surprinsese părinții cu exclamația : „Nu mai vorbiți, că

vreau să aud zăpada". Ei trăseseră imediat concluzia că e vorba de un copil neobișnuit. Urmaseră, ani la rînd, lecțiile de pian, Voichița ajungînd să cînte onorabil, dar nimic mai mult. Era atrasă de matematică și fizică. Totuși, „asculta" și acum ninsoarea, după cum, în mintea ei, multe alte lucruri aveau muzica lor — ploaia, ultima oră de curs, un meci de handbal, primele minute ale dimineții, călătoria cu autobuzul.

Problemele lui Picu se dovediră foarte diferite și interesante. Pe Calea Rahovei, la atelierul fotografic „Gioconda", (nunți, botezuri, reuniuni și alte ocazii) fu primit cu multă deferență. Pentru „Gioconda", Picu executa „coloruri", adică primea fotografii alb-negru, în special cu perechea mire-mireasă — de dimensiunile unui tablou, pe care le colora cu multă pricepere și mai ales cu bani puțini. Atelierul micuț era tapetat cu fotografii de reclamă, opere mai vechi ori mai noi ale maestrului Jean Stănel-Parizianu. Lîngă pălării de damă, enorme, rochii fîlfîitoare, domni cu ochi galeși, automobile tip 1930, fotografii executate în sepia, își așteptau rîndul la vechime personaje recente, mai puțin bogate în recuzită. Voichița nu se putu opri să admire siguranța și chiar superioritatea cu care Picu îi vorbea Parizianului, un bătrînel cu o atitudine adînc politicoasă. Dat

fiind că în tinerețe își exercitase meseria și la Paris, strecura în vorbirea lui și expresii franțuzești. Cînd află că pe Voichița o cheamă Homată, făcu imediat legătura cu Mitiță și întrebă dacă sînt rude.

— E tata !

— *C'est merveilleux !* exclamă el, entuziasmat. *Vraiment,* îi semeni foarte bine ! Cred că n-am pierdut nici un meci de-al lui. L-am și pozat. *Voilà, mademoiselle, regardez-vous !*

Îi arătă pe peretele din spatele biroului, printre sutele de fotografii, un tînăr boxer, subțire, cu părul pieptănat lins. Era în poziția clasică de gardă, slab și încăpățînat. Homată, fost răsfățat al fotoreporterilor, avea acasă o mulțime de fotografii. Voichița era familiarizată cu ele, dar această imagine în care pozase un junior ambițios i se păru străină, întrucît producea efectul conform căruia toți cei fotografiați într-o epocă mai veche seamănă între ei.

— *Je vous en prie*, nu vă las să plecați pînă nu vă fac un portret ! zise bătrînelul.

— Dar eu...

— Gratuit ! E plăcerea mea. *La fille de grand* Homată, *donc, c'est une occasion !* Insist.

Înlătură perdeaua neagră, care-i despărțea de „salon". Voichița zări, pe trepied, un aparat enorm, dormitînd ca o fiară bătrînă.

— Puțin decor, zise bătrînelul, mișcîndu-se repede.

Trase un jilț înalt, cu spătarul și brațele sculptate, așeză pe umerii Voichiței o pelerină. Îi scoase bentița și agrafele, potrivindu-i părul pe frunte și pe umeri.

— Va fi o fotografie romantică. O s-o developez pe hîrtie sepia, ca pe timpuri. Te sprijini mata de jilț, așa... În jilț o să punem jobenul ăsta. Imagine simbolică. Aștepți adică pe cineva, dar pe cine ? Mister !

— Cam operetistic...

Voichița era gata să refuze, dar bătrînelul o și orbise cu proiectoarele. Dispărînd îndărătul aparatului său tip „salon", meremetisi îndelung acolo, exclamînd întruna „splendoare !", „minunăție !", „privirile spre umărul meu drept !" Pe urmă îi mai făcu o poză „naturală", fără pelerină și celelalte. Vorbea întruna bătrînelul acesta.

— Să-l fi văzut pe tatăl dumitale în meciul cu Otto Sachs, campionul olimpic. Otto lovea întruna, iar Homată dansa în jurul lui. Te rog, capul ușor spre stînga ! În repriza a treia, Mitiță era proaspăt, ca abia urcat în ring. Otto însă terminase „benzina", se mișca puțin mai repede ca un sac cu mălai. Ume-

zește-ți puțin buzele, așa. Atunci Mitiță a punctat stînga-dreapta, bărbie-plex și l-a pus în genunchi. Mulțumesc, e gata. Te rog să-mi dai adresa, poimîine vin cu pozele !

— De ce să vă deranjați, vin eu !

— Nu. Este o onoare pentru mine să-l revăd pe maestrul Homată ! Spune-mi, te rog, în meciul acela fantastic din 1964, cu Titi Donose, Mitiță l-a lovit într-adevăr în ceafă ?

Voichița îi explică repede și conștiincioasă, ca un ghid de muzeu care știe de mult pe dinafară ce trebuie să spună.

— Eu aveam pe atunci numai cinci sau șase ani, n-am văzut gala. Tata mi-a spus că omul la care vă referiți boxa neregulamentar, cu capul înainte. L-a lovit cu o laterală în ceafă fără să vrea.

— Sigur, sigur ! Donose primise două avertismente pentru box periculos, cu capul înainte, îmi amintesc foarte bine. Totuși arbitrul l-a descalificat pe Mitiță. Ce prostie ! Pot să vă spun, copii, că în orice împrejurare din viață putem întîlni un arbitru nerod sau părtinitor. Feriți-vă de asta.

Coborînd spre Piața Gh. Coșbuc, pe lîngă clădirile vechi, prăfuite și umede ale fabricii de bere și antrepozitelor, Picu îl bîrfi pe Stănel-Parizianu :

— Ce gură bogată are. Să ne ferim în viață de arbitrii părtinitori. Dar mie știți cît

îmi dă ca să-i colorez o poză de 70 pe 40 ? Zece lei ! Şi muncesc la ea o zi întreagă.

— De ce nu intri tu undeva să lucrezi ? spuse Voichiţa.

Picu ridică din umeri. I se pusese de prea multe ori această întrebare.

O luară la stînga, printr-un păienjeniş de străzi spre Dealul Spirii. Pe o ulicioară pietruită, din apropierea stadionului Republicii, căzînd şi ea în pantă, doi bărbaţi umblau la motorul unui I.M.S. vechi, din primele serii. Erau tată şi fiu, se vedea cît de colo. Rezemat de gard, un al treilea ins, în cojoc „alaindelon", îi privea cu braţele subpuse.

— Salut, spuse Picu, şi continuă rece : Păi ce facem aici, una vorbim şi alta înţelegem ? N-am spus să nu vă atingeţi de ea pînă nu vin eu ?

Omul cu cojoc era proprietarul maşinii, iar cei doi, amatori de a o cumpăra. După felul sfios în care reacţionară la răsteala lui Picu se putea deduce că nu se pricepeau la maşini şi că îl chemaseră pe el ca expert. Picu se urcă imediat la volan, întoarse cheia de contact şi porni motorul, ascultîndu-l atent şi apăsînd mai tare sau mai încet acceleratorul. Pe urmă îl lăsă pe Dudică să facă treaba asta, iar el coborî. Se uită îngîndurat la gazele care ieşeau din ţeava de eşapament, ca să-şi dea seama după culoarea lor dacă ma-

șina consumă ulei. Pe urmă se cufundă în studierea motorului. Înconjură mașina, plimbîndu-și încet degetele pe caroserie, ca să depisteze posibilele reparații, în urma vreunei ciocniri. Omul în „alaindelon", pînă atunci indiferent, începu să dea semne de îngrijorare.

— Ce-o gîdili atîta, puștiule, ești de la poliție ?

— Se zice „miliție", spuse printre dinți Picu, și întorcîndu-se către cei doi : cît cere pe *rîșnița* asta ?

— Cincizeci de mii.

— Care rîșniță, muceo ? se înfurie proprietarul. Domnule, se adresă el clienților, n-am venit aici să-mi discute mașina unul ca el. Eu înțeleg că vreți să știți pe ce dați banii, dar să fi adus un mecanic, un specialist. Ce calificare ai, mă ? Ia să-ți văd actele !

— Sînt aici, zise Picu, arătîndu-și capul. Dacă-l deschid, răcesc și, serios, mașina a înghițit cel puțin patru sute de mii de kilometri, și dacă va fi îngrijită cum trebuie, mai face încă pe atît. Cred că douăzeci de mii de lei, hai, douăzeci și cinci, e un preț bun. Motorul trebuie schimbat, direcția revăzută, suspensia la fel.

Proprietarul se înroşi puternic, ai fi zis că fulgii de zăpadă se topeau pe faţa lui, sfîrîind.

— Vorbeşti aiurea. Cu motorul ăsta n-am făcut decît treizeci de mii de kilometri ! Asta mi-e crucea ! se adresă celor doi cumpărători.

— Dumneata atîta oi fi făcut, zise Picu, dar ăla de la care l-ai cumpărat a mers cel puţin de douăsprezece ori pe atît !

Proprietarul era pe culmile indignării, totuşi, profitînd de faptul că între el şi clienţi se afla maşina, îi arătă fulgerător lui Picu un evantai de trei-patru sute de lei, adică i-i dă lui dacă-l ajută, criticînd mai puţin maşina. Această scenă nu le scăpă fetelor. Picu se prefăcu însă că nu observă.

Pe drum, îl întrebă cu cît se alege totuşi în urma „expertizei".

— Cu nici un cît. Cu nimic. Cetăţeanul — mă refer la bătrîn, ăl'lalt e fiu-său — o ţine pe verişoara nevestei lui unchiu-meu. El n-a putut să vină, e în deplasare, şi m-a rugat pe mine.

— Şi cetăţenii au încredere ?

— Păi au, fiindcă ştiu cine m-a trimis. Unchiu-meu, de cînd eram cît un popic, m-a pus la volan ! Acum lucrează pe un Roman-diesel de 20 de tone, şi are şi o

Dacie 1 100, a lui. Să vedeţi ce o mai învîrt pe poligon : viraje în „ac de păr“, derapaje controlate. În ziua în care împlinesc 18 ani, o să fiu cu actele în dinţi la miliţie, să-mi scot permisul !

— Bine, bine, zise Voichiţa, înţeleg că ai învăţat să conduci, dar motorul ?...

Picu ridică din umeri :

— Asta nu se mai discută. De vreo șase ani nu există revizie sau reparaţie la care unchiu-meu să nu mă fi chemat. La început spălam piesele cu benzină. Pe urmă, desfăceam cu cheia unde îmi arăta el. Mult ulei a intrat în pielea mea, pînă am învățat totul.

— Nu ești cam lăudăros ? zise Voichiţa.

Coborau pe lîngă Arhivele Statului. O luară la stînga, pe Splai. Ninsoarea se îndesise, dar vremea era caldă și fulgii, atingînd pămîntul, se făceau apă.

— Oi fi, zise Picu, dar pe bune. Inventarul meu în materie de lucruri lăudabile e cam sărac. Cînd am însă într-adevăr de ce să-mi iau nasul la purtare, nu stau mult pe gînduri.

— Ești ca majoritatea băieţilor.

— Asta mă liniștește !

Dîmbovița curgea lent, sticlind uleioasă în lumina felinarelor.

— Apă moartă. Intră vie și o omoară orașul, zise Picu. Mă gîndesc cum ar arăta ea limpede, curată, cu bărci, cu pescari...

— Ca acum o sută și ceva de ani ? zise Voichița. Se plimba omul cu barca din Brezoianu pînă la Șerban Vodă. Pe urmă suia dealul Mitropoliei și intra în vii, la struguri...

— Serios ? se miră Picu.

— Am citit în Ion Ghica, „Scrisori către Vasile Alecsandri."

— Ești cultă.

Voichița făcu un gest, semnificînd : „n-am nici un merit".

— Mama mă obligă să citesc în întregime bibliografia fiecărui scriitor.

— E o profesoară bună, eu la lecțiile ei îmi plăcea foarte.

— N-aș zice ! Ai și făcut o greșeală gramaticală. Trebuia să spui „*mie* la lecțiile ei îmi plăcea foarte mult", zise Voichița.

Picu roși.

— Așa, dacă stai să te gîndești la fiecare cuvințel... În teza de română să nu faci greșeli, asta-i important.

— Mde. Dacă ar fi Iulian de față, ar avea el grijă să-ți demonstreze că vorbirea incorectă denotă o gîndire incorectă.

— Care Iulian ? A, botosul ăla ! A fost cu noi în clasele mici. Da' curios, e singurul de

care, cînd l-am întîlnit acum vreo lună, nu mi-am adus aminte.

— Are el specialitatea asta, să treacă neobservat. Totuși, din cînd în cînd, știe să-ți amintească foarte bine că există.

— Mie mi s-a părut cam deranjat aici, zise Picu, arătîndu-și capul. Erau odată să-l bată patru tipi, și el în loc s-o șteargă s-a apucat să le țină un discurs : că e fericit de prilej, că abia așteaptă să mănînce bătaie ! Le-a înnodat creierii, nu alta !

— Probabil că printre cei patru erai și tu.

— Se poate ? zise Picu, ofensat. Treceam din întîmplare pe-acolo. Norocul lui că l-am scos din bucluc.

Din semiîntunericul în care fîlfîiau pînzele ninsorii, răsări o siluetă fantastică ; fetele țipară, nu-și dăduseră seama din prima clipă ce e. La mai puțin de o jumătate de metru de ele sclipea pîntecul unui uriaș cal alb. Cizmele călărețului se mișcară, îmboldindu-l ușor, și calul trecu încet, neauzit, ca o fantomă. Urmă altul, maroniu, lucios, și altul sur, cu pete albe. Zgomotele orașului dispăruseră. Alt meleag, alt aer, alte legi parcă.

— E plimbarea lor de seară, spuse Picu. Nu vă temeți. Calul se pricepe la oameni mai bine decît oamenii la cai.

Se plimbau fie circular, fie printre obstacolele bazei hipice. Călăreţii purtau treninguri, bluze de piele cu pantaloni şi cizme sau uniforme militare. Picu îi salută, dovedind că le este familiar. Vorbi unui ostaş, care-i încredinţă frîul unui armăsar negru. Fiecare muşchi îi zvîcnea vital şi nervos.

— Faceţi cunoştinţă, le spuse Picu fetelor, care se tot fereau. Ăsta e Logofăt, fiul lui Orion şi al Veveriţei, campion la obstacole !

— Nu muşcă, nu dă cu copita ? se interesă speriată Voichiţa.

În jurul lor se roteau caii. Comenzi scurte, blînde, răsunau în noapte.

— În genunchi, Logofăt ! zise prietenos Picu, bătîndu-l încetişor pe grumaz.

Armăsarul fornăi, îşi îndoi picioarele din faţă şi rămase aşa.

Această poziţie nefirească le sperie şi mai rău.

— Sus ! le îndemnă Picu. În şa ! Vă plimb pe rînd !

— Nu mă sui eu pe monstrul ăsta ! se feri Maxim grijulie, ca orice sportiv, să nu se accidenteze de pomană. Atîta îmi lipseşte, să-mi rup ceva.

— Bine faci. Dacă vorbeşti aşa, nici să nu te sui ! Calul simte antipatia.

— Eu aș încerca... zise Voichița, șovăitoare. Dar îl ții bine ? N-o s-o ia la fugă ? N-o să mă trîntească ?

— Nu, dar stăpînește-ți frica. Dovedește-i că ai încredere în tine și în el. E cel mai important lucru.

Voichița încălecă. Inima îi bătea nebunește. Cînd Logofăt se ridică, fetei i se păru că se află la o înălțime amețitoare.

— Stai dreaptă. Strînge ușor genunchii. Lasă frîul nici prea larg, nici prea întins. Așa. N-avea teamă.

Logofăt se urni la pas. Picu îl ținea de căpăstru, vorbindu-i Voichiței întruna, ca s-o calmeze.

— Logofăt e un cal serios, matur, are aproape 12 ani ! Cît știe el, îți trebuie cap, nu glumă, ca să înveți. „Patronul“ lui e maiorul Filip Andreica, un mare călăreț. A cîștigat cu Logofăt patru titluri naționale și vreo zece campionate internaționale. Acum a început să lucreze pe un tretin, adică un cal de trei ani, și mi-a promis că pe Logofăt, dacă nu va fi scos la pensie, mi-l dă mie. Logofăt a avut astă-primăvară o fractură. Toți spun că n-o să mai fie niciodată cum a fost, dar eu cred altceva. Îl cunosc bine, sîntem prieteni vechi, prima oară l-am încălecat acum patru ani. Îl plimb în fiecare

seară, îi dau să mănînce, îi fac toaleta. În felul ăsta nu mă uită. Vezi ce liniștit e ? Cînd te-ai suit în șa, era puțin cam intrigat, te simțise nesigură. Acum, fiindcă nervii tăi sînt în regulă, s-a calmat și el. Un cal simte tot : dacă ești echilibrat sau nestăpînit, furios sau vesel. Mai mult : un cal ca Logofăt îți „fotografiază" foarte repede caracterul. Te urci în șa, și el știe dacă ești nehotărît, vanitos, mincinos. Antrenorii spun că mulți călăreți și-au format caracterul din pricina cailor. Omul fără caracter nu obține niciodată maximum de randament al unui cal.

— Se creează o legătură psihică între cal și călăreț ?

— Exact, asta-i expresia. Fără legătura asta nu faci nimic.

Logofăt, la ordinul lui Picu, intră într-un trap ușor. Voichița avea senzația că trăiește ceva care trebuia neapărat trăit și că dacă n-ar fi venit aici, viața ei ar fi fost mai săracă. În întunericul murmurînd de fulgii zăpezii, caii se roteau întruna.

Era puțin după ora nouă cînd ajunsese acasă. Cînd să-i povestească mamei tot ce văzuse în seara aceea, o întrebase : „Tu ai învățat pentru mîine ? Avem teză la literatură". „Mă descurc eu ! Mămico, să-ți spun ceva formidabil !" „Nu mă interesează. Treci

imediat la recapitulare. Ești ca o maimuță care-și vinde mama pentru cîteva ore de distracție." Și învățase Voichița pînă la două noaptea, cu ochii împăienjeniți de somn, citind chinuită ca un corigent în ajunul reexaminării. Profesoara Homată voia ca fiica ei să învețe foarte bine, dar în același timp avea un exagerat simț al nepărtinirii. Ca să-i dea Voichiței un opt trebuia să știe de zece, iar zece nu-i pusese niciodată. Pe deasupra, în ultimul timp intervenise, după expresia unui mucalit al cancelariei, bătrînul profesor de desen Bahu, „starea de asediu electronic".

Iulian era cam speriat, avînd impresia că-și asumase față de antrenor o prea mare și grea răspundere. „Dacă n-o să știu mîine la teză, o să creadă, ori că am făcut-o dinadins, ori că sînt neputincios." Pe la douăsprezece noaptea, lupta din greu cu somnul, printre *turnurile* de cărți care acopereau masa, scaunul și patul.

Jumătate din ele le adusese cu valiza de la biblioteca publică. Cotoarele aveau „aripioare", copertele erau pătate și îndoite. Un cititor notase cu sublinieri energice, la tot pasul, în „Operele" lui Titu Maiorescu: „Bine zis!", „Aceeași părere o am și eu",

„Așa da!", ba chiar: „Azi-noapte am visat că eram într-o ședință la Junimea!" Scris stîngaci, totuși de om matur, care folosise creion cu mină groasă, ca de tîmplărie sau poate chiar de tîmplărie.

Iulian citise și recitise, dar nu era sigur de nimic. El cu literatura avea o ceartă veche, începută în perioada în care trebuia „să scoată ideile principale", și care dura și acum, cînd i se cerea să arate prin ce mijloace „ne emoționează autorul". Problema acestei emoții, asupra căreia profesoara Homată insista cu deosebire, îl neliniștise întotdeauna. Vedea un autor simbolic, un domn grav, care se tot silea să producă emoții pe care Iulian nici nu le simțea. Recunoscînd prudent că în planul larg al culturii și civilizației poezia are rostul ei, i se părea inutil și chinuitor să demonstreze că valoarea unui poem stă în cuvintele cutare și cutare. Despre proză ar fi discutat cu mai mult curaj, dar îi lipsea acest curaj. Se temea că-i trec prin cap idei prea simple, la îndemîna tuturor.

Partea cea mai nesuferită era analiza orală; el n-avea vocabularul mănos al lui Floricescu, calmul și precizia Voichiței sau spiritul asociativ al lui Cavadia. Colegii spuneau, unii anume spre a-i scădea din merite, alții pur și simplu pentru că nu-și explicau

ce se întîmplă, că „are papagal". Într-adevăr, Cavadia dădea o oarecare impresie de emfază, dar ea se datora întinselor cunoștințe de care dispunea, plăcerii și capacității de a le folosi cu promptitudine, la maximum. Vorbind despre o povestire a lui Sadoveanu, cita din cronicari, analiza tehnica naratorului în raport cu un posibil scenariu de film, aducea în discuție caracteristicile romantismului, își amintea ce scrisese Vianu despre limba literară a autorului și eventual inventa o situație, descriind-o, rînd pe rînd, în stil Sadoveanu, Rebreanu, Camil Petrescu, ca să demonstreze deosebirile de stil. Dacă nu era oprit, putea să vorbească toată ora. Unii îl ascultau cu încîntare, alții bombăneau, iritați. Profesoarei Homată însă îi mergeau la inimă aceste lungi „eseuri orale", cum le numea ea. Așa se ajungea în clasă la construcția unei fortărețe din cuvinte. *Generalii* Floricescu și Cavadia se plimbau pe zidurile crenelate, iar soldatul Iulian orbecăia prin subterane. Oricîtă silință și-ar fi dat, termina în mai puțin de trei minute tot ce avea de spus. Abia după ce se așeza, cu șaptele luat, îi veneau și lui ideile deosebite, pe care ar fi trebuit să le aibă în timpul expunerii. Furios, le asculta exprimate de alții.

O altă problemă a vieţii lui era Voichiţa. De ani de zile, Iulian îndura adevărate chinuri din pricina ei. Orice mişcare ar fi făcut Iulian, Voichiţa rîdea. Un rîs de batjocură, de uimire, de nici el nu ştia de ce. Acest rîs era auzit doar de Iulian. Nu o dată pătimise grav din pricina ei. Lucrurile începuseră astfel în clasa a cincea. Pentru ora de fizică, fiecare trebuise să construiască un obiect care să demonstreze principiul scripetelui. Se duceau pe rînd la catedră cu lucrările lor, dar Iulian nu se putea hotărî. Îndată ce vîrîse mîna în servietă să scoată lucrarea, auzise rîsul Voichiţei, ceea ce pur şi simplu îl paralizase. Luase nota patru.

De atunci, o ducea numai într-o frică. Cum ridica mîna, Voichiţa rîdea, şi el îşi simţea toate ideile părăsindu-l. Cum se ducea la tablă, Voichiţa rîdea iar şi, în şapte cazuri din zece, Iulian ori se împiedica pe drum, ori răsturna ceva de pe banca unui coleg. Acest rîs diabolic nu era însă auzit decît de el. De unde să ştie profesorii cît suferă ? ! Ei vedeau doar atît că e un băiat timorat, neîndemînatic, cu exprimări greoaie şi confuze.

Numai la lucrările scrise era tare. Îşi înfunda urechile cu vată, ca să n-o mai audă pe Voichiţa şi scria liniştit. De trei ori fusese şi el în formă la oral, dînd profesorilor

impresia că „vine din urmă". Cînd avusese Voichița gripă, pojar și operație de apendicită, atît. De o mie de ori hotărîse : „mîine vorbesc cu ea, așa nu se mai poate" și tot de atîtea ori se răzgîndise. Poate că Voichița nici nu rîdea de el, ci de cu totul altcineva sau altceva și doar o mică nebunie îl făcea să creadă că el e obiectul necruțătoarei ei atenții. Atunci cum să înceapă, ce să-i spună ? Nu erau prieteni, nu-și adresau alte cuvinte decît „salut" și „bună ziua".

În gîndul lui da, acolo se petreceau multe lucruri. Stătea de vorbă îndelung cu Voichița, se plimba cu ea prin tot orașul, îi povestea despre cocoșul Tănase, despre box, despre isprăvile de sudor acrobat ale lui Valeriu, taică-su, și-i recita în engleză, franceză și italiană poezia lui Eminescu „La steaua", pe care o tradusese în aceste limbi el însuși, Iulian. Nu avea însă curajul să mărturisească, de teamă că ar putea fi bănuit că se laudă. Și tot în gîndul lui Iulian, Voichița îl lua de mînă și se uita cu drag în ochii lui.

În vederea tezei, întrebarea capitală era „Ce-o să ne dea ?"

În cotețul lui de lux, din balcon, Tănase schiță un cucurigu, prin somn. Cu zece ani

în urmă, Valeriu Nedea adusese acasă un pui de găină, cu intenția de a-l tăia. Iulian îi ceruse ca mai întîi să se joace o zi, două, cu el, și pe urmă nu mai vrusese nimeni să-l taie. Îl țineau ca pe un cățel. Locatarii se învățaseră să-l audă cîntînd ; ar fi fost triști să rămînă fără plăcerea asta.

Iulian ajunse la concluzia că trebuie să-și stabilească un program, ca unei mașini electronice de calcul. „De citit am citit tot, deci informații am. Hai să văd ce fac cu ele." Luînd ca bază „Luceafărul" lui Eminescu, „Hagi Tudose" al lui Delavrancea și un studiu de Titu Maiorescu, hotărî să-și alcătuiască trei programe tipizate — pentru poezie, pentru proză, pentru critică. Începu să scrie cu litere mari fiecare „program", pe cîte o foaie de bloc (unul era scris cu negru, altul cu portocaliu, al treilea cu verde) și le țintui cu pioneze de ușă. Dormi trei ore și la patru dimineața se sculă și începu să se plimbe prin cameră, memorînd modelele. Se pregătea astfel pentru orice eventualitate : analiză de poezie, analiză de proză sau analiză de operă critică. Nu-i rămînea decît să utilizeze programul potrivit, după enunțarea subiectului, schimbînd datele-model cu cele ale operei cerute de teză. În fine, combinînd elemente ale acestor programe, era în mă-

sură să facă față și unui subiect de sinteză.

Găsi chiar o expresie care nu numai că îi plăcu, dar îi și mări pofta de lucru : *detectivul literar*. „Cum de nu m-am gîndit mai înainte ? Analiza literară e o investigație, iar criticul, un detectiv ! Dacă o să mă gîndesc la asta, îmi va fi mai ușor."

Deschise ușa de la balcon, să-i vină aer proaspăt. Avea senzația că fusese o importantă descoperire. Ideea că e un „detectiv", care întreprinde adevărate anchete literare, îi crea o poftă extraordinară de a efectua ceea ce nu-i plăcuse niciodată : analiza unui text.

Trezit de lumina care venea din cameră, Tănase se ridică, bătînd năuc din aripi. Întinse gîtul, emițînd un cucurigu slab și nehotărît.

— Dormi, bătrîne, îi zise Iulian, mîngîindu-i creasta. Nu face scandal.

Ascultător ca un cățel, Tănase se liniști și închise ochii.

Melodia era inconfundabilă. Simionaș fluiera cîntecul marinarului, în chip de semnal. Iulian tresări, amintindu-și că stabiliseră să se întîlnească. Privi cu fereală prin crăpătura perdelei. Jos, un camion cu doi cai.

Le lucea pielea de curaţi ce erau. Atelajul avea jante cu cauciucuri de automobil. Pe capră, ţinînd hăţurile în mîini, Simionaş. Aşadar, nici de astă dată nu vorbise de pomană. Cînd spunea că face un lucru, era pe jumătate făcut. Promisese că împrumută o căruţă, avea căruţă ! Iulian îşi imagina încîntătoarele perspective : drumul pînă la depozitul din afara oraşului, cheresteaua mirosind a răşină, popasul în comuna unde-i aştepta cîte o lădiţă cu struguri (chiar mai mult decît imaginea strugurilor îl făcea să-i lase gura apă cuvîntul lădiţă). Aveau să conducă pe rînd, învîrtind biciul pe deasupra cailor, ca într-o povestire clasică.

— Iulianeee ! strigă Simionaş, pierzîndu-şi răbdarea. Tu n-auzi ?

Caii se smuciră şi el trebui să-i strunească din hăţuri.

— Pe tine te strigă, zise mama, intrînd De ce nu răspunzi ?

Iulian se uită cu ochii roşii de nesomn la cartoanele de pe uşă. Oare nu blondul însuşi îi reproşase că nu ştie ce vrea ?

— De ce nu cobori ? spuse mama, din prag. O să te laşi strigat pînă diseară ?

— Am de lucru pentru teză.

— Şi Simionaş are ! El nu trebuie să înveţe ?

— Îl privește. O fi citit mai dinainte.

— Nu mă amestec în treburile voastre, dar dacă ați avut o înțelegere ar fi cazul s-o respecți.

Simionaș mai strigă de vreo două ori, apoi dădu bice cailor.

„Sînt laș, își spuse Iulian. Puteam coborî să-i spun cinstit : nu pot să vin cu tine, am de învățat. Dar mi-a fost teamă că o să rîdă de mine." Îl urmări cu privirile pînă departe — camionul mergea încet, Simionaș conducea în picioare, mîndru de atelajul lui, printre mașini și tramvaie. „Nu merit să-i fiu prieten", gîndi cu silă Iulian. Partea cea mai proastă era că ardea să fie în clipa aceea alături de Simionaș, în legănarea camionului, și să țină și el de hățuri. „Ce am făcut eu azi e un lucru care trebuie ascuns cu rușine în uitare. M-a strigat singurul meu prieten și eu m-am prefăcut că nu-l aud. Dacă mai repet odată măgăria asta înseamnă că nu sînt om." Indispus, se întorsese la cartoanele lui.

Cam pe la miezul nopții un mieunat înfiorător străbătuse blocul. După puțin, urmară altele două. Începură să se deschidă ușile. Locatarii, cu ochii cîrpiți de somn, își puneau

reciproc întrebări, se uitau, aplecați pe balustrade, în sus și în jos. Mieunatul se ținea lanț. Cine își bătea joc de liniștea lor ? Cine are pisici ? Cîțiva le aduseră, spre a face dovada nevinovăției lor. Domnul Albicescu ieși din apartament cu mîinile goale, dezolat. Pufuleana lui dispăruse de două zile : „Furată, domnule ! Pisica asta reprezintă o valoare !“

Începură investigațiile. N-o fi vorba de-o pisică turbată, n-o fi căzut vreuna în casa liftului ? De la parter veni o știre incredibilă : pisica în chestiune era închisă într-o cutie de scrisori, mai precis în cutia domnului Albicescu. O sută de priviri îl perforară, cu toate că nu avea nici o vină ; doar un smintit și-ar ține acolo pisica.

Domnul Albicescu dădu fuga. Deprins să facă temeinic orice lucru de care se apuca, își comandase o cutie specială, încăpătoare ca o valiză, din tablă de doi milimetri, cu încuietoare yale. Prima surpriză : cheia se dovedi incapabilă să descuie ; cineva stricase broasca. A doua surpriză : în cutie era Pufuleana, ea însăși, înspăimîntată ca o fiară încolțită. Prin cele trei găurele ale cutiei putea fi văzut cum se zbate ghemotocul pufos. Cineva avu ideea să-l roage pe medicul Stroescu, de la etajul trei, să-i facă prin vi-

zor o injecţie cu un somnifer, dar medicul era de gardă la spital.

— Ce somnifer ? zise tatăl lui Iulian. N-are nevoie de somnifer. E pur şi simplu moartă de foame şi de sete !

Domnul Albicescu începu să înjure şi ce era mai grav era că o înjura pe iubita lui Pufuleană. În papuci şi pijama, coborî cu o cană cu lapte îndulcit şi alta cu apă, o linguriţă de jucărie — pentru păpuşi, oferită de un vecin — şi trei chifteluţe, al căror miros de mirodenii îi făcu pe mulţi să simtă pofta de a cotrobăi la miezul nopţii prin frigider. Mai rămăseseră în hol, pentru a-şi bucura şi ochii, cu pijamaua lui Albicescu. Era o pijama sport, aurie, cu pantaloni scurţi şi buzunare aplicate, tivite, ca şi gulerul, cu albastru. Nici o mirare : domnul Albicescu ştia ce e bun pe lume, cînd îşi cumpăra el ceva trebuia să fie un lucru pe care alţii nu-l aveau. Cunoştea magazinele mai bine decît directorii trusturilor comerciale.

Mieunatul de junglă (nimeni nu şi-ar fi închipuit că gingaşa Pufuleana e capabilă de atîta tărăboi) încetă după prima linguriţă cu lapte oferit prin vizorul nu mai mare decît o monedă de cinci bani. Operaţiunea era înnebunitoare. Multe linguriţe îi trebuiau Pufulenei şi multe bucăţele de chiftea ! De zece

ori a spus Albicescu „Cred că e gata“ și de zece ori mieunatul reîncepuse. S-a făcut douăsprezece și jumătate, s-a făcut unu noaptea, dar stomacul Pufulenei avea o capacitate fantastică, greu de umplut cu microscopica linguriță. Cineva de la parter îi aduse domnului Albicescu un scaun, să-și mai tragă sufletul.

— O să stea lîngă pisică pînă mîine dimineață, îi spuse Băbăneață lui Iulian. Am planificat totul.

— Ce înseamnă că „ai planificat“ ?!

— Păi eu am pus-o în cutie ! Să se învețe minte domnul ăsta și să nu mai înece pisoii !

— Dacă află...

Băbăneață își ciupi speriat lobii urechilor și clipi cu putere de nouă ori :

— Taci din gură, că ăsta știi cum e, mă dă în judecată !

Întors în camera lui, Băbăneață puse mîna pe trusa cu pixuri Carioca. Ținea un jurnal de zi, dar nu unul obișnuit, ci sub formă de bandă desenată. Fiecare pagină de bloc avea opt desene, și adesea un episod ocupa două pagini. Erau acolo întîmplările lui, personale, sau întîmplările la care fusese doar martor. Mult ar fi dat colegii să arunce o privire în acest jurnal, dar nici măcar nu știau de existența lui. Gîfîind, preocupat, cu vîrful limbii

între dinți, Băbăneață începu să deseneze ultima casetă a aventurii intitulată „Misterul cutiei de scrisori". Îl înfățișa pe domnul Albicescu nervos, hrănindu-și Pufuleana cu lingurița. Restul scenariului fusese desenat cu multe ore înainte. Băbăneață practica uneori acest sistem. Se gîndea la ce o să facă mîine sau poimîine, și desena episoadele anticipativ, rămînînd ca după consumarea întîmplării să puncteze sfîrșitul.

Era ziua Voichiței, toți ochii îl urmăreau cu curiozitate pe Floricescu : ce cadou avea să-i ofere, ce cuvinte avea să-i spună ? Ei doi alcătuiau, din timpuri imemorabile, tocmai de prin clasa a patra, cuplul tradițional de îndrăgostiți. Nimeni n-ar fi putut aduce dovezi în acest sens, și mai ales cei doi, dar se creease impresia și adeseori o impresie devine tradiție. Tradiția joacă un rol important într-o școală. Apuci să fii considerat bătăuș sau talentat la literatură ? Rămîi ani de zile cu eticheta asta. Voichița și Floricescu fuseseră de la început cei mai buni elevi, aleși în toate comitetele și funcțiile posibile. Fiind văzuți mereu împreună, exprimînd aceleași idei și oferindu-și reciproc argumente, ajunseseră, în ochii lumii, un cuplu și fericit

și indestructibil. Floricescu își făcea datoria s-o invite lunar la un film, iar Voichița, politicoasă, accepta.

În văzul întregii clase, el îi adresă felicitările de rigoare, o sărută pe obraji (aici răsunaseră fluierături și aplauze, în timp ce Iulian se împurpurase de iritare) și-i înmînă darul clasei — un mare buchet de garoafe și... cartele perforate. Profesorul de desen, Bahu, schiță la repezeală pe o foaie de bloc portretul Voichiței, în manieră abstractă — pătrate și cercuri suprapuse, cu un ochi enorm la mijloc — și i-l înmînă cu dedicația „Să ajungi la o sută de ani și la sărbătorirea lor să mă invite și pe mine !

Principala plăcere a lui Bahu era să cutreiere școala, căutînd „fantezii", cum numea el desenele elevilor. Era convins că aproape în fiecare clasă se ascunde un mare talent plastic. Protejații lui Bahu erau cu sutele. Cel puțin o dată la două zile îi chestiona : „Ce-ai mai desenat ? Dă-mi să văd". Răsfoia pînă și maculatoarele, caietele de teme, căutînd „exprimări spontane", adică schițe făcute nu de dragul orei de desen, ci „ca urmare a impulsului interior". Încuraja orice manieră de pictură : abstractă, naivă sau hiperrealistă. Lunar, deschidea cîte o expoziție, cașerînd și panotînd uneori desenele cu mîna

lui. Destul de des avea discuţii cu direcţiunea şcolii, întrucît se întîmpla ca un „artist“ să fi fost recent sancţionat pentru indisciplină, dar opera lui să figureze pe panoul central al expoziţiei. Diriginta îi punea patru la purtare în timp ce Bahu îl premia cu o cutie de guaşe. Această contradicţie făcea şi ea parte din tradiţia şcolii ca şi „dragostea“ dintre Voichiţa şi Floricescu.

Existau multe alte tradiţii, obiceiuri şi ciudăţenii. O zi în care directorul Penescu n-ar fi fost văzut cutreierînd şcoala, împreună cu mecanicul Vasile, fiecare avînd geanta lui cu cleşte, ciocan, cheie reglabilă, lampă de sudură, şurubelniţe, bomfaier, letcon, era de neconceput. Tot tradiţie devenise şi faptul ca la şedinţele cercului literar să participe cu nedesminţită regularitate Maria Toader, magazionera internatului şcolii. Era în pragul pensionării şi scria basme cu creionul chimic pe care îl folosea la completarea borderourilor.

Şi flerul lui Rebegea era tradiţional, şambelanul fiind cel dintîi care afla noutăţile. Nu indiscreţia, ci plăcerea de a-şi păstra neştirbită reputaţia de om bine informat îl făcea să tragă cu urechea, să-şi vîre nasul

peste tot, să observe amănunte și să facă legături. Cel puțin o dată pe zi intra în cancelarie cu diferite pretexte. Lăsa să se înțeleagă că mulți oameni importanți și-l alegeau în calitate de confident.

În ziua aceea, năvăli în clasă umflat și sfîrîind ca o ghiulea.

— *Boieri dumneavoastră și iubiți răzeși*, am o *voroavă* de primă importanță — gîfîi el. Ținîndu-se *mare sfat* la cancelarie, dumnealor, *logofeții*, au hotărît să *imple* din nou clasurile hărăzite poeticeștilor desfătări !

— Ce tot spui ? Vino măcar la 1850 !

— Lăsați-l, zise Floricescu, autoritar. E în legătură cu clasele de la secția umană, care de trei ani se reduc ; toți vin la noi, la real.

— Nu e normal ? zise Voichița. Sîntem fizicieni și chimiști, eșalonul viitorului. Hai, șambelane, spune ce mai știi ? Dar fără abțibilduri de-ale tale.

— Au n-am fost limpede ? se miră Rebegea. Preaînțeleptul sobor a luat spre cercetare hrisoavele fieștecărei obști... vreau să zic, cataloagele claselor. În temeiul lor, se va slobozi un ucaz de-i spune pe străinește decizie.

— Încep să înțeleg, zise Floricescu.

— Inima mea se bucură de lumina minții tale. Așadar, învățăceii care mai cu osîrdie

se ostenesc într-ale condeiului și plăcutei voroave, și pe care științele gheografiei, graiul latinesc și zugrăveala de subțire cu deosebire îi încîntă, vor fi vîrtos poftiți în...

— Clasele umaniste !

— Adevăr grăit-ai, cinstite Floricescule !

— Așadar, se pune din nou problema repopulării claselor umaniste. Pe cine e bun la literatură, la desen, la geografie etc., etc., îl paște schimbarea domiciliului didactic !

— Vorbești prostii, zise Simionaș. Ai auzit vreodată ceva serios de la Rebegea ?

— Lasă că avem destui care habar n-au de matematică și fizică, zise Voichița. S-au înghesuit aici fiindcă se poartă realul, electronica și atomistica. Uite, chiar și Cavadia : locul lui e la uman. Face filme, e în echipa de dansuri populare, scrie și poezii...

— Ce vorbești ? se neliniști Cavadia. Care poezii ?

— Nu mi-ai scris tu o poezie de ziua mea?!

— Cavadia, o poezie pentru tine ? se indignă Floricescu.

Viorel afișă o mare uimire.

— De ce taci ? se supără Voichița. Ți-e rușine că ai dedicat o poezie unei fete ? Sînt niște versuri foarte frumoase !

Extrase din servietă un sul de pergament, scris mare, cu cerneală cafenie :

— „Există pe aproape, de mine doar știută,
O insulă de marinari necunoscută.
Acolo un zefir neistovit dă aerului viață,
Iar pomii se apleacă-ngreunați,
Egal în fructe și în flori bogați.
Ce ne-ar mai trebui, iubita mea celestă?
Pe noi ne-așteaptă insula agrestă!"

Răsunaseră fluierături și aplauze de încîntare.

— Ești talentat! zise Floricescu, răutăcios. Ce cauți tu la real? Ce te interesează calculatorul? Drumul tău spre secția umană va fi semănat cu flori, mîngîiat cu zefir și umbrit de pomi parfumați, ca în poezia ta!

— Dacă vreți să știți, zise Cavadia, fîstîcit... nici n-am scris-o eu! Am... tradus-o dintr-un poet francez! E un poet vechi, Evariste-Désire de Forges, viconte de Parni, a scris în secolul 18, l-am ales special ca să nu fie ușor de recunoscut.

— Secolul 18! rîse Floricescu. I-auzi! Felicitări! Ai deci și o formație clasicistă, *mon cher maître!* Poți să te consideri de pe acum la uman! Eu atît vă spun: azi avem teză la literatură. Cine se consideră adeptul gîndirii științifice, știe ce are de făcut. Pe mine, de exemplu, aseară m-a durut capul, m-a durut și alaltăieri și mă doare și acum. Nu știu ce

o să fac la teză... N-aveți un antinevralgic ? Maxim, tu ești sanitara clasei, păi se poate ?! Dă-mi un antinevralgic. N-ai ? Cu prima ocazie o să te critic foarte aspru. Of, ce mă doare capul !

— Dar pe mine ! i se alătură Voichița. Nu știu cum, și ceafa, și tîmplele ! Nici eu nu cred că o să fac o teză ca lumea.

— Iau la sigur 4, spuse mîhnit Rebegea. Nu știu cum, dar mi se încețoșează privirile... Parcă mă dor și mîinile, și ochii!...

În clasă începură să se audă tot felul de vaiete. „Epidemia“ se și declanșase.

— Vă sfătuiesc să vă menajați, zise Floricescu. Majoritatea calculatoriștilor sînt din clasa noastră. Înțelegeți ce vreau să spun. Sîntem cu toții suferinzi, o să iasă niște teze de literatură mediocre, chiar slabe. Facem chiar și greșeli de gramatică, dar... *este* cauze obiective *care* noi nu sîntem vinovați ! Hapciu ! Gripa ! Toți am luat-o !

Simionaș ridică mîna, ca un fotbalist care recunoaște că a greșit.

— Eu, nu !

— Molipsește-te repede, ce mai aștepți ? zise Floricescu.

Simionaș îl privi ca prin ceață, făcînd un gest care însemna „ce te bagi ?“

— Vreau să văd întîi ce se întîmplă cu Iulian. Eu numai de la el mă molipsesc! Cum te simţi, Iuliane?

— Eu... păi... cum să mă simt...

— Nu ştii cîntecul marinarului? rîse Simionaş: „A fost odată un marinar, / Care n-avea nici o barcă măcar / Dar avea minte şi hărţi, un stol, / Cunoştea pe de rost fiecare atol / Şi-atunci a venit un vapor şi i-a spus: / Suie la cîrmă şi, ancora sus!“

— Cîntecul ăsta al tău cu marinarul o să se termine vreodată?! se necăji Floricescu.

Nu de puţine ori se luase Iulian după Floricescu, dar acum simţea o mare plăcere să-i stea împotrivă. Îi întoarse spatele, adresîndu-i-se lui Simionaş:

— Dacă vrei să ştii părerea mea... Ei bine, nu simt nici o durere de cap. Sînt foarte sănătos!

— Interesant, bombăni Floricescu. Băieţelul vrea la uman?

— În general, vreau acolo unde se va considera că mi-e locul. Raţionamentul tău privind esenţa gîndirii ştiinţifice este eronat, iar farsa pe care ai propus-o, înjositoare.

Floricescu se înroşi puternic. Nimeni nu mai îndrăznise, în afară de Simionaş, să-i vorbească aşa.

— Ascultă, naşparlîule, ia vezi că odată te umflu !

Simionaş îi ţinti pieptul cu degetul arătător :

— Dulceaţă, nu-l brusca pe Iulian. Îmi fac datoria omenească să-ţi spun un lucru de care habar n-ai : băiatul ăsta, dacă-l scoţi din sărite, îţi arată ceva după care urmează o mulţime de stele verzi !

— Lasă-l, Simionaş, zise împăciuitor Iulian. Nu vreau decît să-i spun că o veritabilă gîndire ştiinţifică se manifestă în abordarea *tuturor* fenomenelor, inclusiv a celor sociale sau artistice. Gradul de adîncime al investigaţiei diferă, desigur, în funcţie de necesitate, de familiarizarea cu domeniul, de gradul de interes, de cantitatea şi calitatea informaţiilor.

— Bîra-bîra-bîra-bîra ! îl îngînă onomatopeic Floricescu. Ai învăţat nişte fraze mari de pe undeva şi ni le reciţi nouă acum !

— N-are importanţă dacă sînt ale lui sau le-a luat cu împrumut ! exclamă Maxim. Principalul e să vedem unde vrea să ajungă.

Iulian ridică din umeri :

— Poate că m-am exprimat prea emfatic. Voiam doar să spun că dacă ne considerăm oameni ai muncii inteligente, atunci

trebuie să prestăm acest *tip de muncă*, în orice împrejurare !

— Bine zis, se bucură Simionaș, de parcă el ar fi vorbit. Am spus eu că Iulian are spirit analitic ?

— Aur ! exclamă și Rebegea. Iuliane, mai zi o dată, să-mi notez.

Floricescu îl opri, iritat, cu un gest de interzicere.

— Să lăsăm speculațiile. Avem interesul să rămînem la secția reală, nu ?

— Dar fără să trișăm, zise Iulian. Știi care e defectul tău ? Un latin ți l-ar fi formulat astfel : *omnes inveniri similes tibi vis !* *

— Ce înseamnă asta ? bombăni Floricescu.

— Te las singur să traduci ! rîse Iulian. Gata, vine Martinoiu.

Dar pașii de pe hol nu erau ai profesorului de fizică. În ușă apăru, cu catalogul sub braț, Olimpia Homată.

— Bună ziua. Îmi pare rău, dar colegul meu Martinoiu lipsește. Poate că gripa asta... Sper să nu fie nimic grav. Așa stînd lucrurile, am propus direcțiunii să folosim și această oră pentru teza de literatură.

Un „aaa !“ de dezamăgire bîntui clasa. Olimpia se prefăcu, deși iritată, că nu bagă

* Vrei ca toată lumea să-ți semene.

de seamă. Dimpotrivă, își dădu silința să pară voioasă, chiar exuberantă.

— Veți avea la dispoziție o sută de minute. Sînteți elevi mari, mă aștept la lucrări substanțiale. Scoateți caietele. Cavadia, scrie, te rog, subiectul pe tablă. Național și universal — așa — în poemul „Luceafărul", de Mihai Eminescu.

— ...„Luceafărul" de Mihai Eminescu, repetă Cavadia.

Profesoara Homată intră pe intervalul dintre primul și al doilea șir de bănci, mergînd încet și zîmbind cu bunăvoință.

— Mihai, nu Mihail! Mihai, așa semna el însuși : Mihai Eminescu. Ați scris ? Dacă dorește cineva o lămurire...

— Special a aranjat să avem două ore, ca să scriem cît mai mult, îi șopti Floricescu lui Rebegea. Știm noi de ce !

— Nu vă grăbiți, avem destul timp, urmă prietenoasă Olimpia. E inutil să puneți totul în bancă. Puteți folosi și textul din carte, și notițele de la ore. Nu cantitatea de cunoștințe mă interesează, ci judecata voastră.

— Nu te bate gîndul, *hatmane,* murmură Rebegea, că e în stare să ne și sufle numai să iasă de aici cîteva teze bune și odată cu ele niște „marfă" pentru secția umană ? !

— E clar ca bună ziua, conchise Floricescu, în șoaptă.

Olimpia se reîntorcea cu pași rari spre catedră, pe celălalt interval. Avea o expresie de mare fericire pe chip.

— Astăzi vom da o lucrare ca la universitate. Am păstrat în revista școlii un fascicul întreg, să putem publica fragmente din cele mai bune lucrări de azi.

Prin capacul de nori cenușii al cerului, răzbătu cu violență un fascicul de raze care intră pe fereastră, ca un catarg pieziș, fosforescent.

— Voichița, tu ce faci? întrebă încet Maxim.

— Ce face toată lumea. Mă interesează calculatorul, nu revista! Dar să trecem peste asta. Ascultă, Maxim, aud lucruri ciudate despre tine...

— Ce anume?

— Că te antrenezi noaptea, la lumina lanternei și că, atunci cînd nu te vede nimeni, pe la miezul nopții, sari... doi metri! Oi fi vreo vrăjitoare!

— Doi metri! Și tu crezi? zise uluită Maxim.

— Cum o să cred! Dar cu caracterul tău nu sînt sigură de nimic.

— Ce vrei să spui?

— Exact ceea ce ai auzit. Semeni cu Iulian. Niciodată nu știe omul la ce să se aștepte de la tine.

— Nu te înțeleg !

— Alte explicații nu-ți mai dau că mă vede mama șoptind și-mi face vreo figură. Pînă la urmă tot mă mut eu la altă școală !

Iulian era dezorientat, își împungea buzele cu coada stiloului.

— Ce facem, Simionaș ?

— Eu n-am mare lucru de făcut. Lucrez ca de obicei : iau un șase „pe bune“, tu, însă, desfășoară-te, că ai de unde ! Crezi că nu știu că m-ai trișat ? Ai rămas acasă să tocești. Acum să te văd ce ispravă faci.

— Nu înțelegi ? Presupunînd că fac lucrarea bună, se va observa imediat, prin contrast, reaua-voință a celorlalți ! Ce justificare ar găsi Floricescu, Voichița și ceilalți, luînd note mai mici ca mine ? !

— Dar tu ce justificare ai găsi să te prostești în mod voluntar ?

Începu să cînte în șoaptă : „A fost odată un marinar, / Voia să-i facă iubitei un dar, / Și neavînd nici bani, nici inel, / I-a spus c-o să-i dea negreșit / Odată cu zilnicul sărut, de iubit / Adevărul și-atît, oricare-ar fi el“.

Iulian îi făcu un semn cum văzuse prin filme că fac aviatorii și scafandrii, ridicînd

pumnul cu degetul mare în sus, că adică totul e în regulă. Își înfundă discret urechile cu vată, ca să n-o audă pe Voichița, și începu să scrie, aplicînd programul nr. 1, combinat cu secțiuni din programele 2 și 3.

Caloriferul era supraîncălzit, iar soarele, izbutind să împrăștie norii, se răsfăța pe tot cerul. Profesoara Homată deschise una din ferestre. Odată cu aerul aproape primăvăratic, cum îl aveau de la o vreme unele zile de toamnă și chiar de iarnă, pătrunse în clasă un fluture mic, albăstrui.

— Fluturi, acum ?! exclamă Floricescu. E imposibil !

„Imposibilul“ evolua însă prin clasă, într-un raid nemaivăzut, produs al unei metamorfoze întîrziate.

— Să-l prindem, este un fenomen rarisim ! strigă Rebegea.

Cavadia se opuse :

— Să nu te-atingi de el ! Habar n-ai de legile biologiei. Poate că fluturele ăsta inaugurează o ramură nouă — fluturii de iarnă ! Ce te bagi ? Ajunge un gest și distrugi o evoluție !

Rebegea emise un sunet gros, de uluială :

— Deștept și Cavadia, dom'le ! Ia mai zi o dată, să-mi notez !

„Fluturele lui Cavadia“, cum fu denumită ulterior această insectă ciudată, rătăci multă

vreme năuc, lovind tavanul cu aripile. În cele din urmă, se apropie de fereastra deschisă și se întoarse în marele univers. Iulian avu senzația că din clipa aceea ceva se schimbase în clasă, dar nu-și putu da seama ce anume.

CAPITOLUL CINCI

De cîteva zile, Valeriu Nedea se închisese într-o muțenie absolută. Cum venea de la lucru, se așeza la masa din sufragerie, potrivită, prin vastitatea ei, mulțimii de hîrtii și rămînea acolo cîte trei-patru ore, desenînd și calculînd.

— Ce faci ? îl întrebase Iulian. Ai o figură suspectă. Te pomenești că inventezi ceva !

— Crezi că numai tu ești *boierul* fizicii ? Lasă-mă, am de lucru.

— Explică-mi și mie.

— Îți spun la urmă.

— Ai început și tu să simți ce sîcîitor e să te tot întrerupă cineva cînd lucrezi ?

În sufragerie mirosea dulce-amărui a garoafe și a cafea proaspătă. Anicuța Nedea, foarte impresionată de activitatea științifică a lui Valeriu, se străduia să-i facă o ambianță deosebită.

— Nu inventez nimic, spuse Valeriu. Am nevoie de ceva special, pentru o lucrare de mare finețe. Pricepi, trebuie să fie un aparat de sudură ușor, dar ultraputernic, cu un fascicul termic atît de îngust, încît să poți lucra și într-un ceas de mînă cu el.

— Și n-aveți voi așa ceva ?

— S-ar putea procura din import, dar costă, și în afară de asta îmi trebuie repede. Am apucat să accept lucrarea, acum descurcă-te, meștere ! Uite schema de principiu. Am verificat-o de o mie de ori : corespunde. Dar una e schema și altceva aparatul. Acum îmi trebuie un meseriaș cu cap de inginer și mîini de chirurg.

— Aveți un atelier de prototipuri.

— Da, însă pînă se aprobă proiectul, pînă e introdus în planul atelierului, pînă se omologhează produsul... E un drum lung. Cred că știu cu cine o să rezolv. Dacă vrei, te iau cu mine. O să vezi lucruri interesante.

Strada pe care porniseră era în curs de demolare. Frunzișul țiglelor trosnea sub tălpi. Adîncuri de pivnițe răsăreau de sub temeliile sparte, aducînd adieri răcoroase și umede, de tranșee. Pereții, cu cortina fațadelor căzute, se înfiorau în lumina crudă care le dezvăluia zugrăvelile vechi și tape-

tele jupuite. Iulian nu mai recunoștea strada. Cînd se petrecuseră toate astea ? Buldozerul, condus de un tinerel cu blugi vișinii și ochelari de soare, nu avusese nevoie decît de o singură dimineață pentru a transforma strada în două șiruri de ruine mici. Doar stîlpii rămăseseră, cu firele lor, prin care pulsa energia electrică.

Iulian nu dăduse niciodată o atenție deosebită acestei străzi. Nici nu-i știa numele, o străbătuse întotdeauna în grabă, cu bărbia în piept, așa cum umbla el, parcurgînd cu gîndul alte drumuri decît cele ale pașilor. Stradă îngustă, pavată cu pietre de rîu, monotonă, prin lunga succesiune de construcții asemănătoare — mai ales căsuțe cu geamlîc, plasate în fundul curților și ascunse de pînzele viței de vie și de mulți vișini, caiși și nuci. Cu timpul, în aceste curți răsăriseră, alături de vechile construcții, felurite înjghebări pentru noii membri ai familiilor și pentru chiriașii de care nu era niciodată lipsă. Pe multe porți, avertismentul „Cîine rău".

Dărîmăturile nu aveau nimic trist. S-ar fi zis că un copil uriaș se amuzase, stricînd niște jucării vechi. Printre bucățile colțuroase, atîrnînd în sîrme de fier, ale tavanelor, răsăreau, cocoțate pe movile de cărămidă bătrînă, violacee, lucrurile pe care oamenii așteptau să le încarce în camioane, spre a le

duce în noile locuințe. Iulian se plimbă îndelung printre garderoburi străvechi, bătrîni elefanți baroci ai comodității de odinioară, paturi cu tăblii străjuite de buzdugane de alamă, mașini de gătit din tablă emailată, cu plita de fontă și garnituri de faianță, lampadare, dulăpioare numai sertărașe și încrustături, plăpumi gigantice. Dindărătul zidurilor dărîmate răsăriseră la lumina zilei o sumedenie de bătrîni. Iulian nu și-ar fi închipuit că pot fi întîlniți atît de mulți la un loc. I se părea nedrept că trecuse de atîtea ori pe această stradă, ignorîndu-i. Ai fi zis că, dintr-un fel de pudoare de naufragiați ai timpului, se ascunseseră anume în căsuțele lor coapte de vechime, ca să nu incomodeze viața cea tînără a orașului. Iulian avea impresia stînjenitoare că fusese complice la debarcarea lor în anonimat.

Dar nu arătau rău deloc. Își îmbrăcaseră hainele de sărbătoare, erau proaspăt bărbieriți, cu fețele înfierbîntate de colonie. Erau voioși și foarte ocupați. Un venerabil cu obraji stacojii, decorați de mari favoriți mai albi ca omătul și cu un aer de bărbat exersat în a impune ascultare, desfășurase o hartă, ajutîndu-i să se orienteze. Răsunau denumiri pe care unii le cunoșteau doar din ziare și de la televizor — Berceni Sud, Titan, Dru-

mul Taberei, cartiere în care nu fuseseră niciodată pentru că erau prea noi și prea îndepărtate, iar ei prea bătrîni, și se mulțumiseră să-și facă despre ele impresii pline de mister. Se nimerise ca tocmai acolo să emigreze, în locurile acelea, de unde venea cîte un cunoscut și cînd acesta spunea „Drumul Taberei" ei vedeau chiar o vale, forfotind de oștiri cu zahereaua după ele, și cînd auzeau „Titan", aveau impresia că acolo, printre blocuri, veghează într-adevăr o făptură gigantică.

Din forfota spinărilor care purtau mobile, covoare, butoaie, oglinzi, ghivece cu leandri, biblioteci, colivii, lampadare, nu putea lipsi un om lucid, care știe să pună ordine, acolo unde se simte nevoia. Acest om era Rebegea. Îmbrăcat într-un pulovăr gros, cenușiu și cu niște blugi scărmănați, îi dirija pe șoferi, căra virtuos printre dărîmături lucruri delicate, acvarii sau instrumente muzicale și născocea soluții pentru ridicarea în mașini a cîte unui garderob uriaș, făcut în așa fel încît să nu se demonteze decît odată cu sistemul solar. Peste tot se auzea gura lui. Și pe ce ton vorbea ! Autoritar, cu certitudinea bărbatului care știe ce trebuie să spună.

Iulian mai văzu o figură binecunoscută : Cavadia ! Alerga de colo-colo cu un vechi aparat de luat vederi, filmînd întruna. Se

cățăra pe movilele de cărămidă sau pe cabina unui camion, cădea într-un genunchi, se lungea pe burtă. Lua imagini panoramice, imagini de prim plan și de gros-plan.

— Aici e o comoară, îi explică el cu exaltare lui Iulian. Îți dai seama de subiect? Exodul bătrînilor! Casele vechi își destăinuie secretul! Totul la lumina zilei!

— N-am știut că te-ai apucat de filmat.

— E al cineclubului! Să vii o dată pe la casa de cultură. Iartă-mă o clipă, vreau să filmez garderobul ăla. Știi, mă interesează și obiectele. Sînt extraordinare. Așa ceva nu prea se mai vede azi. Imaginile astea îmi pot folosi ca plan-detalii și în alte filme! Noi, la studioul cineclubului, nu prea avem recuzită de epocă.

— Ia ține, îi spuse șambelanul lui Iulian, punîndu-i în brațe un fel de colivie țuguiată, din furnir bătrîn, cu fața de rips. Tu ești băiat delicat, du-l la mașina aia, pune-l cu grijă în cabină. Un aparat de radio ca ăsta nu prea mai vezi astăzi!

— Sînt convins. Cred că e ideal pentru crescut canari și pitpalaci!

— Asta-i imaginație de chiflă! interveni Valeriu Nedea. Păi știi ce audiție are aparatul? Mătase! Nu rîde: e urît, e vechi, dar e un Telefunken cu tuburi seria 11, din

oţel, şi difuzor înfăşurat chiar în fire de mătase !

Iulian şi taică-său mai avură ocazia să ducă la maşină o lunetă, colecţia revistei umoristice „Furnica“, un craniu de cerb, cu enorme coarne ramificate, tablouri de nuntă şi o pereche de haltere de cîte douăzeci de kilograme fiecare.

— Am sosit la timp, zise Valeriu Nedea. Era gata să-l scap pe meşter.

— Care meşter ?

— Sava Bărbulescu. El o să-mi facă prototipul.

Iulian se uită stupefiat la dugheana cu geam prăfuit, îndărătul căruia se vedea un talmeş-balmeş de sîrme, piuliţe, elemente de calorifer, fasunguri. Imposibil. Ce avea comun tatăl său, om al celor mai moderne şifoniere, cu acest bătrîn şi demodat meseriaş ?

— Hai să te prezint, zise Nedea. Cînd aveam 12 ani, i-am fost ucenic.

Iulian strînse o mînă cenuşie şi tare ca o rădăcină uscată. Cu acest prilej, observă că Rebegea era unul de-ai casei. Sava Bărbulescu îi dicta numele şi adresele clienţilor care trebuiau înştiinţaţi despre noul său domiciliu. Iulian spuse că ar fi bine dacă şi clienţii respectivi ar arăta aceeaşi fidelitate.

— Cum adică? întrebă nedumerit omul.

— Păi, zise Iulian, dumneavoastră unde vă mutaţi? În celălalt capăt al oraşului? De ce ar face oamenii atîta drum, cînd sînt pe aproape destule ateliere?

Sava Bărbulescu avu un surîs trufaş, care-i dezgoli dinţii de culoarea fildeşului şi care erau chiar de fildeş; singur şi-i făcuse.

— Dumneata, ridică el din umeri cu un fel de dispreţ, e sigur că n-ai nevoie de mine, dar clienţii mei, la Polul Nord să mă duc şi tot ar veni după mine.

— A, zise Iulian, politicos, înţeleg, ştiu ce înseamnă un meşter veritabil!

— Serios? zise Sava Bărbulescu, şi dădu la iveală o cutiuţă numai dantelură de argint, ape de email şi stele de mărgean. Ridică-i capacul. Ia ridică-l...

Iulian întinse mîna şi, cu multă precauţie, ca să nu vatăme delicata lucrare, făcu întocmai.

Cutia se deschise cu uşurinţă, şi în aceeaşi clipă se ridică în văzduh o melodie graţioasă, tulburătoare, amintind un menuet pentru clavecin.

— Nu-i decît o cutie pentru tutun, îi explică Sava, o tabacheră, dar cu muzică. Poate cunoşti pe ce principiu lucrează — arcul pune în mişcare un tambur cu ghimpi

de diferite lungimi și plasați la distanțe anumite, iar ghimpii fac să oscileze lamele care dau, fiecare, o notă. Sigur, nu se compară cu un magnetofon sau cu un picup, dar jucăria asta are ceva al ei, cîntă numai pentru tine. Un singur cîntec știe, dar e numai pentru tine...

Avea 85 de ani meșterul de obiecte, în fața cărora lucrătorii tineri rămîneau descumpăniți ; nu le cunoșteau, n-aveau pentru ele scule și piese de schimb, nu figurau în tarifele de prețuri.

— Moș Sava, zise Valeriu Nedea, a învățat meseria la izvoarele ei : a fost ucenic de fierar, a bătut pe nicovală fiare de plug, a potcovit cai. Pe urmă a trecut, după cum cerea onor clientela, în pas cu vremea, la tinichigerie și electricitate, la instalații sanitare și radiotehnică. Meșter mare ! Ce ți-a plăcut mai mult în viață, moș Sava ?

— Calul ! Aveam prin 1915 un armăsar cenușiu și puternic ca oțelul ! Călăream pe un fulger, nu altceva ! Și eram îmbrăcat, colo, cu pantaloni albi, strînși pe picior, cămașă înflorată, cojocel, brîu roșu, de piele, lat, ca să-mi țină mijlocul tare la lucru. Dar duminica aveam costum modern, ghete și pantofi de lac, cămașă cu plastron și, după anotimp, canotieră sau melon ! Ce știți voi ! Purtam lavalieră roșie, ascultam dis-

cursurile lui I. C. Frimu și cîntam Internaționala. De 1 Mai, cine ducea steagul breslei? Eu! Era unul, Tănăsescu, agent al siguranței — se lipea ca un afiș de poarta de vizavi, ori de cîte ori se pregătea o manifestație muncitorească și-mi supraveghea atelierul. Simțea el ceva, dar nu era sigur de nimic. Să fi știut el că turnam în atelier litere pentru tipografiile ilegale!

Generații de copii se ridicau, făceau la rîndul lor copii, acești copii deveneau părinți, și toți se înconjurau cu obiecte pe care cine le repara? Moș Sava, din vechime, în atelierul său mic, de cărămidă netencuită, afumat și pe dinăuntru și pe dinafară, plin, ca și curtea, de o inimaginabilă *salată* de fier, aramă, bachelită, porțelan, scule și piese de instalații sanitare, electrice, radio, auto sau cu scop imposibil de înțeles, chiar și pentru un meseriaș. Pe urmele televizoarelor, mașinilor de spălat rufe, ale aparatelor de radio cu tranzistori și ale frigiderelor, ale aragazelor și aspiratoarelor, apăruseră ateliere cu specialiști tineri și energici. Dar un samovar, o rîșniță de cafea arabică, meremetisită de dreptcredincioșii profetului sub soarele Anatoliei, înainte de începutul veacului, o veche mașină de cusut „Singer", sau transmisia unui Ford tip 1930 și un patefon care fusese ultimul cuvînt al tehnicii

în același an, numai la moș Sava puteau fi reparate.

— Ia citește, să văd dacă n-am scăpat pe cineva ! zise moș Sava. S-auzim.

— Tudose Podoleanu — începu Rebegea — din strada Glastrei. Decebal Ciovică, din Intrarea Ploiești...

— Eu n-am spus așa. Eu am spus domnul maior Ciovică. Dacă nu-i zici domnule maior, o încurci cu el.

— Bine, o să am grijă. Urmează Năstase Oprea, din strada Trenului și ăl'lalt, Năstase Oprea, din Prelungirea Crinului. Pe urmă Tudorache Pleșa, din Amurgului.

— Pe-ăsta lasă-l, că a murit. Avea un gramofon cu pîlnie. Se îmbăta și asculta la el romanțe. Întîi plîngea, pe urmă se înfuria, dădea cu el de pămînt și a doua zi hai la moș Sava, să-l dreagă. Acum s-or odihni amîndoi, și Tudorache, și gramofonul... Dă-i înainte.

— Paraschiv Stoian, din Piscului. Neniță Onișor din Logofătului 3...

— Vezi că Neniță e surd ! Să vorbești cît poți de tare, dar să nu-și dea seama că-i cunoști beteșugul ; e mîndru și are mînă grea, a fost luptător la circ. Țin minte cum strigau copiii, pe timpuri : Neniță te face alviță !

Valeriu Nedea discută îndelung cu Moș Sava, arătîndu-și desenele. Meșterul le pri-

vea atent și fără ochelari. Avea ochi buni, de om tînăr.

— O să fie greu, zise el, dar îmi place ideea. Ia-ți și tu cîteva zile concediu, să mă ajuți ! Dar băiatul cu ce se ocupă ?

— Eee, zise cu mîndrie Valeriu, o să fie specialist în mașini electronice de calcul, ordinatoare.

— Păi atunci să veniți amîndoi, o să meargă treaba mai repede.

Iulian înclină politicos din cap. Nu acorda însă nici o șansă ideii lui taică-său. Cum să crezi că din mîinile ostenite ale unui meseriaș de cartier ar putea ieși o unealtă pentru lucrări atît de pretențioase cum erau cele încredințate lui Valeriu Nedea ? !

Pentru activitatea sa de *șambelan*, care se îngrijea de respectarea rangurilor și de distribuirea laudelor, Rebegea cerea și el ceva, în aparență, fără însemnătate : destăinuiri. Era veșnic în căutare de noutăți. Ce-ai făcut ieri ? E adevărat că taică-tău pleacă de la... ? ! Ai fost la Martinoiu acasă, ce are, ce mobilă, ce cărți, cum e nevastă-sa ? Erai prieten cu Cutărescu, de ce v-ați certat, ce-i reproșezi, dar el ție ? Indiscretului i se răspundea în fel și chip. De obicei, Iulian schimba vorba, dar Cavadia, mereu în cău-

tare de auditoriu, era foarte elocvent. Floricescu, avid el însuși de informații — în vasta lui familie se vorbea foarte mult — era la curent cu o gamă largă de probleme care se întindea de la producția de ordinatoare pînă la culisele teatrelor, trecînd prin medicină și ziaristică. El îl hrănea în principal cu noutăți pe Rebegea, amuzîndu-se să le exagereze. Șambelanul însă nu era de tot naiv, și avea și el o tehnică pentru prelucrarea datelor. Înflorea știrile care i se păreau prea modeste, temperînd în același timp enormitățile, punea în legătură un episod cu altul și astfel obținea o imagine destul de aproape de realitate. Pentru el nu existau secrete mari și secrete mici, era un profesionist al curiozității ; toate îl interesau în egală măsură. Știa că profesoara Homată, pentru a putea consulta anumiți autori în original, (își pregătea lucrarea de doctorat), lua lecții de germană de la colega ei de cancelarie Dida Iliescu, și că văzînd-o prea adesea încîlcită în conjugări și declinări, Dida exclama, impacientată : „Bist du aber schwer von Begriff", adică nu înțelegi nimic, ai capul greu. Asta era însă o informație cu „embargo", adică Rebegea nu o difuza. Fie din discreție, fie din plăcerea de a se ști singurul cunoscător al cutărei situații, păstra unele amănunte numai pentru el, ca un ra-

finat colecționar. Era singurul din clasă care cunoștea unul din motivele pentru care Iulian căpăta note proaste la oral — motivul Voichița. Numai lui Rebegea îi arătase profesorul de desen Bahu tablourile sale. Bătrînul profesor de desen, altminteri tînăr la suflet și la modă (purta cravată roz, cu cămașă liliachie, pantaloni albaștri și pantofi galbeni), avea plăcerea încurajării creației plastice a elevilor.

— Nu-i așa că ai o senzație de groază ? îl întrebase emoționat pe Rebegea, invitîndu-l în atelier.

— Nu, nu cred.

— Poate simți un fel de amețeală, de furtună lăuntrică ?

Rebegea, intuind unde bate bătrînul profesor, acceptase :

— Da, am o senzație cam curioasă. Nu-mi pot explica...

— Mi-am imaginat eu, triumfase Bahu. Ajunge, ai privit destul. Abia peste 30—40 de ani vei înțelege ce ai văzut.

Șambelanul, deși nu reținuse altceva decît niște culori violente, răspîndi peste tot vestea că Bahu e un artist, despre care foarte groase tomuri se vor scrie.

De mult, în clasa a cincea, pe vremea cînd lui Rebegea îi mersese numele de zbînțuit, consiliul profesorilor zăbovise, la un sfîrșit

de an, asupra notei sale la purtare. Situația era periculoasă. Atunci Bahu scosese din mapa voluminoasă — de care nu se despărțea niciodată și în care colecta desenele elevilor — cîteva planșe de-ale lui Rebegea. Pe vremea aceea, șambelanului îi plăcea să deseneze. „Vă rog să luați seama ; un băiat care desenează așa nu poate avea un suflet rău. Răspund pentru el !“

Rebegea știa unde prinde pește Băbăneață, ce face Cavadia la casa de cultură, cît de neobișnuită e situația din familia lui Simionaș. Odată, Maxim, după o scurtă ceartă cu Floricescu, îi scrisese acestuia cîteva cuvinte pe un bilețel, înmînîndu-i-l cu specificarea „de azi înainte nu mai avem ce vorbi“. Floricescu citise bilețelul dintr-o aruncătură de ochi și se făcuse palid, cu pete purpurii. Buzele îi tremurau, își pierduse glasul. Nimeni nu-l mai văzuse într-un asemenea hal și nimeni n-avea să știe vreodată ce scria în acel distrugător bilețel, în afară, bineînțeles, de Rebegea.

Șambelanul se simțea în felul acesta legat de colegii lui printr-o sumedenie de istorii. Alesese ipostaza paternă ; el încuraja, mîngîia, dădea speranțe. Cînd îți spunea „Hai că ești bun“, te simțeai cu adevărat cineva. Îi plăcea să se certe și să apere principii, în

numele altuia. Era un fotbalist foarte slab, trimitea mingile exact acolo unde nu trebuia, dar echipa școlii ar fi fost de neconceput fără el. Avea un cuvînt bun pentru fiecare jucător, fie că respectivul evolua excelent, sau săvîrșea greșeli enorme. Îi mîna la atac — el ocupa postul de fundaș central — cu neistovită energie : „Înainte, cutare ! Fără grijă, cutăriță ! Sînt eu aici ! Duceți-vă în față, dați-le *boaba* !“ În cazul accidentării cuiva, chiar cînd era vorba de cea mai banală zgîrietură sau vînătaie, făcea un tapaj enorm, îl masa pe accidentat, îl săruta, se uita cu ochi de fiară la adversari.

Buzduganul trimis înainte de Martinoiu, adică vocea lui de bas, care umplea etajele, îi anunțase sosirea. Trecură cîteva bune zeci de secunde pînă apăru și el, statuar, în halatul imaculat. Privi cu atenție rîndurile elevilor, dușumeaua, pereții. Totul era bine. Nici un umăr strîmb, nici o hîrtie pe jos, nici o zgîrietură pe pereți. Sculele și aparatajul erau așezate într-o ordine perfectă. Martinoiu nu spusese niciodată că îi place ca totul să fie lună, ci le dăduse să se înțeleagă prin atitudinea lui că detestă improvizația și dezordinea. Dacă vedea pe parchet

un gunoi, îl ridica el însuși, cu gravitate și imensă suferință.

— Aș dori mai întîi să ascult ultimele știri de la *Radio-Rebegea*. S-auzim.

Așa își începea întotdeauna Martinoiu orele, pentru *captatie benevolentiae*". În fiecare clasă avea „oamenii lui", pe care, cunoscîndu-le preocupările, îi întreba ce film e seara la televizor, cum stă Rapidul în clasament, ce disc a mai imprimat formația „Phoenix". Martinoiu asculta timp de 30 de secunde (fusese cronometrat de băieți) cu cea mai mare atenție, dînd impresia că special pentru asta intrase în clasă. Mulțumea ceremonios și începea ora.

Rebegea își făcu datoria, punîndu-l la curent cu noutățile zilei. Lista nu era prea bogată. Voichiței îi apăruse o problemă în Revista de matematică, Cavadia adusese de acasă trei lămîi micuțe, verzi, pe care le legase discret de crengile lămîiului din hol, dînd, vreme de zece minute, mecanicului Vasile, care îngrijea și plantele, să trăiască momente de mare mîndrie. În fine, exemplu de eroism școlar, Truică Sorin venise direct de la dentist, își scosese o măsea și nu putea să vorbească.

— Nici voi n-o să vorbiți. Astăzi am plăcerea să vă ofer șansa unui extemporal, zise Martinoiu.

Rebegea se baza pe două lucruri : mintea lui și restul clasei. Floricescu îi dădea să copieze chiar și cînd nu era nevoie, ca să-și mențină superioritatea. Iulian făcea același lucru, din jenă. În general, toată clasa căzuse de multă vreme de acord că șambelanul trebuie la rîndul lui ajutat, acolo unde era mai șubred, în ale studiului. Oricine ți-ar fi cerut să-i sufli puteai să-i spui „nu", dar a-l refuza pe Rebegea era rușine mare, impolitețe ! Fusese inventată o gamă largă de procedee. Cel mai redutabil era „telepontul" — un alfabet utilizat prin intermediul „traductorului principal" : Cavadia. Degetul arătător la ochi semnifica litera *d*, la ureche-*b*, și la nas-*e*, la bărbie-*d*. În acest cod intrau și cifre, și semne matematice, putîndu-se transmite formule din cele mai complicate.

Ca de obicei, Rebegea se așeză în așa fel încît să-l vadă bine pe „traductor". Cavadia semnaliză prin telepont : ‚Ești pe recepție ?" „La marele fix", răspunse Rebegea. Martinoiu, care-i observase, oftă :

— Mult mai munciți voi cu sistemul ăsta. Vă compătimesc sincer. Din păcate, azi n-o să vă fie de ajutor.

Cu caligrafia lui impecabilă, notă subiectul pe tablă : „Să se scrie un program care să rezolve ecuații de formula..."

— Așa. Cunoașteți clasica invitație : Toate cărțile și caietele în bancă. Eu o s-o modific puțintel : toate cărțile și caietele *pe bancă !* Puteți utiliza notițele, manualele, tot ce doriți.

Rebegea avu o mare dezamăgire. Într-o asemenea situație, i se părea prea de tot să mai recurgă la telepont. Suspinînd adînc, scoase din servietă toate armele, „Limbaje de programare", „Calculatoare numerice", notițele. Îl enerva hatîrul pe care li-l făcuse Martinoiu. Ce urmărea, la urma urmelor, acest domn, încălcînd buna și venerabila lege conform căreia, în timpul unei lucrări scrise, pe bancă să nu se afle decît hîrtia și unealta de scris ? „Unde o să ajungem ? i se plînse Rebegea lui Băbăneață. Ce fiori nemaipomeniți îmi dădeau manevrele de a scoate pe furiș cartea din servietă, cu ce spaimă plăcută așteptam o fițuică... Acum învățămîntul, totul se modernizează, poți să ai o bibliotecă întreagă lîngă tine ! Unde mai e romantismul ? În loc să te supravegheze cu ochi de foc, profesorul citește ziarul sau se uită pe geam."

Adevărul era că să fi vrut și tot nu puteau să copieze. Lucrările cerute de subiect — adică efectuarea unei scheme logice, alcătuirea instrucțiunilor și elaborarea ecuațiilor de verificare — erau accesibile doar ce-

lor care învățaseră serios în prealabil. Numai ei, dacă doreau, puteau să utilizeze fructuos manualul și notițele. Cavadia își frămînta mintea ; putea să-i transmită aproape orice prin „telepont" lui Rebegea, dar pentru schema logică a unui program destinat calculatorului era nevoit să recurgă la demodata fițuică. Îi semnaliză lui Rebegea să aștepte liniștit. Acesta răspunse furios prin „telepont" că nu vrea nimic. „Traductorul principal" le destăinui în șoaptă colegilor, cu mirare, răspunsul șambelanului. Cum adică, nu vrea nimic ? Riscă să meargă „pe mintea lui" ?

Rebegea hotărîse, într-adevăr, să-și asume acest risc. Ar fi uzat cu dezinvoltură de „telepont", la orice obiect, dar la calculatoare nu-i mai convenea. A fi în clasa de programatori echivala cu apartenența, în evul mediu, la ordinul celor mai puri și mai glorioși cavaleri. Toată școala era cu ochii pe „seria B", adică seria claselor care se specializau în programarea mașinilor de calcul. Dintre aceste clase, a lor hotărîse, la imboldul lui Martinoiu, să nu se mulțumească numai cu învățarea limbajelor de programare, ci să și învețe practic cîte ceva din electronică. Începuseră cu niște montaje simple și se treziseră întrebîndu-se dacă n-ar putea să realizeze un calculator adevărat. Era greu

de spus din ce generație de ordinatoare făcea parte „Alexandru“. Avea cîte ceva din fiecare, nu era deloc estetic, alcătuirea lui lăsa impresia de harababură ; unele transformatoare, bobinate de ei înșiși, erau izolate cu hîrtie de jurnal cerată. După necesități, băieții foloseau — pentru carcase — savoniere, cutii pentru periuțe de dinți, brațe și picioare de păpuși vechi și alte arătări din material plastic, iar pentru partea mecanică, motorașe de la mașini de jucărie, de la aparate electrice de menaj și angrenaje de vechi ceasuri deșteptătoare. În ochii constructorilor, „Alexandru“ apărea însă frumos, chiar sublim, și cu cît o improvizație se dovedea mai hilară, cu atît îi făcea mai fericiți. Cînd efectuau probele părților mecanice, izbucnea un huruit înspăimîntător, dar pentru ei era muzică.

Transpirînd și bombănind, Rebegea lucra, pentru întîia oară, singur. Nu-și dădea seama că toată clasa îl privește cu uimire și respect. Numai Floricescu se zbătea să-i transmită măcar un cuvințel, nesuportînd ideea emancipării lui Rebegea. Dar urechile șambelanului rămaseră insensibile. Rezolvarea subiectului includea executarea unei impozante scheme logice, elaborarea a 36 de informații pasibile de a fi introduse într-un calculator și a șase ecuații de verificare — operațiuni pe

care nu putea să i le *sufle* nimeni. În afară de asta, se cam săturase de rolul omului care împarte flori. Risipise multe cuvinte frumoase, la adresa învingătorilor. Voia să intre acum în rîndurile lor, iar din provizia de laude pe care și-o făcuseră din entuziasmul său, să-i întoarcă, la rîndul lor, măcar cîteva. Pe frunte îi apăruseră broboane de sudoare. Respira greu și rar. Nu mai existau pe lume decît el și programul dat spre elaborare. Băbăneață, concentrat, își lovea dinții cu capacul stiloului, scoțînd un țăcănit de care el nu-și dădea seama. Martinoiu își duse arătătorul la buze, apoi în direcția lui Rebegea, sugerînd „liniștiți-vă, aici muncește un om".

„Alexandru cel Argintiu" de la un timp n-o ducea însă prea bine. *Medicamentele*, adică piesele, erau pe terminate. Martinoiu și Penescu, directorul școlii, alergau prin depozite și întreprinderi „căciulindu-se", cum spuneau ei. Băieții nu și-i puteau imagina pe acești invincibili în situația solicitanților. Totuși, Martinoiu și directorul Penescu alternau politica pumnului în masă cu cele mai înduioșătoare rugăminți. Peste tot auzeau însă aceleași răspunsuri : „N-ați fost *prinși* în planul de contractări", „N-avem piese nici noi" sau „Avem, dar nu vi le

putem transfera, fiindcă nu sînteți întreprindere".

Băieții lucrau cu mare economie și uneori nu lucrau deloc. Atunci, ca să nu-și piardă timpul degeaba, mai erau trimiși în parcul cinematografului „Coliseu", să-l curățe de uscături, să adune frunzele căzute, să sape gropi pentru puieți. Lui Iulian îi plăceau mirosul tare al buruienilor strivite, aroma de pămînt umed, căldura domoală a soarelui. Se simțea dulce amețit, ușor la trup și ager la minte. Avea în astfel de împrejurări o mare bunăvoință pentru colocatarii săi de pe planetă. Îl nemulțumi însă faptul că Picu o salută ca pe o veche cunoștință pe Voichița și că ședeau îndelung de vorbă. Ori de cîte ori se duceau în parc, răsărea și Picu. Renunțase la saboți, la tricoul pictat și la bentița de indian. Se purta atît de amabil cu toată lumea, încît pînă și Simionaș ajunsese să-l privească mai binevoitor. Nu era un secret pentru nimeni că prezența lui Picu se datora Voichiței. Apărea destul de des și în școală, sub pretextul că se interesează de frate-său, Tinel, din clasa a cincea, un zbînțuit de prima mînă, obsesia profesorilor și teroarea colegilor. Tinel se arăta foarte intrigat de aceste controale.

Voichița știa prea bine că în realitate ea și nu Tinel este motivul numărul unu al sîr-

guinței cu care Picu vizita școala. Fata avea un sentiment neîncercat pînă atunci, o mîndrie și o conștiință a puterii. Acest zăpăcit căuta, de dragul ei, să-și schimbe felul de a fi. Pe de altă parte el, întreprinzătorul și îndrăznețul, devenise de o timiditate comică. N-avea curajul nici să-i dea o întîlnire. Prefera s-o vadă cînd erau și alții de față.

Gurile rele din școală nu întîrziaseră să răspîndească zvonul că Voichița îi e favorabilă lui Picu : „Face pe regina și în realitate se uită după toți derbedeii. Astea-s, va să zică, preferințele ei !“

Într-o după amiază, cînd intraseră cu toții la „Coliseu“ să vadă „Explozia“, un film românesc despre care auziseră că e foarte bun, Picu se strecură și el. Aici comise el un gest imprudent : o luă pe Voichița de mînă ca s-o conducă printre două șiruri de bănci. A doua zi Voichiței i se întîmplă un lucru care o făcu să amuțească de revoltă și rușine : primi un bilețel, conținînd o poezioară obraznică și indecentă la adresa ei și a lui Picu. Faptul se repetă trei zile la rînd, versurile fiind din ce în ce mai batjocoritoare. Voichița zadarnic le ținu în ascuns : ele circulau prin clasă copiate cu indigo de nerușinatul autor sau autoare. Maxim, revoltată, ceru o anchetă, o expertiză grafologică, ba chiar intervenția miliției. Pe de altă parte,

Voichița își privea cu suspiciune colegii: care dintre ei să fi fost măgarul? Îi era imposibil să emită vreo ipoteză. Toți i se păreau incapabili de o asemenea mîrșăvie.

Floricescu, „îndrăgostitul oficial", simțea că se așteaptă ceva de la el, o atitudine, o reacție. Visa numai figuri de judo și karaté, cu care să-l alunge pe principalul vinovat, adică pe Picu. Aceste arme însă îi lipseau. Un bun prilej de a-l pune într-o lumină proastă i se păru momentul cînd, după o recreație, Rebegea se plînse că nu-și găsește rigla de calcul.

— Păi sigur! strigă Floricescu. E normal! Prin școală foiesc fel de fel de indivizi suspecți. Cine a stat în clasă și pe coridor în recreația asta?

Voichița roși:

— Faci aluzie la Picu? Du-te și spune-i-o lui, dacă ai curaj! Sau cere-ți scuze!

Floricescu se cam speriase, dar hotărî să meargă pînă la capăt. Îi făcu semn șambelanului Rebegea și, cu ceilalți coadă după ei, ieșiră pe culoar. Picu aștepta pauza următoare, sprijinit de calorifer. Alături avea o geantă de sport, paralelipipedică.

— Control! strigă Floricescu cu vocea alterată de emoție. Percheziționăm pe toată lumea, a dispărut o riglă de calcul.

Lui Picu i se înroși și pielea de pe cap. Buzele îi tremurau într-un zîmbet care avertiza : Pericol !

— Pe doi pumni că n-o s-o găsești la mine ?

Floricescu îi șopti repede ca să nu-l audă ceilalți.

— Te controlez și eu de formă ! Nu trebuie să te superi.

Picu ridică brațele, în semn că, dacă așa stau lucrurile, se predă. Floricescu îl pipăi, cum văzuse el în film că-i caută polițiștii pe gangsteri de pistoale. Pe urmă arătă spre geanta de sport. Picu îl îndemnă, grav :

— Deschide-o. Mi-ar plăcea să am un cîine rău înăuntru !

Floricescu, realizînd abia acum că e ridicol, deschise geanta. Era înțesată cu cartoane. Scoase cîteva, ca să vadă ce mai e înăuntru, și le aruncă neglijent. Cavadia observă imediat că erau niște picturi.

— Stai, că le strici ! Aici e artă !

Ridică un carton și-l privi în lumină. Pe un fond auriu — discuri roșii, galbene, portocalii, arămii.

— Ce sînt astea, Picule ?

— Mere. Sau soarele...

— Ingenios. Soarele reverberat. Îmi place.

Se întinseră multe mîini, desenele începură să circule.

— Nu așa, zise Cavadia. Puneți-le în șir, lîngă perete !

Într-un minut coridorul deveni expoziție. Olimpia Homată, profesoară de servici, apăru intrigată, dar rămase în contemplație.

— Profesorul Bahu m-a rugat, se scuză Picu, fîstîcit. Și-a adus aminte că în clasele primare... Mi-a spus să mai încerc și să-i aduc cîte ceva. Nu-s grozave...

Voichița se uită cu înțeles la Olimpia, reproșîndu-i o veche discuție. Amîndouă știau să aprecieze o linie îndrăzneață, o culoare bine pusă. Observară imediat : cartoanele lui Picu aveau destule stîngăcii, dar atrăgeau privirea printr-un colorit foarte cald și printr-o stilizare deloc naivă a formelor. Un tablou era numai în tonalități de galben, altul numai în tonalități de roșu. Între timp, apăruse și Bahu. El se entuziasmă numaidecît, folosind epitetul său favorit : „Trăsnet ! Și mai spuneai că ai uitat să lucrezi !"

Astfel „inițiativa" lui Floricescu nu dusese la rușinarea, ci la mărirea adversarului. Cît despre rigla de calcul, Rebegea și-o găsi în buzunarul bluzei din cuier — fusese una din glumele lui Băbăneață.

Într-o dimineață, apăru în atelierul-școală o fată de la Emisiunile pentru tineret ale

televiziunii. O însoţeau un operator, tehnicianul cu lumina şi sunetistul. Băieţii citeau Sportul, cîţiva băteau mingea prin curte. Aşteptau să se adune cu toţii şi să o pornească spre parc, unde aveau să dea foc frunzelor putrede. Oamenii de la T.V. veniseră să filmeze un subiect mai puţin obişnuit: nişte elevi construiesc un ordinator. Dar unde e ordinatorul ? De ce nu se lucrează ?

— Azi avem altă activitate ! zise Floricescu.

— E păcat să ratăm subiectul. Luaţi şi voi uneltele şi faceţi în aşa fel încît să pară că lucraţi, zise fata. Am să vă pun fiecăruia cîte o întrebare. Fiţi atenţi !

Floricescu trebuia să vorbească despre complexitatea lucrării, Voichiţa să expună anticipativ performanţele maşinii, Rebegea, ca mai solid, să vorbească despre virtuţile îmbinării muncii intelectuale cu munca fizică. Alte întrebări se refereau la planurile de viitor ale fiecăruia şi la ce cred ei despre perspectivele maşinilor electronice de calcul.

Erau foarte decorativi în halatele lor albe, scurte, ca ale medicilor. Montajele arătau şi ele foarte bine. Reporteriţa cerea mereu „prim plan" şi „gros plan". Baia caldă a luminii, a proiectoarelor, zumzetul camerei de luat vederi, semnele pe care le schimbau între ei realizatorii îi zăpăciră pe băieţi. În

ciuda emoției, vorbiră însă cu toții fluent și logic, ca niște tineri savanți. Numai Simionaș, rămas în urmă, zise posac :

— Așa *ar trebui* să arătăm noi într-o zi obișnuită de lucru. Din păcate, n-avem piese. Aceste imagini sînt doar — cum ar zice colegul meu Iulian — o ficțiune ideală...

— Stop ! strigă sunetistul. Ce faci, blondule ? Și adresîndu-se fetei : Mai înregistrez ? Contrazice tot ce-au spus ceilalți !

Reporterița era o fată expeditivă. Se gîndi o clipă și decise :

— Continuă, te rog.

Făcu semn.

— Înregistrăm mai departe. Sunetul ? Camera ?

— Merge, spuse operatorul.

— Merge, spuse sunetistul.

— Tot ce ați filmat pînă acum — zise Simionaș cam speriat, dar fără să-și piardă firea — e un fel de balet. În realitate, vîrfurile ciocanelor de lipit sînt reci. Și sînt reci pentru că nu mai avem piese. Direcțiunea școlii bate la toate ușile. Mi-ar fi plăcut ca pelicula dumneavoastră să fi înregistrat o muncă reală, ca în urmă cu vreo două săptămîni.

Două zile mai tîrziu, reportajul fu dat pe post. Fata montase secvențele în funcție de alternanța Floricescu-Simionaș. Floricescu

apărea vorbind, entuziast, despre montaje, circuite, memoria mașinii, unitățile periferice — prefăcîndu-se că lucrează — iar Simionaș, încruntat și sever, spunea că „totul e o dulce păcăleală, în realitate stăm".

După această emisiune, în atelier avu loc o mică furtună, de fapt o furtună în toată legea. Floricescu se simțea adînc revoltat, căci din reportaj reieșea că i se adusese acuzația de a fi demagog. Martinoiu, care văzuse emisiunea, nu-și ascunsese nici el iritarea.

— Ia ascultă, tribunul ăla al plebei — i se adresă el lui Simionaș — tu crezi că orice lucru trebuie spus în public ?

— Vă rog să mă iertați, murmură Simionaș, realizînd că pusese și școala și-l pusese și pe Martinoiu într-o lumină defavorabilă.

— Să te iert ? ! bombăni Martinoiu. Nu te iert, fiindcă n-am de ce. Dar țara, mă băiatule, ce zice acum țara ? Țara zice că uite la liceul „Miron Costin" se lucrează formal, iar profesorul, adică eu, este un incapabil. Îți convine situația asta ?

Simionaș avea o înfățișare de om pe care-l chinuie remușcările.

— Totuși, zise el, nici Floricescu n-ar fi trebuit să exagereze, strigînd „cucurigu", fără motive întemeiate ! De vină au fost și cei de la televiziune, care au montat secven-

țele după principiul „una caldă, una rece" mărind contrastul.

— Lasă-i pe cei de la televiziune. Își cunosc meseria. N-au făcut altceva decît să intuiască adevărul și să-l sublinieze, zise Martinoiu. Acum noi sîntem supărați, dar trebuie să recunoaștem că dacă din emisiune n-a reieșit că noi lucrăm grozav, s-a văzut în schimb foarte bine că avem printre noi un băiat sincer și înzestrat cu spirit critic. Nu trebuie să producem numai mijloace tehnice avansate, ci și o etică superioară. Țara o să spună : La Liceul „Miron Costin" construcția calculatorului șchioapătă, în schimb construcția caracterelor merge bine ; tot e ceva, ba chiar e foarte mult. Poftiți la lucru. Penescu nu știu cum a făcut, dar a găsit niște „medicamente". Fiți cu grijă, sînt puține.

Discuțiile continuară însă, în grupuri de doi, de trei, de patru. *Eminențele* clasei, plus Rebegea erau de partea lui Floricescu. Băiatul prezentase lucrurile așa cum trebuia ; în fond, greutățile din ultimul timp nu puteau să estompeze lunile de muncă și mai ales ideea lor de a construi un calculator. Restul clasei, avîndu-l ca lider pe Băbăneață, îl susținea însă pe Simionaș, fiind de părere că bine făcuse, „tăindu-i coada" lui Floricescu. Simionaș tăcu tot timpul. Știa

că pe Martinoiu îl așteptau ore grele la cancelarie ; directorul, atins de aspectul critic al emisiunii, avea probabil să-l *mitralieze* cu tot felul de reproșuri.

După ore, Iulian îl însoți pe blond, exprimîndu-și cu exaltare admirația pentru micul cutremur pe care-l declanșase.

— Ai avut ceva eroic în filmul ăsta, pe cuvîntul meu ! L-a văzut și tata la televizor. A zis : „Așa mi-ar plăcea să fii și tu". Pot să-ți spun că nu-i vesel ca taică-tău să-ți dea pe cineva de exemplu : «Uită-te la cutare, tu de ce nu ești curajos ca el ?» Dar de data asta nu mi-am ieșit din sărite, ai călărit, într-adevăr, pe *caii* cei mari !

Simionaș bombăni :

— Vorbești aiurea ! Nu-i nici o greutate să-ți ridici toată școala în cap. Sînt un om despre care se poate spune că a profitat de o împrejurare nefavorabilă pentru alții, ca să iasă el în evidență.

— Cine afirmă așa ceva nu e deștept. Martinoiu ți-a dat dreptate.

— Martinoiu, da. Ăsta-i om de calitate. Dar alții n-or să mi-o ierte. Tu ce faci, de ce o iei pe aici ?

— Mă gîndeam să trec pe la tine. Mai stăm de vorbă...

— Ce să stăm de vorbă ? Dacă ai timp, o să mă ajuți să tai niște scînduri. Vreau să termin cabana înainte de a da gerul.

— Care cabană ? A, magazia !

— Da, însă cuvîntul nu-mi place. Eu îi spun acum cabană. Știi ce material am cumpărat ? Ți-e și milă să intri cu sculele în el. Îmi vine mai degrabă să-l mănînc.

În după-amiaza aceea, lui Iulian i se deschise larg un univers, despre care nu avusese decît vagi cunoștințe. Simionaș îi arătă materialul pentru scînduri alese, de brad, de stejar, de fag, de păr și de nuc, cu carnea în culoarea untului și a chihlimbarului, roșcată sau galbenă. Străbătute de rîurile fibrelor și răspîndind arome de pădure, Simionaș le mîngîie, lăudîndu-le calitățile. Din nuc avea să facă un dulăpior, iar din lemnul de păr, bibliotecă. Însemnase cu un creion gros pe scînduri dimensiuni și forme. Iulian văzu o mulțime de scule — dălți late, conice sau semicirculare, burghie, trei tipuri de fierăstraie, fiecare cu pînza și dinții de alte dimensiuni ; un fierăstrău universal, altul pentru tăieturi fine, altul pentru decupaje.

Simionaș lucra repede, precis, ca meșterul care nu trebuie să stea pe gînduri avînd, încă înainte de a pune mîna pe scule, imaginea, pînă în cele mai mici amănunte, a lucrării terminate. Mama lui veni cu o far-

furie de mere roșii, sticloase, o puse lîngă ei pe o poliță și-l întrebă pe Simionaș dacă mai vrea ceva.

— Nu, mulțumesc. Poate niște dulceață pentru Iulian, după ce terminăm.

Tatăl apăru și el, dădu bună seara, își aruncase peste pijama fîșul și-și freca mîinile de frig.

— E cumva nevoie de un ucenic în plus ? zise el vesel.

Era un bărbat cu chip foarte rumen și binevoitor.

— Nu, zise Simionaș, posac. Poți să te culci din nou...

Omul zîmbi ca la auzul unei glume bune, se mai plimbă nițel prin curte, se uită peste gard, să vadă ce-i nou pe stradă și se reîntoarse în casă.

— Așa te porți tu cu taică-tău ? se miră Iulian.

— Pune mîna pe scîndura aia și du-o înăuntru...

Cei doi frați mai mici îl priveau curioși, de la distanță. Lui Iulian nu-i scăpă expresia lor vag temătoare. Simionaș puse două picături de petrol pe lama fierăstrăului, ca să asigure ungerea și începu să taie.

— Nu mă lași pe mine ? zise Iulian.

— Uite colo e o bucată de care n-am nevoie. Încearcă-ți talentele pe ea.

Iulian nu mai lucrase niciodată cu fierăstrăul. În ciuda străduinţelor lui de a o menţine perpendicular, în planul scîndurii, pînza fierăstrăului o lua pieziş.

— Ţi-am spus eu, zise Simionaş. Asta-i treabă cu dichis. Trebuie să ţii fierăstrăul înclinat spre dreapta. Tragi ferm, dar laşi pînza în voia ei, pe semnul făcut dinainte cu creionul. E o chestiune de experienţă. Trebuie să-ţi faci mîna, altfel strici şi sculele, şi materialul. De aia — arătă cu capul spre casă, referindu-se la cei dinăuntru — nu-i las să se atingă de nimic.

— Ce ai tu cu oamenii ăştia ? se miră Iulian. E un lucru anormal. Te porţi de parcă tu le-ai fi părinte şi nu invers !

— Ai dreptate ; eu li-s mamă, eu li-s tată. N-ai ştiut ?...

Iulian clătină negativ din cap. În general nu ştia mare lucru despre colegii săi, doar ceea ce reuşea să prindă prin observaţie directă. Vorbeau între ei, şuşoteau, se puneau reciproc la curent cu tot felul de întîmplări şi necazuri, dar lui — poate pentru că li se părea antipatic, neînsemnat, sau dimpotrivă, prea sobru — nu-i spunea nimeni nimic. Din pricina asta avea o adevărată foame de informaţii, era de-a dreptul emoţionat cînd i se încredinţa şi lui o fărîmă de confesiune.

— Ce spuneai că e cu?... și arătă spre casa în care se aflau *persoanele* la care Simionaș făcuse o aluzie atît de neobișnuită.

— Păi este, zise Simionaș, făcînd cu creionul de tîmplărie niște semne al căror rost numai el îl cunoștea. Vrei neapărat să afli? Ori de cîte ori mă întîlnesc cu tine, începi să pui întrebări. Poți să ții ca lumea de capul scîndurii? Să vezi cum merge fierăstrăul la mine. Cîntă! De mama abia îmi aduc aminte. Avea o rochie albastră... Prinde cu amîndouă mîinile scîndura! Acum e bine. Mă ținea tot timpul cu ea: lîngă albie, cînd spăla, la bucătărie, cînd gătea, la piață, după cumpărături. Bănuiesc că se minuna de mine, ce grozav eram, și-i era frică să nu mă piardă! Îmi făcea păpuși, ca la fete, și ne jucam amîndoi cu ele. Cred că era foarte tînără, aproape o fetiță. Pe urmă s-a îmbolnăvit. Într-o zi, tata m-a dus de-acasă la niște vecini. Am stat la ei vreo trei zile. Cînd m-am întors, n-am mai găsit-o. Tata era neras, purta la mînecă o banderolă neagră. Mi-a spus că mama a plecat la țară, la bunica, și mi-a lăsat vorbă să fiu cuminte pînă se întoarce. Îți dai seama... Abia după vreo doi ani am înțeles ce se întîmplase. Vrei să încerci să tai tu scîndura astălaltă?

— Să n-o stric.

— Principalul e să lași pînza în voia ei. Pe urmă, tata a adus-o pe mămica nr. 2, cu care ai avut plăcerea să faci cunoștință. Trebuia să aibă cineva grijă de noi. Nu e o femeie rea, dar eram încă mic și innebuneam cînd îi vedeam — ca oamenii, nu ? — stînd împreună, rîzînd. Vezi că fierăstrăul începe să te cunoască de șef ? Dar fii atent, să nu-ți tremure mîna. Atenția e mare lucru. Tata era mecanic, energetician și n-a fost atent cînd a trebuit să repare un cazan. N-a vrut să reducă presiunea. Cazanul a făcut „bum", cu el cu tot. Mămica nr. 2 și cu mine l-am dus la groapă. Aveam opt ani, pricepeam tot. Am plîns, am urlat, pînă la urmă a trebuit să zac în spital cîteva zile, mi se făceau injecții calmante și stăteam în pat ca o momîie. Dormeam toată ziua. După un an, mama — asta de acum — ce să facă și ea, femeie singură, s-a măritat, și m-am pomenit și cu un tată nr. 2, ăsta pe care l-ai văzut. Au făcut copii, se poartă frumos cu mine, n-am nimic de zis. Dar casa *e a mea*, înțelegi ? A mea, cu tot ce e pe dinăuntru și pe dinafară. Uneori rîd și le spun că sînt chiriașii mei. Omul, așa, în general, e cumsecade, ne înțelegem, jucăm table, ne mai ducem la cîte un meci. Ar fi băiat de comitet, dacă nu i-ar fi prea drag drumul spre bodega „Păltiniș" și

mama nu-i destul de tare ca să-l țină din scurt. Rezultatul e că ordinea în casă o cam țin eu. Îl oblig să-mi dea banii la chenzină și-i pun într-o casetă de tablă groasă, cu cheie. Tot acolo îmi pun și banii mei, că am pensie de pe urma tatii. O dată la trei zile umblu la „valută" ; mamei îi dau pentru piață, lui — pentru tramvai și țigări. Lumina, apa, televizorul le plătesc cu mîna mea, la fel și ce mai e nevoie prin casă — haine, încălțăminte, cutare și cutare.

— Nu te-ai gîndit niciodată că, așa mare proprietar cum ești și om cu pensie, ai putea să trăiești singur ?

— Ba da. De multe ori. Dar decît fără nici un fel de familie, tot e mai bine cu una de împrumut. Ei, vezi că ai tăiat corect ?

Lui Iulian îi tremura mîna de încordarea cu care ținuse fierăstrăul. Plin de zel, se interesă dacă nu e cazul să dea scîndura și la rindea.

— Altădată. Ce-i prea mult strică, zise înțelept Simionaș. Rindeaua e sculă pretențioasă. Acum hai să mănînci o dulceață. E din vișinele mele — garantată-naturală !

Casa era foarte curată, ca o expoziție. Femeia îi servi cu sandvișuri, îngrijit preparate — unele cu felioare de costiță împodobită cu șuvițe de gogoșari murați, altele cu

pastă de caltaboși, sub un strat de ceapă tocată. Nu lipsi dulceața. Soțul, dornic să se remarce prin conversație, îi întreținu cu un lung, competent și hazliu comentariu asupra situației curente și a perspectivelor echipei sale favorite de fotbal, Rapid. Lui Iulian nu-i scăpă faptul că pe cînd pomenea nume de jucători și cluburi, rezultate și episoade din diferite meciuri, trăgea cu coada ochiului spre Simionaș, cu expresia atentă a omului îngrijorat să nu facă vreo greșeală.

Mulți prieteni băteau la poarta lui Picu, dar nici unul nu mai reușea să-l scoată din casă. Am treabă, le răspundea el. De patruzeci și opt de ore nu dormise. Picta întruna. Laudele lui Bahu îl puseseră în priză. Avea ochii încercănați și era pătat de culori pînă și pe gene. De la „expoziția" de pe holul școlii, Picu dăduse la iveală încă vreo douăzeci de *opere,* din care ultimele zece se zvîntau în curte, la umbră. Cea mai mare surpriză din viața lui de pînă atunci avu loc în clipa cînd, aruncîndu-și privirile din întîmplare spre stradă, o zări pe Voichița, care-l privea, în tăcere, rezemată în coate, de portiță. Picu își puse anevoie în funcțiune coardele vocale. Gîtul i se uscase, glasul îi tremura cînd spuse „bună, Voichița".

— Vino încoace, îi ordonă Voichiţa. Marele pictor ! zise ea. Ştii în ce hal arăţi ?

— Intră, bîigui Picu. Poftim înăuntru.

— Stau bine şi aici.

Picu ridică braţele în semn că e de acord cu tot ce vrea ea.

— Am o prietenă prin apropiere. Nu ştiam că locuieşti aici, zise ea.

Picu înclină din cap, adică sigur, nu era logic să mă cauţi pe mine, e normal că m-ai văzut din întîmplare.

Voichiţa îl privi îndelung.

— Ascultă, oftă ea, de ce te ţii după mine ? Tu nu ştii că lumea a început să vorbească ? Vrei tu să-mi faci rău ?

— Nu văd care ar fi răul, şovăi Picu.

— Ba cred că îl vezi, dar nu vrei să recunoşti.

Picu îşi netezi gînditor părul, ocazie cu care îi rămase o dungă de alb-portocaliu-galben, de la frunte pînă la ceafă. Voichiţa izbucni în rîs. El o privi recunoscător. Ar fi făcut orice ca s-o vadă mereu rîzînd.

— Floricescu nu ţi-a cerut scuze ; ţi le cer eu. Dar bagă de seamă, n-o fac nici pentru el, nici pentru tine, ci pentru demnitatea mea. Şi fiindcă veni vorba, cuvîntul ăsta, demnitate, nu-ţi spune nimic ?

Picu ridică încet din umeri. Parcă-parcă îi spunea cuvîntul ăsta ceva, dar nici prea mult și nici prea clar.

— Ce faci dacă îți ordon să nu te mai ții de mine ?

— Pămîntul nu-i al tău, nici străzile, nici școala...

— Adică ai dreptul să mă vezi și fără voia mea. Dar nu cumva seamănă asta a milogeală ? Cărei fete îi plac milogii ?

Picu roși :

— Altceva ce să fac ? Îmi place... să fiu cu tine.

Anevoie îi fusese să spună aceste cuvinte. Transpirase de emoție și de spaimă, ca la dentist.

— Dar te-ai întrebat dacă îmi place și *mie ?* bătu Voichița cu pumnul în stîlpul portiței. De învățat nu înveți nicăieri, de lucrat nu lucrezi — sînt eu tipul de fată căreia să-i producă mîndrie un astfel de prieten ? Păi dacă află taică-meu, e jale !

— E vorba să intru la Trustul de construcții-montaj, spuse șovăitor Picu.

— Mie să-mi spui că ai intrat, nu că e vorba, se răsti Voichița. Treaba ta dacă ții la mine, află însă că nu te-ai orientat prea grozav.

— Ai dreptate. Ești pretențioasă.

— *Foarte.* Și am și un caracter dur. Semăn cu mama. Ai avut-o profesoară și știi că nu se glumește cu ea. Eu sînt la fel. Acum cred că îți dai seama ce ai de făcut!

— Chiar azi mă duc la trust.

— Du-te unde vrei, dar procedează în așa fel încît lumea să nu se mai întrebe ce fel de fată e aceea care umblă cu tine. Precizez că nu e vorba de mine, ci de fete în general.

Picu oftă din adînc, ca un copil certat.

— Ne-am înțeles, *fată?* îl bucură Voichița cu un zîmbet. Acum dă-mi și mie un desen. Ăla de lîngă vișin.

Picu făcu un salt de tigru, înșfăcă desenul și i-l aduse, mort de emoție. Compoziția reprezenta un copac. Trunchiul era făcut din frunze și crengile, din păsări, totul fiind tratat în gama lui favorită, oranj-galben-roșu.

— E frumos, mulțumesc, zise Voichița. Ascultă, noi doi am nimerit-o prost unul cu altul. Nici nu se putea o nepotrivire mai mare. Inițiativa a fost însă a ta. Acum suportă. Acționează. Descurcă-te. Pe la școală să nu te mai văd. Cînd vei socoti că viața ta merge bine, invită-mă la o plimbare. S-ar putea să accept. Dar pînă acolo, e cale lungă, *monanfantule.*

Vestea o aduse, după cum era și normal, omul cel mai bine informat, șambelanul Rebegea. Era nu atît contrariat de eveniment, cît bucuros că are cu ce să-i uimească :

— Martinoiu pleacă ! Ne spune „Pa !“ definitiv !

— Ești nebun ?

— Nu-l faceți nebun pe Rebegea ! Rebegea știe totul, din sursă sigură.

— Cum pleacă, unde pleacă ?

— Nu ştiu precis, o să mai cercetez, mi se pare că îl face inspector.

— Martinoiu, inspector ! zice neîncrezător Iulian. Nu e el omul care să accepte o muncă neproductivă.

— În orice caz, o să fie ceva important și mănos !

— Vorbești aiurea. N-o să plece Martinoiu tocmai *acum*.

— Păi ce e acum ? zise Rebegea. Te referi la „Alexandru ?“ Nu cunoști viața, puiule ! Martinoiu e profesionist, nu practică romantismul, ci o meserie. E normal să propășească !

— Îți închipui că o să ne lase așa, la mijlocul drumului ?

— Nu sîntem copiii lui, spuse șambelanul. În viața fiecăruia există oameni care vin, stau un timp și pleacă.

— Bine zis, recunoscu Iulian. De unde ai ciupit-o ?

— Pe cuvînt că e din capul meu ! se apără Rebegea. Stai să mi-o notez, să nu uit tocmai ce mi-a trecut mie personal prin gînd.

Martinoiu, într-adevăr, lipsi de la atelier și făcură matematică, unde erau în urmă cu o lecție. Nu apăru nici la ora următoare. Citiră „Sportul“, avu loc și un turneu de fotbal cu fise, joc împrumutat de Rebegea de la un băiat din clasa a patra. Pistoalele de lipit erau reci, pe montaje începuse să se depună praful. Alexandru era în pericol. Direcțiunea școlii umbla după un alt profesor. Se încrucișau zvonuri vagi. Vine un inginer de la fabrica de calculatoare. Nu vine un inginer, vine un cercetător de la institut. Nu vine cercetătorul, vine un profesor pensionar — și nu venea nimeni. Mîndria lor de calculatoriști începuse să se zdrențuie. N-aveau *medicamente*, n-aveau profesor, lucrul încetase. Iulian realiză abia acum ce loc important ocupase în viața lui construcția calculatorului. Era obosit, orele îl plictiseau, îi revenise și vechea stare de apatie. În ochii lui, plecarea lui Martinoiu lua înfățișarea unui act de trădare. Nu-și putea explica în

ruptul capului cum un astfel de om, care umpluse cu personalitatea lui toată școala și care-i urnise spre lucruri atît de importante, poate să dispară brusc, ca imaginea de pe ecranul unui televizor defect. Glasul lui Martinoiu nu mai răsuna pe coridoare, „trimis înainte" în chip de buzdugan, ca să-i anunțe sosirea. „N-a fost decît un măscărici prezentabil", conchise Iulian, privind trist atelierul unde, totuși, cîndva, în prezența aceluiași Martinoiu, trăise o clipă memorabilă.

Odată cu prima zăpadă tare, de iarnă veritabilă, profesoara Olimpia Homată le aduse tezele. Toată lumea era „sub 7", numai Iulian avea un 10 ornamentat cu semnul plus.

— Ați lucrat fără pic de inimă ! le declară profesoara. Cunosc și motivele : domeniul umanist vi se pare incompatibil cu științele așa-zise exacte. Fals. Teza lui Iulian se distinge tocmai printr-o gîndire riguros ști-in-ți-fi-că. Rareori mi-a fost dat să întîlnesc astfel de lucrare. Iulian, în prima parte a lucrării, identifică precis, aș zise inginerește, diferite motive din folclor, din literatura română și din literaturi străine, care se întîlnesc în Luceafărul. În partea a doua, devine însă el însuși poet și demonstrează felul în care ele sînt topite și recreate în creuzetul

gîndirii eminesciene. Tot necazul meu a fost anulat de teza lui Nedea. Aș mai adăuga ceva : felicitări pentru distinsul meu coleg Martinoiu. Lucrarea lui Iulian demonstrează cît de rodnică este întîlnirea sensibilității cu gîndirea pozitivă.

Nu atît succesul lui Iulian cît motivele invocate de profesoara Homată îi dezorientară. Întotdeauna li se păruse într-un fel adversara lui Martinoiu. Voichița le spusese chiar că o dată, în consiliul profesoral, profesoara Homată îl învinuise că abate atenția elevilor de la tot „ceea ce nu e cu tranzistori". Tocmai acum, cînd scăpase de el, îl lăuda ?! Dar era oare o laudă sinceră sau un „la revedere" concesiv ?

— Dacă sorții ar face să fiți reprezentați la concurs de Iulian, vă garantez de pe acum victoria, mai spuse profesoara. Cum merg pregătirile ?

— Ar merge, zise șambelanul, dar Băbăneață e de neclintit. Nu-l putem nici măcar înduioșa !

Profesoara, care era la curent cu problema Băbăneață, îi ceru lămuriri încăpățînatului.

— Nu mi-am schimbat hotărîrea, declară el, roșu de mîndrie. În această clasă eu sînt un străin. Să se descurce fără mine.

Olimpia izbucni în rîs :

— Ascultă, „străinule", am impresia că ți-ai propus să joci un rol. Crezi că e cel mai potrivit ?

Băbăneață ridică din umeri. Într-adevăr, juca un rol. Găsise și el ceva care să-l facă vestit. Toată școala știa că, din pricina lui, clasa nu se poate înscrie în concurs.

— După părerea mea, zise Olimpia, Băbăneață are o puternică personalitate. N-aș fi crezut, dar asta e situația. E un tip !

Băbăneață înflorise de plăcere.

— E cert, urmă profesoara Homată, că de mare laudă va fi cel care va reuși să-l convingă.

— Sînt greu de convins, zise Băbăneață, încruntat.

— Știu, ești o stîncă, o provocare la adresa lumii întregi. Dar s-au mai văzut minuni. Declar deschisă „Operațiunea Băbăneață !" Cunoaștem un erou, îl așteptăm pe al doilea. Acest duel între giganți va fi rodnic pentru toți.

Erau foarte contrariați. Pentru prima oară o auzeau vorbind atît de înflorit și interesîndu-se de alte chestiuni decît cele literare. Anumite întorsături de frază, felul de a aborda problemele reprezentau la ea o noutate și, lucru surprinzător, aminteau de Martinoiu. Această impresie fu întărită de faptul că, la următorul program de atelier,

pentru care veniseră pregătiţi să o ia de la capăt cu fotbalul de masă, (ultimele două etape fuseseră cîştigate de Simionaş şi mulţi rîvneau să-i răpească şefia clasamentului) se pomeniră cu profesoara Homată.

— Aici este dezordine şi stagnare ! constată ea, foarte mirată, ca şi cum n-ar fi ştiut în ce situaţie se găseau. De ce nu lucraţi ? !

Cu o pronunţată indignare, îi certă îndelung. Uitaseră că se aflau acolo pentru a munci ? „Alexandru cel Argintiu" se depărtase de inimile lor ? Nu ştiau că electronica şi tehnica de calcul sînt meserii complexe, în învăţarea cărora nu trebuie să existe pauze ? Sînt atît de nehotărîţi încît lipsa unui profesor îi scoate din formă ? (Aici vorbea soţia antrenorului.) Erau destul de avansaţi ca să execute şi singuri unele operaţiuni. Să-şi pună imediat halatele ; să joace fotbal de masă în timpul liber, deşi ar fi preferabil ca la această vîrstă să se distreze în chip superior şi mai instructiv. Să reia activitatea acum, imediat !

La orice s-ar fi aşteptat, numai la pledoaria profesoarei Homată, în favoarea lui „Alexandru", nu. Îşi aminteau de cîte ori le reproşase că din pricina lui nu mai au timp să înveţe la obiectele umaniste, că neglijează mai ales istoria şi literatura, „purtătoarele

ideilor civilizatoare, ale moralei şi frumosului".

— Direcţiunea şcolii a hotărît ca, pînă la venirea unui nou profesor, să lucraţi singuri, atît cît vă pricepeţi, după proiectul stabilit. Coordonatorul activităţii va fi (urmă o secundă lungă, nesfîrşită pentru unii) Iulian. Este un băiat serios, putem avea încredere în el.

-- Fiindcă a făcut o teză mai răsărită la literatură, înseamnă că e bun să conducă montarea unui calculator ? nu se putu reţine Floricescu să protesteze.

— E şi asta o dovadă de constanţă, de simţul răspunderii şi de spirit ştiinţific.

Pe chipul lui Cezar Floricescu pluteau ceţuri ca pe Caraiman într-o zi de iarnă. Cum adică, să nu fie ales el ? Ar fi jurat că nimeni altul n-avea nici o şansă în prezenţa lui. Decizia îl mirase şi îl umilise. Iulian, pe de altă parte, nu ştia cum să-şi stăpînească năuceala ; era prima oară cînd i se încredinţa o răspundere. Asistase de nenumărate ori la astfel de împrejurări, privise cum unul şi altul erau, după o expresie hazlie, ,,urcaţi pe caii cei mari". Nu era nici invidios, nici măcar contrariat ; parcă totul se petrecea în altă lume. Aşa stînd lucrurile, noutatea survenită în viaţa lui îl aruncă într-o prelungită stare de zăpăceală. Nu-şi putea controla

gîndurile, avea cînd fierbințeli, cînd o senzație de frig. Se simțea mai năuc chiar decît în memorabila zi cînd Simionaș aruncase asupra lui toate reflectoarele fierbinți ale privirilor clasei, afirmînd că „are spirit analitic“ și e „cel mai inteligent dintre toți“. Avea, acum, din nou impresia dezamăgitoare că i se oferă ceva nemeritat; în orice caz, îi era imposibil să identifice în ființa lui însușirile pe care trebuie să le aibă maimarele „A.A.“-ului. Sau poate că, totuși, băieții văzuseră cu adevărat în el niște calități de care, în modestia sa, nu era conștient! Bine, dar atunci de ce rîdeau cu gura pînă la urechi și strigau cu voci răsunătoare sau prefăcut umile: „Să trăiți, domnu' inginer-șef!“ „Permiteți, tovarășu' director.“ Băbăneață îi înaintă o cerere în toată regula: „Dat fiind că onoratul coleg Rebegea mi-a umflat letconul fără aprobare de transfer, respectuos vă rog a dispune să-i dau o labă după ceafă!“ Evident, nu se putea supăra pe ei, dar nu știa dacă să considere aceste ironii o veselie firească sau o bătaie de joc, cu înțelesul „fă bine și cunoaște-ți lungul nasului; te-am ales așa cum am fi putut s-o facem cu oricare altul“. Cunoscuse destule ocazii în care, ca să se termine mai repede discuțiile și să alerge la joacă, băieții îl votau fără să stea pe gînduri pe cel dintîi propus. Or, Iulian voia ne-

apărat să fie sigur că pe el îl aleseseră cu toată convingerea. Pînă la dobîndirea doritei certitudini se hotărî să-și facă în mod cît mai complet datoria. „Dacă cumva m-au ales în glumă, o să-i silesc eu să mă ia de-abia de-acum înainte în serios!“

Dar lucrurile nu se dovediră atît de simple. Făcu greșeala de a-și imagina că „rangul“ care i se oferise era un fel de premiu, de funcție onorifică. Avu curînd ocazia să simtă că nu era deloc așa. Pînă atunci fusese un om care n-avea altă grijă decît să-și execute montajele lui. Nu-i trecuse prin cap să se gîndească măcar o clipă că pot exista și alte preocupări. În realitate, atelierul avea și el o față ascunsă, ca Luna. Acel con de umbră, în care robotise pînă atunci Martinoiu, însemna relații cu diferite întreprinderi, aprovizionarea cu materiale, organizarea procesului muncii, plus o mie de probleme mărunțele, care se puteau însă transforma în *balauri*. Nu-și mai vedea capul de treburi, discuțiile din atelier îl urmăreau și în vis.

— Iuliane, nu mai sînt rezistențe ceramice! Eu ce fac? Stau? zicea Rebegea.

— Rezolv imediat, imediat, spunea Iulian, care de fapt habar n-avea cum o să rezolve.

— Iuliane, uită-te, te rog, la montajul meu! E ceva care nu merge, se plîngea Maxim.

— Să mă uit...

— Iuliane, unde-i voltampermetrul ? întreba Cavadia.

— Trebuia să-l păzesc eu ?

— Iuliane, să știi că nu mai vin, spunea iritată Voichița. Azi lipsesc opt oameni. Păi ce facem ?

— Îi dau afară de tot dacă nu vin ! își ieși din sărite Iulian.

Floricescu zîmbea :

— Ești vreun gașper ? Cine te crezi, să-i dai afară ? Vine cine vrea.

— Am dreptul ! Eu răspund !

— Trebuie să ai și autoritatea !

— Ce vrei să spui ?

— Că nu ajunge să răspunzi formal de munca noastră ! Trebuie să te impui, băiețaș! Dacă poți. Dacă nu, lasă-l pe altul !

— Ce pot să fac ? i se destăinui el, după multe șovăieli, lui taică-său. Nu-i plăcuse niciodată să povestească acasă despre ce se întîmpla la școală, cu cleștele îi scoteai un amănunt— dar acum îl ajunseseră grijile și avea nevoie de sfaturi. Treaba asta m-a dat peste cap ! Eu cu mobilizarea, eu cu procuratul materialelor, eu cu controlul de calitate, eu cu inventarul atelierului ! Nu mai am timp să învăț, lipsesc și de la antrenament ! Homată o să mă dea afară.

— Martinoiu cum se descurca ?

— El era mare, bărbat, profesor ! Tremura o școală în fața lui.

— Și tu nu ești bărbat ? Să tremure și în fața ta ! Dacă știi să te impui...

— Hai, zău, lasă glumele astea ! Parcă ai fi Floricescu.

— El o spune poate din invidie, dar amîndoi avem dreptate ! Nu ești ca Martinoiu ? Sigur că nu ești, dar poți să fii ca tine !

— Chiar așa sînt, oftă Iulian, și nu e rentabil.

— Sîntem exact cum ne construim. Martinoiu se baza pe experiență, pe știință, pe rutină, pe autoritatea lui deja existentă. Tu... ia pune mîna pe stilou și scrie.

— Ce să scriu ?

— Scrie așa : *Prezența la lucru.* Cine e acolo la voi mai puțin dispus să înghită nereguIile ?

— Parcă le pasă lor de nereguli. Doar Maxim e mai...

— El să răspundă de prezență.

— Ți-am mai spus că Maxim e fată !

— Cu atît mai bine. O să le fie rușine de ea. Bun. *Aprovizionarea cu materiale.* Aici trebuie doi sau trei. Îl aveți pe Rebegea, e cu gura mare, pune-l și pe el. Acuma *controlul calității.* Cine e așa, mai pretențios și cu autoritate ?

— Ar fi... măgarul de Floricescu, bombăni Iulian.

— Dă-i Cezarului ce e al Cezarului şi pune-l să controleze montajele.

— Dacă ei fac toate astea, eu cu ce mă ocup ? Joc rolul șefului de paie ? Mi-e greață numai cînd mă gîndesc.

— Nu uita că ești elev ca ei toți, așa că în primul și în primul rînd trebuie să lucrezi la marea știință. În felul ăsta, o să ai destulă autoritate ca să-i controlezi pe cei cărora le-ai încredințat răspunderi în, să-i zicem, organigrama asta.

— Una peste alta, tot o să muncesc mai mult ca toți ! Ți-e ușor să vorbești !

— Nu sînt decît un simplu sudor. E drept, cu o specialitate puțintel mai deosebită. Dar nu Dacia 1300, ci Lamborghini, Maseratti mi-aș cumpăra, Rolls-Royce, avion, să am atîtea sute de lei, de cîte ori șefi de toate calibrele mi-au cerut părerea și au făcut așa cum am spus eu !

— La voi e altceva, sînteți oameni în toată firea.

— Ai uitat că nu reușeam să găsim tineri pentru șantierul de la Floreni ? Atunci am amenajat la iuțeală, pe lîngă Grupul social, șase terenuri de tenis și două de fotbal — și după o lună problema fluctuației de cadre dispăruse. Ideea unui sudor...

Iulian a urmat, fără prea multă încredere, sfaturile tatălui său, dar a trebuit curînd să recunoască, mirat, că omul avusese dreptate. Spre marea lui surpriză, băieţii nu numai că nu l-au luat în rîs şi n-au refuzat ceea ce le-a cerut, dimpotrivă, au acceptat drept ceva firesc împărţirea atribuţiilor, iar şambelanul Rebegea a lucrat pentru fiecare cîte un ecuson de plastic, dreptunghiular, albastru, mare cît o carte de vizită, pe care sta scris „A. A.", numele, prenumele, funcţia. S-a făcut mult haz pe seama felului în care redactase el atribuţiile. Pe cei care nu aveau o răspundere specială — cum ar fi controlul calităţii sau merceologia — îi fericise cu formulări ca „montor special", „electronist de elită" şi chiar „cibernetician cosmic". Noua situaţie — de-a se simţi singuri răspunzători ai „A. A.", în general, şi, fiecare, de nişte atribuţii proprii, în special, le convenea. Unii nu făceau decît să ia aceste împrejurări drept un joc agreabil şi nimic mai mult, esenţial era însă faptul că în atelier se lucra din nou în mod disciplinat şi eficient. Directorul Penescu şi mecanicul şcolii, Vasile, se străduiau să-l suplinească pe Martinoiu.

Modul perseverent şi energic cu care „directorul-lăcătuş" Penescu se ocupa de fiecare amănunt fu de natură să-i lămurească multe lui Iulian. Cu vreo patruzeci de ani

în urmă, localul școlii se rezuma la vechea clădire care adăpostea acum atelierele, depozitul de material didactic și magazia de unelte gospodărești. În această înșiruire de încăperi joase și, înainte de introducerea încălzirii centrale, igrasioase și reci, luase ființă prin 1935, în urma cererilor energice ale muncitorilor din cartier, un gimnaziu unde copiii lor, în imposibilitate de a se înscrie la marile licee din centru, puteau urma primele patru clase secundare. Absolvenții, copii firavi, învățînd cîte trei-patru pe un manual, și acela vechi, cumpărat de la promoțiile anterioare, urmau apoi școli tehnice, sau cursul superior de liceu, unde dovedeau o pregătire excepțională, care îi descumpănea pe profesorii de la „Șincai", „Lazăr" sau „Sf. Sava". După 1949, gimnaziul își mai adăugase cîteva încăperi, devenind ulterior liceu. Atunci apăruse, proaspăt licențiat, fostul elev al gimnaziului, Penescu Dan, numit aproape imediat director. Acest fiu de acar în Grivița-triaj moștenea de la tatăl său, om bătut de multe viscole și ploi, spiritul de atenție, de răbdare și de meticulozitate. Penescu luptase concentrat și rezistent pentru fiecare mie de cărămizi, pentru fiecare aparat de laborator, pentru fiecare absolvent de facultate sau profesor pe care îl socotea el vrednic să predea la acest liceu. Întocmai ca la căile ferate,

al căror univers îi guvernase copilăria, instaurase o disciplină fermă, cu pedepse aspre și recompense măgulitoare. Elevii care crezuseră că dacă poziția geografică a liceului era mărginașă, nici pretențiile nu erau mari, avuseseră repede ocazia să se convingă de contrariu. Corpul profesoral alcătuit din specialiști electrizați de Penescu pretindeau mult, foarte mult, iar în ceea ce privește frecvența, punctualitatea, ținuta și comportarea, cerințele se dovedeau aproape militărești. Eliminările temporare sau totale, standardul ridicat al nivelului de studiu îi îndepărtaseră pe cîțiva căutători de viață ușoară, în schimb majoritatea elevilor căpătase rapid gustul performanței. Liceul numărul 16 „Miron Costin" deveni unul din cele mai căutate, întrucît „de aici ieșeai om", Absolvenții săi reușeau în proporție de cel puțin nouăzeci la sută la examenele de admitere în facultăți. De două ori ministerul îl invitase pe Penescu să ocupe posturi superioare în ierarhia învățămîntului și de tot atîtea ori părinții, alarmați, se așezaseră cu succes împotrivă : „Nu-l dăm pe Penescu. De Penescu avem noi nevoie".

În acea perioadă de oscilații în activitatea „A. A."-ului, Iulian simți din plin ce forță se ascundea în acest bărbat oacheș, subțirel, numai mușchi și nervi. Deși domeniul său

de specialitate erau hărţile şi istoria, Penescu reuşi să aducă în „A. A.“, dacă nu competenţă tehnică, în schimb o stare febrilă şi ordonată de lucru. Pe Iulian îl mai impresionă un lucru. Ori de cîte ori Penescu intenţiona să ia o măsură, îl invita, în prealabil, la cancelarie.

— Avem de discutat, vreau să-ţi cer o părere, coordonatorule.

Într-o seară, Iulian primi un telefon cu totul neaşteptat. La celălalt capăt al firului era Martinoiu. Glasul lui puternic trimitea impulsuri considerabile în circuitele telefonice:

— Nedea, vorbeşti cu un om care munceşte 16 ore pe zi. Vreau să te văd. Am timp, începînd din clipa asta, cinci minute la o oră. Te urci în autobuz şi vii la Biblioteca Academiei. Sînt în sala nr. 3, masa 13 ; rogi pe cineva să mă cheme în hol. Ai plecat ?

Neatent, Iulian coborî din autobuz tocmai la Universitate, fiind nevoit să ia pieptiş Calea Victoriei spre Academie. Avea rar prilejul să treacă prin centru. Magazinele, cu vitrine ticsite sărbătoreşte în vederea Anului Nou, fiecare arborînd cîte un brăduleţ bine ornamentat, fluviul trecătorilor mergînd lent sub ninsoare, îl făcură să-şi spună că prea nu ştie altceva decît şcoala, atelierul şi casa. „Trebuie să mai ies şi eu, să mai văd un film, o piesă, să mai casc gura.“ Deodată, văzu

peste drum, în dreptul Palatului Telefoanelor, o figură cunoscută : Rebegea, foarte vorbăreţ, bătînd aerul în gesturi ample, alături de o fată drăguţă, şi, după toate aparenţele, foarte încîntată de companie. Acest lucru îl indispuse pe Iulian, cu atît mai mult cu cît mulţi băieţi de vîrsta lui treceau de mînă cu cîte o fată. I-ar fi stat şi lui bine într-o asemenea tovărăşie, dar acesta era un vis atît de secret, încît abia îndrăznea să şi-l reprezinte. „Probabil că există un talent, o aptitudine, ceva natural care-ţi dă curajul să inviţi o fată la plimbare. Eu nu-l am.“ Ca să-şi alunge enervarea, îşi spuse că, la urma urmelor, toate astea nu erau decît nişte fleacuri. „Marile probleme sînt altele“, şi începu să gîndească intens la „Alexandru cel Argintiu“, la Simionaş, la Martinoiu.

Pe inginer îl găsi chiar în grădina marii biblioteci, unde ieşise să fumeze o ţigară. Martinoiu îi întinse voios o mînă gigantică, păroasă, roşie de frig.

— Hai, colega, hai, că se face noapte.

Îl luă pe după umeri, într-o plimbare cu paşi rari.

— Probabil că telefonul meu te-a mirat. Intenţionasem să trec pe la şcoală, dar am un program infernal. Opt ore la întreprindere, restul — studiu şi proiectare. Dorm pe

furiş, ca paznicul în post. O să guşti şi tu din prăjitura asta.

Iulian tăcea. Ar fi vrut să-l întrebe de ce părăsise atît de brusc liceul, atelierul, dar nu îndrăznea. Ca şi cum i-ar fi ghicit gîndul, Martinoiu zise :

— Anumite lucruri va trebui să le discut într-o bună zi cu voi. Astăzi te-am chemat pe tine ca să te mai scot din casă — uite ce băiat frumos eşti aşa, cu obrajii roşii de frig ! — și să te întreb cum e cînd eşti succesorul lui Martinoiu... E comod fotoliul meu ?

— Pentru mine are ţepi, rîse Iulian.

— Sînt informat. Aş vrea să-mi expui în detaliu ce faceţi.

Iulian îi povesti tot ce se întîmplase de la plecarea lui. Martinoiu îl oprea mereu, solicitînd alte și alte amănunte. Nu-l interesau numai problemele tehnice. Voia să știe totul despre Băbăneață („Orice s-ar spune, e un băiat cu personalitate"), despre Simionaş („Ăsta ascunde în el un nucleu greu, ascultă-mă pe mine"), despre Rebegea („Nu s-a însurat încă ? !"), despre Cavadia, Floricescu, despre toţi. Avea în el ceva de vechi şcolar, avid să se pună la curent cu noutățile din viaţa foştilor camarazi. Tropăia rîzînd și bucurîndu-se la auzul veștilor. Pe neașteptate, reveni la problema pentru care-l chemase la ora aceea :

— Iuliane, „Alexandru cel Argintiu" nu trebuie să rămînă neterminat, pentru că, într-un fel sau altul, toţi am rămîne neterminaţi. Ştiu ce greutăţi aveţi. M-am gîndit bine. Lucrarea a ajuns într-un stadiu complex, care necesită materiale şi condiţii tehnice de care nu dispuneţi. Cred că trebuie s-o continuaţi în uzină. N-o să fie uşor să pătrundeţi acolo, dar trebuie. Poate vă ajută tatăl lui Floricescu ... direcţiunea şcolii. Aş vorbi eu cu el, însă — ţie pot să-ţi spun, ştiu că n-o să umpli lumea cu amănuntul ăsta — am cu Floricescu senior o neînţelegere mai veche. Cîndva, omul ăsta mi-a pricinuit un mare necaz. Bănuiesc că acum ar fi bucuros să repare ce a stricat atunci, şi a stricat mult, dar nu vreau să mă rog de el. Ştiu că n-ar face decît să ia totul drept un prilej de a-şi linişti conştiinţa şi nu doresc să i-l ofer.

Iulian înclină din cap, în semn că a înţeles. Era mîndru că i se făcuse o mărturisire atît de importantă. Nu putea însă realiza că e posibil să existe un om atît de puternic, încît să-i pricinuiască neplăceri lui Martinoiu.

— Probabil că v-aţi întrebat şi voi, urmă gînditor inginerul, cum se poate ca un specialist, doctor în ştiinţe, să nu ocupe decît modestul post de maistru, într-un atelier-şcolar. Dintr-un punct de vedere, m-am ales

însă cu un mare cîștig din povestea asta : am lucrat cu voi. E ca și cum mi-aș fi trăit din nou anii cei mai frumoși ai copilăriei, ceea ce înseamnă foarte mult. O să înțelegi tu asta mai bine peste cîțiva ani. Acum te rog să uiți tot ce ți-am spus despre tatăl lui Floricescu și să reții doar atît : e un inginer de clasă și un om care v-ar putea ajuta să depășiți punctul critic. Ne-am înțeles ? *Very good*. S-ar putea să vă fie greu, viața în uzină e alta decît la școală, dar dificultățile nu sînt insuportabile decît pentru oamenii plictisiți, care muncesc cu sentimentul că sînt constrînși s-o facă. Omul trebuie să fie bucuros. În dragoste, în muncă, în distracție, în orice întreprinde trebuie să fie nițel exaltat și mai ales foarte convins că n-ar putea trăi fără să realizeze cutare sau cutare lucru. Chiar și micile neplăceri zilnice : un eșec, o ceartă, o durere de dinți, au partea lor înviorătoare, fac parte din viață !

Iulian, ca să-și mascheze emoția de a fi martorul acestei confesiuni pe care o găsea firească, dar prea romanțioasă, îndrăzni să glumească :

— Stați mult la bibliotecă ! V-au atras filozofii din rafturi...

— Să știi că ai dreptate. Dar multe din aceste convingeri ale mele s-au revitalizat datorită vouă, în cei doi ani petrecuți în ju-

rul lui „Alexandru cel Argintiu". Ați învățat voi multe de la mine, dar am luat și eu de la voi, cu ocaua mare! Acum treci la ofensivă. Eu mă retrag la masa nr. 13. Să-i spui asta lui Băbăneață — masa nr. 13! — din sala trei, unde mă așteaptă uite-așa un maldăr de tratate. Am deja un renume în bibliotecă. Sînt omul pe care-l dă afară custodele, în fiecare seară, după ora închiderii.

Casa, pe o stradă liniștită din Cotroceni, nu arăta așa cum își închipuise Iulian că trebuie să fie casa lui Floricescu; adică un imobil elegant, o vilă „care să-ți ia fața". Era o clădire cu două etaje, cenușie, cu arterele viței de vie lipsită de frunze rătăcind prin arhipelagurile cărămizilor de pe care căzuseră ceva bucăți de tencuială. Curtea, strîmtă, cimentuită. În dreapta, un coteț cu găini, dat cu var, în fund, garajul la care numai un șofer iscusit putea să ajungă fără să julească aripile mașinii de gard sau de zid.

Iulian urcă pe o scară de lemn, ale cărei trepte trosneau la fiecare pas. Domnea un iz de casă veche, amestecat cu mirosuri de bucătărie — rîntașuri, zeamă de varză, fierturi. Era totuși cu inima strînsă; avea să dea ochii cu omul care-l pusese cîndva în dificul-

tate pe Martinoiu. Şi-l imagina, fie ca pe un colos teribil, fie ca pe un pitic înverzit de otrăvurile propriei răutăţi şi viclenii.

Îndată ce pătrunse în holul apartamentului de la etajul doi, ocupat de Floricescu, avu uimirea de a constata că aspectul interior nu se potrivea deloc celui din afară. Încăperi vaste, uşi de mahon, covoare grele. Familia, foarte numeroasă, era în plină activitate şi Iulian se simţi stînjenit să salute atîţia oameni necunoscuţi. În sufragerie — masă cu douăsprezece jilţuri sculptate, ca şi bufetul, în stil florentin — un bărbat şi două femei citeau, cap lîngă cap, pagina de „Mică publicitate“ a „României libere“, consultîndu-se asupra diferitelor anunţuri şi subliniindu-le cu creionul. În camera de zi, enormă, cu pereţii înţesaţi de tablouri şi gravuri şi mobilier numeros, comod, fotolii şi canapele adînci, măsuţe joase, pian, televizor montat pe o tijă de oţel inoxidabil, avînd un dispozitiv care permitea rotirea aparatului — doi bărbaţi părînd, după îmbrăcăminte, de la ţară, examinau o butelie de aragaz.

— Tatăl tău e acasă ? întrebă Iulian.

— Pentru el ai venit ? se miră Cezar. E în biroul lui.

Se vedea că faptul de a nu fi fost informat de intenţiile lui Iulian îl jignise. Dealtfel, şi Iulian regreta că-şi asumase integral

sarcinile acestei întrevederi. Ar fi trebuit să vorbească în prealabil cu directorul Penescu, eventual să vină amîndoi, dar găsise atrăgătoare posibilitatea unei acțiuni pe cont propriu, ceea ce ar fi făcut ca și eventualul succes să fie legat numai de numele său.

În drum spre cabinetul tatălui lui Floricescu, Iulian numără ușile care răsăreau ici, colo, în obscuritatea cîte unui mic coridor. „Au pe puțin trei dormitoare. Plus sufrageria, camera de zi, biroul... vin vreo șase camere", socoti el. Se mai încrucișă cu vreo trei persoane, care treceau dintr-o cameră în alta.

— Sînteți mulți, zise Iulian. Un trib întreg.

— Îți închipui că locuiesc toți aici ? Ar fi un balamuc ! Avem o mulțime de rude. Vin cu treburi la București și stau la noi o zi-două.

Inginerul Tiberiu Floricescu lucra în biroul său, ca și cum n-ar fi avut cunoștință de lumea care foia în casa lui. Încăperea, nu prea mare, avea pereții acoperiți de rafturi înțesate cu cărți. Pretutindeni se vedeau suporturi cu suluri de hîrtie de calc. În zona cea mai bine luminată a camerei, planșete de desen.

— Tată, ai un musafir.

Omul, un bărbat uscățiv dar rumen, își săltă ochelarii pe frunte :

— Cine mai e ? !

Îl examină, mirat, pe Iulian.

— Colegul meu, Nedea Iulian, șeful atelierului de electronică, zise Cezar, cu ceva provocator în glas, la adresa lui Iulian. Vrea să vadă cum arată un director general.

Tatăl lui Cezar se ridică de la masa de lucru, desfăcînd brațele, în semn de bun venit.

— Poftim, un bărbat în toată firea ! Abia cînd îi întîlnesc pe colegii fiului meu îmi dau seama ce mare e. Stai jos, Iuliane. O cafea ?

— Nu, mulțumesc. Eu, niciodată...

— Foarte bine. Dumnealui — arătă spre Cezar — s-a cam deprins cu cafeaua. O să bem toți trei cîte o oranjadă sănătoasă.

„Ce i-a făcut omul ăsta cumsecade lui Martinoiu ?“ se pomeni întrebînd Iulian, sorbind băutura rece și parfumată.

— În ce mă privește, zise Tiberiu, o să-mi calc pe inimă și o să iau și o cafea. Un ochi n-am închis astă-noapte ; studiez un proiect important ; mîine trebuie să-mi dau avizul. N-am voie să greșesc. O eroare și... (își trecu, rîzînd, degetul peste beregată). E o investiție de zeci de milioane. Îmi vuiește capul.

„Uită-te la ei, gîndi Iulian. Tatăl lui Floricescu, taică-meu, Martinoiu, toți se plîng că nu le mai ajung zilele și nopțile. Muncă și iar muncă. Sau se laudă ? Nu. Oamenii

ăștia chiar muncesc. Probabil că ne invidiază pe noi, care n-avem altceva de făcut decît să învățăm. Dar ia să fie în locul nostru... Eu unul aș prefera să treacă timpul mai repede și să intru în producție. Ce poate fi greu în muncă ? Abia aștept."

Tiberiu Floricescu ascultă atent și răbdător expunerea lui Iulian, în legătură cu „Alexandru cel Argintiu" și uzina.

— Bați la uși deschise, spuse el. Nu-i nici o săptămînă de cînd am vorbit despre asta cu colegul meu, care răspunde de relațiile cu uzina. Știam care va fi rezultatul, dar Cezar a insistat să încerc. Colegul a întreprins toate demersurile. Nu-i nimic de făcut. Oamenii au toată bunăvoința, dar acolo e producție, înțelegeți voi ? Spațiile sînt supraaglomerate.

— Un colțișor, doar atît ne trebuie, zise Iulian, desemnînd prin rotirea arătătorului un spațiu restrîns, cît farfurioara de cafea.

— Un colțișor pentru 40 de lucrători ? Cam atîția sînteți.

— Am putea lucra în ture.

Tiberiu surîse :

— Și de-ar fi numai asta... Dar ce știți voi despre disciplina unei uzine, despre repartizarea personalului, despre gradul de ocupare al utilajelor și cadrelor, despre fluxul tehnologic, despre materiile prime, despre plan ? Totul e socotit la centimetru, la mi-

cron și la ultimul ban. Ban-ban, adică a suta parte dintr-un leu. Nu e loc pentru voi acolo, credeți-mă. V-ați apucat să-l construiți pe argintiul ăla al vostru, Alexandru — ce nume pentru un calculator ! — la școală, foarte bine, ideea vă onorează, continuați acolo.

— Am ajuns într-un stadiu cînd ne trebuie o mulțime de lucruri pe care o școală nu le are. Nici în doi ani nu-l terminăm așa.

— Foarte bine. Înseamnă că timp de doi ani veți fi niște oameni foarte ocupați !

Iulian expiră zgomotos. Era uluit :

— Dar doi ani e ceva... e enorm ! Calculatorul o să fie învechit înainte de a-l inaugura !

Tiberiu izbucni în rîs :

— Tot ce se poate. Doar nu v-o fi trecut prin minte că argintiul vostru va fi bun pentru exploatare. Esențialul este că, lucrînd la el, învățați cîte ceva.

— Iertați-mă, noi tocmai asta urmărim, să facem un calculator profesional, nu o jucărie didactică. „Alexandru cel Argintiu" va fi nucleul unui centru de calcul pe care îl vom înființa la liceul nostru ! Acest centru de calcul va executa lucrări pentru diferite întreprinderi și instituții ! Noi...

Tiberiu înclină cu melancolie din cap :

— Așa, avîntă-te, țipă, spune-mi că n-am dreptate ! Simt o plăcere vinovată, jucînd în

această mică piesă : eu sînt bătrînul cu un simț practic îndelung educat, iar tu, tînărul pe care, cu cît mă străduiesc să-l aduc în planul realității, cu atît o ia mai abitir razna! Serios, încep să nu mai fiu sigur care din noi e mai demn de laudă. Totuși, hai să ne cunoaștem limitele și să scoatem tot ce putem din situația dată. Părerea mea e că să vă vedeți de carte, să lucrați în atelier, atît cît e nevoie și în rest să vă jucați, să alergați, să vă distrați, așa cum vă cere vîrsta. De muncă nu e nimeni scutit ; o să munciți destul cînd o să fiți mari.

Răsfoi printre hîrtiile de pe birou, dîndu-i să înțeleagă că e timpul să fie lăsat să-și vadă de treburile lui. Iulian se uită la Cezar. Cezar ridică din umeri, cu o mimică de revoltă : „Te găsiși deștept, să vii acum ! Nu ți-ai închipuit că am încercat și eu ?"

Iulian era convins că tot ceea ce îi spusese Tiberiu Floricescu e logic, adevărat și înțelept. Nici nu s-ar fi putut aștepta la lucruri incerte din partea unui astfel de bărbat. Totuși, luîndu-și respectuos rămas bun, simți că părăsește o împrejurare insuficient consumată. Ceva nu fusese spus pînă la capăt, nici de către el, nici de către Tiberiu Floricescu.

Străbătu din nou labirintul apartamentelor, prin care foiau atîția oameni, și-și văzu de treburile lui.

— Ai putea într-o zi să vii pe aici și pentru mine, nu numai pentru tata, zise Cezar. Știi, în tot hotelul ăsta mă cam plictisesc.

În sala de box se lucra pe grupe : avansați, semiavansați și începători. Primii, care aveau deja la activ meciuri competiționale, boxau pe rînd, în ring, sau cu antrenorul ; executau programe individuale, unul pentru îmbunătățirea apărării, altul pentru studierea anumitor lovituri. Grupul semiavansaților — din care făcea parte și Iulian — ar fi putut foarte bine să figureze și în primul eșalon, dar Homată, sever, spunea : „Cui îi dau eu drumul pe ring trebuie să rămînă acolo în picioare, nu să muște scîndura". În fine, începătorii transpirau, străbătînd comic sala în „mersul piticului" și „pasul ștrengarului" pînă cădeau de oboseală. Învățau poziția de gardă, repetau de sute de ori „directă de stînga, pas înapoi, pas lateral cu directă de dreapta, blocaj".

Iulian bătuse sacul o jumătate de oră, după ce altă jumătate de oră lucrase cu coarda și ganterele — și acum, cu casca de protecție, era „la mănuși" cu Homată. Printre lovituri,

încercă să închege o discuţie despre Simionaş. Fie că voia să evite subiectul, fie că era preocupat de lecţie, Homată se prefăcea că nu aude sau că nu dă importanţă celor spuse de Iulian.

— Maestre...

— Am spus nu.

— S-a îndreptat. Nu mai e cum îl ştiaţi. E cu totul...

— Cunosc. I se spune Gheară. Porecla asta, după cîte ştiu eu, nu se dă poeţilor.

— Abia după ce a fost exclus din club s-a apucat de prostii ; reacţie inversă ! Au ! De ce daţi aşa ?

— De ce laşi garda jos ? Cum uiţi de gardă, cum iei pumni !

— Au trecut doi ani. Simionaş şi-a revenit !

De oboseală, Iulian nu-şi mai simţea braţele.

— Menţine-ţi garda. Contrează ! Stînga înainte ! Piston ! Ai braţe mai lungi, deci eu caut să intru la corp ! Şi nu mai fi aşa crispat. Boxul e o bucurie, un joc superb ! Încearcă să combini procedeele, să creezi ! Fii hotărît, dar inventiv. Lucrează cu mintea, caută surpriza, noutatea.

— Vorbiţi ca un filozof.

— De ce nu ? Tot ce face omul e gîndire, căutare, chiar şi în box.

— Uf ! Daţi ca tunul, maestre !

— Am zis să nu mă laşi să mă apropii ! Şi să nu repeţi la nesfîrşit acelaşi procedeu ! Bagă de seamă, unde dau eu o dată, dă adversarul de zece ori ! Şi mult mai tare !

— Trebuie să staţi de vorbă cu Simionaş. Învaţă, e sobru, e prietenos. A, dar să-l vedeţi acasă ! E gospodar ca un cap de familie! Nu-i şi ăsta un criteriu ?

— Ar fi şi ruşine să nu pună mîna pe ceva! Cu gospodăria pe care o au părinţii lui, cu grija pe care i-o poartă... Pas înapoi ! Loveşte pe plecare. Dreapta, aşa ! Şi... Nu !

Iulian simţi o lovitură în bărbie, văzu negru şi căzu cît era de lung. În jurul lui se agita o pădure de picioare. Veniseră toţi, să nu scape prilejul de a-l ironiza.

— Ce-i cu tine ? Ridică-te. Iar n-ai făcut pasul înapoi, iar ai coborît garda ? Eşti cam groggy, nu ? Respiră adînc !

Iulian se ridică în genunchi, scuturîndu-şi capul.

— Ce lovitură, doamne ! Dar să ştiţi, dacă vă prind şi eu...

— Eşti neatent. Îi tot dai cu Simionaş, că e aşa şi pe dincolo, ba chiar gospodar. Dar ce, ai vrea să dărîme casa ?

— Dar E CASA lui ! strigă Iulian. Simionaş e... n-are... Sînt încă zăpăcit de directa

aia... iertați-mă. Părinții lui Simionaș nu sînt chiar părinții lui Simionaș !

— Adoptivi ?

— Moșteniți !

— Părinți... moșteniți ? se miră Homată.

Gîfîind de oboseală, Iulian îi relată situația lui Simionaș, întrebînd mereu „Mă urmăriți ?", ca să se asigure că e ascultat.

— Te urmăresc, nu sînt idiot, bombăni Homată. Continuă.

— Tatăl ăsta vitreg e cam neglijent și cam cunoaște drumurile cîrciumii. Mama asta vitregă e o femeie blîndă, dar moale și temătoare. Simionaș îi ține moralmente pe toți, ăsta-i adevărul. N-are nici o obligație față de ei, dar mi-a spus : „Decît fără familie, mai bine cu una de împrumut". Doar într-o încăpere nu-i lasă să intre : în camera lui, unde ședea el cînd era mic cu părinții săi adevărați — aici m-a invitat doar pe mine. Acum, hotărîți și dumneavoastră dacă Simionaș e un om la care să renunțați...

— L-o fi durînd picioarele, bombăni Homată.

— De ce să-l doară ?

— Crezi că nu știu că AȘTEAPTĂ ÎNDĂRĂTUL UȘII ? se înfurie Homată și strigă : Si-mi-o-naș, ce fel de boxer ești dacă n-ai curaj să-ți pledezi singur cauza ?

Simionaş intră uşor, neauzit, ca o umbră.

— Eu n-aş fi venit, zise el, înţepat. Aţi spus ATUNCI să nu-mi mai calce piciorul aici şi-am înţeles. Iulian a fost cu ideea, el a tras de mine, că să vin şi să vin...

— Şi îmi intri în sală cu pantofii, da ? La vestiar, subiectule ! se supără Homată.

— Imediat mă schimb ! Mi-am adus echipamentul.

Lui Iulian îi tremura glasul de emoţie :

— Vă mulţumesc. Sînteţi... sînteţi exact aşa cum vorbeşte lumea!

— N-ai motive să fii prea bucuros, ascultă-mă pe mine ! Nici tu şi poate nici Buguleţ. Simionaş e de categoria voastră. Dacă s-a dezvoltat conform datelor pe care le cunosc eu, o să vă pună mari probleme !

Băbăneaţă o ducea foarte bine. Niciodată nu fusese atît de răsfăţat. Voichiţa îi zîmbea, Maxim discuta cu el lucruri serioase, băieţii nu-şi permiteau să-i zică nici „du-te mai încolo". Orice nerozie ar fi spus, era ascultat cu atenţie. Pungi cu pufarin dulce, gumă de mestecat i se ofereau la tot pasul. Singurul pistol de lipit, cu carcasa întreagă, lui îi fusese dat. În sinea sa, de mult hotărîse să accepte concursul, dar şovăia să le spună, de teama pierderii privilegiilor. I se oferiseră

pînă și ultimele rezerve de piese, să lucreze el, să se afirme. Avea rolul marelui cercetător, în jurul căruia treapădă asistenții. I se puneau la îndemînă cu discreție volume îndelung alese, „Istoria României în date“, „Șocul viitorului“, „Calculatoare automate și programare“. Să aibă cu ce se pregăti în cazul că *măria-sa* acceptă. Cavadia se lansa, ca din întîmplare, într-o expunere despre pictura românească modernă. Știați că Andreescu... ? „Serios ? Habar n-aveam ! se mira Voichița. Spune mai departe, e foarte interesant.“ Erau *pilule* pentru Bărbăneață. El asculta, mocnea, dar nu spunea așteptatul „da“. Din puținul lui dădu și Rebegea : curiozități din domeniul comportamentului păsărilor. Nimeni nu știuse că șambelanul avea în el o părticică atît de delicată ; colecționa fotografii de păsări, împreună cu solide informații de specialitate.

Timp era destul, deoarece lipsa „medicamentelor“ continua să fie o problemă. Muza creierelor electronice nu se arăta prea darnică în ceea ce îl privea pe „Alexandru cel Argintiu“. Totuși, fiind, ca orice muză, o capricioasă, se arătă pe neașteptate în prag, sub înfățișarea lui Picu. Voichița nici nu se îmbujoră, nici nu se fîstîci. Ea, cea dintîi, îl întîmpină cu asprime :

— Așa ne-a fost vorba ? Ce *mai* cauți aici ?

Picu nu păru prea surprins. Știa la ce să se aștepte din partea ei.

— Am venit pentru „Alexandru“ al vostru, zise el, prefăcîndu-se că n-a auzit-o și plimbîndu-se prin atelier, ca și cum ar fi fost de-al casei. Cum merge treaba, cum merge ? Nu prea merge, ai ? Dormiți pe *fluxul tehnologic* !

Le mai făcea și observație ! Floricescu se pregăti să-l repeadă, dar Picu deschise brusc sacul de echipament și-i răsturnă conținutul pe masă. Erau sute de tranzistoare, rezistențe și condensatoare, un morman policolor, care te trimitea cu gîndul la o ființă ieșită din fundul oceanului. Rămăseseră toți cu gurile căscate.

— De unde le ai, nebunaticule ? se entuziasmă Simionaș, care-i aprecia pe oamenii descurcăreți.

— De unde, de neunde, acum sînt ale voastre. Alegeți-vă ce vă trebuie.

— Cît vrei pe ele ?

— Nimic. Treacă de la Picu !

Floricescu întinse mîna asupra lor :

— Le-ai furat, nenorocitule ? Ia-ți-le și dispari cu ele ! Vrei să ajungem cu toții să ni se arunce chiftele cu praștia ?

Picu rîse, apreciind această expresie, care se referea la condiția pușcăriașilor.

— Eu răspund ! *Marfă* curată.

— Adică ai făcut rost de ele *pe șestache* ! Bișnițar ai fost, bișnițar ai rămas, zise binevoitor Simionaș.

Dar Floricescu nu nutrea aceleași sentimente :

— Spune repede de unde ai *marfa*, că altfel o-ncurci cu mine !

Picu îl privi ca prin sticlă. Antipatia lor era reciprocă.

— De la niște prieteni. Ce te bagi ?

— Numește-i. Care prieteni ?

— Nu-i cunoști, că nu joacă pe partea ta, zise Picu, hîtru.

— Îmi închipui. Și cred că n-au cules toate astea din copaci.

— Mai știi ? Sînt pădurari buni...

— Dacă nu poți să dai răspunsuri clare, ia-ți „medicamentele“ și cară-te cu ele odată !

— Ia stai. Ai început să poruncești ? se răsti Simionaș. Omul s-o fi zbătut pentru ele.

— Așa e, peste cap m-am dat ! întări Picu. Ce știe el !

Floricescu era de neîmblînzit.

— Nu vedeți că totul e suspect ? Eu refuz să lucrez cu materiale a căror proveniență n-o cunosc.

Picu se înroși :

— Ascultă, murătură ce ești, chiar vrei să le știi pe toate ? Am niște prieteni radioamatori, dacă pricepi ce înseamnă asta. Ei m-au

ajutat. Un radioamator fără buzunare și sertare pline de piese e mort. Au văzut emisiunea aia de la televizor și le-am exploatat emoția ! Na ! V-am adus ce vă trebuie și n-am făcut-o pentru tine, ci pentru... pentru colectiv, urîtule ! Eu...

Își umflă obrajii, căutînd o frază potrivită, dar renunță. Își încheie nasturii scurtei și părăsi atelierul, călcînd demn și apăsat. În urma lui, tăcerea stărui cîteva secunde lungi.

— Eu am încredere în Picu, zise Voichița, roșind. Nu-i chiar așa cum cred unii din voi. Sînd sigură că n-a făcut nimic rău și că putem folosi *medicamentele,* fără teamă. Ar fi trebuit să-i mulțumim...

— De acord cu tine, zise Simionaș, cu toate că rămîne un mister cum de e în stare Picu să ni le dea gratis.

Floricescu ridică, exasperat, privirile în tavan :

— Cînd o să încetați cu naivitatea ?

În atelierul-școală se auzi un sfîrîit de cositor încins : Băbăneață începuse să lucreze.

Iulian urmărise cu inima la gură tot episodul acesta care se desfășurase atît de rapid. Abia la sfîrșitul orei începu să-l rememoreze, desfăcîndu-l în clipe, gesturi și cuvinte, trăindu-l din nou. Se punea, rînd

pe rînd, în locul lui Picu, al lui Floricescu, al Voichiței, al lui Simionaș. Îi era ciudă că nu avusese și el propriul lui rol, că nu spusese nimic important. Ridicîndu-și gulerul hainei — era o vreme cu vînt și lapoviță — rosti în gînd acel excelent discurs pe care ar fi trebuit să-l spună tare, cu cîteva zeci de minute mai înainte. În acest discurs el lăuda rîvna și dezinteresul lui Picu, un băiat care, deși nu mai era la școala lor și în general avea o faimă proastă, pricepuse că ei desfășoară o muncă importantă și se dăduse peste cap ca să-i ajute. Dar acum era prea tîrziu, întîmplarea se consumase, pe Iulian nu-l mai auzea nimeni. „În viitor, hotărî el, va trebui să-mi formez și să-mi exprim mai repede părerile. Îmi lipsește reflexul opiniei. Trebuie să procedez ca în box, atît doar că în loc să aplic automat lovitura necesară, într-o anumită situație, plasez la momentul oportun o părere personală, cu argumente și putere de convingere."

Cu această încetineală, de fapt, lipsa lui de curaj în exprimarea propriilor păreri, lupta de multă vreme, dar acum se simțea din cale-afară de stînjenit : tocmai el, care răspundea de „A.A." tăcuse, cînd, în mod normal, ar fi trebuit să controleze din prima secundă situația creată ! „În seara asta ai fost slăbuț, ai fost chiar slab de tot, la podea — se mustră

Iulian pe sine însuși. Nu mi-ai plăcut, te-au depășit evenimentele." Și începu să contureze cu febrilitate, în minte, imaginea unui Iulian energic și iute, care găsește primul în orice împrejurare cuvîntul potrivit, decizia cea mai bună pentru colectiv.

Acest autoportret la timpul viitor îi plăcu, îl seduse atît de mult încît, neatent pe unde calcă, alunecă pe un capac de canalizare înghețat și căzu cît era de lung.

Într-o seară, cu puțin înainte de sfîrșitul antrenamentului, un băiat din grupa începătorilor îi spuse că îl caută cineva. Iulian își puse halatul și ieși. Afară, Maxim.

— Poate rămîi nițel după program, zise ea. Dar să nu afle nimeni.

Era fîstîcită, cum nu-i stătea în obicei.

Pe la ora opt seara, Iulian aranjă să rămînă ultimul la duș. Totul a mers atît de bine, încît Homată i-a și spus :

— Închizi sala și-i dai cheia lui moș Stamatiu. Stadionul era pustiu, cufundat în beznă. Deodată, o lanternă sclipi în sectorul de sărituri. Atunci îl văzu pe moș Stamatiu, paznicul, în treningul lui de „națională", plus căciula și cojocul, că era răcoare și burnița, și pe Maxim, în echipament de concurs, curat-călcat-apretat. S-a dus într-acolo. Cînd s-a

apropiat la un pas de ea, a văzut că buzele nu-i tremurau numai de frig. Trebuie să fi fost roșie ca focul la față, dar noaptea nu-ți dai seama. Burnița se transformase într-o ploaie ușoară, care suna ca pietricelele pe cojocul paznicului.

— Pe vremea asta te antrenezi tu ? se miră Iulian.

— Acum a început ploaia. Nu-i cine știe ce. Dar trebuie să încerc. O să mă ajuți ?

— Ce trebuie să fac ?

Maxim îi spuse rugător.

— Să taci. Să nu rîzi.

Iulian spuse :

— Bine. Și ce să mai fac ?

— Atît. Vreau să-ți spun... Eu mă antrenez noaptea. De multă vreme. Mă asistă moș Stamatiu.

— Auzisem eu ceva...

— Știu, se spune că sînt un fel de vrăjitoare, că la miezul nopții sar doi metri și alte aiureli. Cinstit : am ajuns la 1,80.

— La doi centimetri de recordul național de junioare ? Ești fantastică !

— Mi-e însă imposibil să trec înălțimea asta, de față cu cineva, excepție făcînd moș Stamatiu. M-a ajutat foarte mult. Nu-ți închipui cîte lucruri știe ! Dar față de altcineva nu pot sări.

— Atletismul nu se practică prin corespondență.

— Probabil că, din pricina celor care au rîs de mine, nu mă pot concentra, îmi pierd firea. De asta te-am chemat. Ai fi primul străin... Nu chiar un străin dar, oricum... dacă reușesc în prezența ta, poate o să am mai mult curaj să mă arăt ziua, în văzul lumii.

— Bine. Stau cuminte și mă uit.

— Juri că dacă nu reușesc, păstrezi secretul ?

— Nu-mi plac chestiile astea. Dar fie... Să presupunem că jur. Dacă însă reușești, le spun tuturor ! Un lucru nu înțeleg, Maxim, de ce m-ai ales tocmai pe mine ?

— M-am gîndit și eu la asta. Cred că... noi doi semănăm.

— Noi doi poate că *am semănat*. Acum, tu ești la record. Mi-ai luat-o înainte !

Maxim Angela tremura toată, de nervozitate :

— Să încep ?

— Începe !

— N-o să rîzi ?

— Ar fi și greu : am luat azi de la Simionaș un croșeu... Mi-a cam *demontat* maxilarele.

Maxim trase aer în piept.

— Poate că va trebui să încerc de mai multe ori.

— Noaptea-i lungă, nu ne vede nimeni. Oamenii buni s-au dus la culcare, oamenii răi s-au dus la bar. Relaxează-te, aici e o atmosferă pastorală !

Maxim se retrase, să-și ia avînt.

— Mai mult, îi spuse moș Stamatiu, privind-o cu ochi critic. Tu ai nevoie de elan lung. Așa !

Din felul lui de a-i vorbi, din indicațiile pe care i le dădea, era lesne de înțeles că lucraseră mult împreună. Maxim sări și căzu cu tot cu ștacheta.

— Aveai vreo zece centimetri între tine și „băț", zise Iulian. L-ai atins în cădere. Hai, repetă !

Trei încercări, trei nereușite. Maxim era dezamăgită.

— Cred că n-are rost să mai continui...

— M-am săturat ! se enervă Iulian. E prea mult doi, cărora le merge prost, să se văicărească unul altuia !

— Dar cu tine ce e ?!

— Păi e ! Știi bine că în faza în care am ajuns, nu putem continua în atelierul școlii, ci numai în uzină !

— Și ?

— Nu vor să ne primească.

— Bine, dar tatăl lui Floricescu ?

— Floricescu ! Am fost la el. Mi-a ținut o vorbire ce înseamnă muncă, disciplină și uzina. *Gargară.*

— Iulian, cum vorbești ? Ce-i aia „gargară" ?

— Un discurs demagogic.

— Nu-mi place să te aud vorbind ca derbedeii !

Ploaia se domolise. Angelei Maxim părul ud i se lipise de cap, ca o cască strălucitoare.

— Hai, sari încă o dată, nu mă mai dăscăli !

— Dar dacă nici acum ?... oftă Maxim.

Iulian se înfurie :

— Atunci o să mai încerci o dată, și încă o dată, de o mie de mii de ori, pînă o să reușești !

Angela Maxim îl privi contrariată de acest ton poruncitor. Dar Iulian își vorbise mai degrabă sieși, decît ei. Fata își luă elan, „bătu" puternic și sări. Ștacheta rămase nemișcată. Lui Iulian nu-i venea să creadă.

— Ai trecut ! Ai trecut ! urlă el. Ești genială !

Maxim se tîngui din pernele de poliuretan, îngrămădite dincolo de ștachetă.

— Mi-e și teamă să mă ridic ; dacă ștacheta cade ?

— Nu cade, stă foarte frumos la locul ei.

— Uită-te la gradație. Scrie 1,80 ? spuse ea, neîncrezătoare.

— Scrie.

— Ascultă, ia ruleta și măsoară și stîlpii! Or mai fi intrat în pămînt!

— E 1,80, clar ca bună ziua, adică bună seara! La doi centimetri de recordul de junioare. Într-o lună îl dobori, la anul ești campioană de senioare!

— Nu! Nu e adevărat! Ba da! Am sărit 1,80! Nu vor mai rîde de mine! Acum am curaj să-mi fac „vrăjitoria" la lumina zilei, cu tribunele pline de public!

Ochii i se umpluseră de lacrimi:

— Sînt cam proastă, nu?

— Pui niște întrebări...

— Mai încerc o dată!

Trei sărituri, toate trei bune.

— Tu ești omul care mi-a luat frica! Serios. Ai ceva care-i dă omului încredere. Felul în care privești, atenția cu care asculți, mă liniștește și mă face să am o impresie mai bună despre mine.

Iulian roși:

— Spui asta pentru că ai o mare bucurie și simți nevoia să-i fericești și pe alții!

— Nu. Întotdeauna am crezut asta despre tine, dar ți-o spun de-abia acum, pentru că astăzi e o zi excepțională pentru mine și am voie să mă port altfel ca de obicei, adică să spun tot ce gîndesc.

Moş Stamatiu ridică, plin de importanţă ştacheta, apoi o dăscăli pe Maxim, făcînd abstracţie de prezenţa lui Iulian :

— Relaxează-te. Fă cîţiva paşi, reglează-ţi respiraţia. Ştii cum te-am învăţat ! Încercăm la 1,82.

Medicamentele lui Picu nu puteau să ţină o veşnicie, mai ales că o parte se dovediră inutilizabile. Iulian le gospodărise aproape harpagonic, împărţindu-le pe zile şi pe ore. „Decît odată mult şi altădată nimic, mai bine să lucrăm mereu cîte puţin", spunea el, înţelept. Terminau de obicei cu mult înaintea orei care marca sfîrşitul programului şi atunci îşi căuta fiecare de lucru. Băbăneaţă îşi tot dichisea aparatul de radio. Întîi, fusese un receptor cu doi tranzistori. Pe urmă, de-a lungul multor luni, îi tot adăugase cîte ceva. Acum era o cutie de plastic, din cele care se utilizează pentru păstrarea alimentelor în frigider. Avea 16 tranzistoare, patru lungimi de undă, amplificator de antenă, filtru de cuarţ, plus un sistem de sonerie automată, cu ceas deşteptător. Mulţi băieţi foloseau orele de atelier pentru a repeta la diferitele materii, dar în general făcea ravagii fotbalul cu fise. Iulian se plimba printre ei, cu un aer vinovat. Fetele desfăceau pacheţele cu cornuleţe şi alte pră-

jiturele, Cavadia venea cu casetofonul, Floricescu aducea reviste de automobilism, unde se răsfăţau, pe planşe colorate, ultimele tipuri de automobile : Fiat 131, Mirafiori, Citröen CX, Renault 17 L. Pronunţa cu deliciu denumirea mărcilor de lux, Ferrari, Lamborghini, Maseratti. Erau iar în criză de materii prime !

Într-o zi, bătrînul profesor de desen, Bahu, în îmbrăcămintea lui boem-multicoloră, intră în atelier şi începu să se plimbe înfrigurat de colo-colo.

— Splendid ! Mortal ! (ca şi alţi profesori, împrumuta expresii din vocabularul elevilor). Cum de nu m-am gîndit pînă acum ?

— Vă place „Alexandru“ ? întrebă Iulian.

— Îmi place ambianţa. Băieţii de la cercul de artă plastică mi-au prezentat în ultimul timp nişte picturi trăsnet. Avem şi lucrări de design, foarte interesante, şi sculpturi cinetice. Sala asta a voastră ar fi cea mai nimerită pentru expoziţie.

Începu să arate, agitat, cum ar aşeza tablourile şi sculpturile. Iulian se posomorî.

— Noi aici *lucrăm*. E un atelier.

— Tocmai. Muncă modernă şi artă modernă ! Într-un fel, veţi face şi voi parte din expoziţie. Nu e *şoching* ?

— Nu e, îndrăzni Iulian.

Cu deosebire, îl irita un nou obicei : elevi din diferite clase, inclusiv diferiţi chiulangii de la ore, îşi îndesiseră vizitele, găsind că în „A.A." se ţin cele mai formidabile şuete. Se aşezau pe scaune, pe mese, pe pervaze, unde găseau, şi începeau vorba. Erau mîndri să se afle în preajma aleşilor, iar „aleşii" se simţeau foarte măguliţi. Tocmai ieşise moda pliciului. Era un mic tub, un fel de sarbacană, din care puteai sufla, la cîţiva metri, nişte săgeţi de carton. Didel Stoianovici, dintr-a şaptea, concepuse un sistem cu şase proiectile, găsind că locul cel mai potrivit pentru realizarea invenţiei era atelierul lui „Alexandru".

— Uite ce i-a trecut prin cap, îl lăudă Floricescu, examinînd „proiectul". Eşti ingenios, o să ajungi mare !

— Dacă termină şcoala... adăugă Iulian, la curent cu situaţia lui Didel din punct de vedere al studiului. Măgar de 14 ani şi se ţine de prostii...

— Lasă băiatul ! Are şi el o idee şi tu îl faultezi, zise Floricescu. Ia să vedem, Didele, la ce material te-ai gîndit ? Nu te lua după urîtul ăsta. Lucrezi cu mine. Ce-ar fi să încercăm cu aluminiu ?

Iulian înşfăcă *proiectul*, îl făcu ghemotoc şi i-l îndesă lui Didel după ceafă, sub cămaşă:

— Şterge-o! Şi voi! se adresă el cu severitate „oaspeţilor". Gata, fără vorbă, daţi-i drumul cînd vă spun!

Avea o expresie îngrijorătoare, părea că îşi pierduse de tot autocontrolul, părînd gata de orice. Didel ieşi poticnindu-se. Restul musafirilor îl urmaseră privind cu atenţie mîinile lui Iulian. În atelier se lăsă o linişte ca după furtună.

— Ce-a fost asta? se dezmetici Floricescu. Eşti nepoliticos şi pe deasupra mai faci şi pe stăpînul!

Iulian se sprijini, cu un aer obosit, de uşa trîntită în urma intruşilor.

— Voi chiar nu vedeţi că e o ruşine ce se întîmplă aici? Muncim prost, pălăvrăgim, fiecare trage în altă parte!

— Vrei să ţinem o şedinţă? rîse Floricescu. Aşa e, că de cînd eşti şeful „A.A."-ului, încă n-ai avut plăcerea să conduci o şedinţă.

Iulian îşi desprinse de la rever ecusonul pe care scria „şef de atelier" şi îl azvîrli pe masă.

— Luaţi-vă înapoi *insigna de şerif*.

— Ah, ce tristă piesă, vai, biata ducesă! oftă Floricescu. Ce urmăreşti cu demonstraţia asta?

Iulian schiţă mişcarea de ridicare a braţelor.

— Să discutăm fără arme. Nu-mi place că atelierul a devenit un fel de bîlci, şi am im-

presia că vinovatul principal sînt eu.

Îi tremura vocea de enervare.

— N-am spus că voi sînteți imaculați. Fiecare împodobește cu bomboana lui tortul ăsta de neseriozitate. Dar cel care ar fi trebuit să mențină corabia pe o rută precisă sînt eu. Uite că n-am reușit.

— Iuliane, lasă fartițiile, se impacientă Floricescu. Vrei să ne muștruluiești ca pe niște copii mici ?

— Vreau să spun că nu sînt bun de șerif.

— O ! Vai ! Ce mărturisire ! Simt o adiere de șantaj.

— Ești prost, se înfurie Iulian. Tu nu înțelegi că vorbesc serios ? Științific discutînd, nu întrunesc condițiile unui adevărat coordonator. Mi-am notat undeva o zicală latină... Stați că mă uit în carnet : *Quare victus sis quaerere.* * Îmi lipsesc spiritul organizatoric, privirea generală asupra lucrurilor, consecvența, decizia, severitatea.

— Mai zi o dată, s-o scriu și eu ! se agită Rebegea.

Se uitară unii la alții, în speranța unei lămuriri. Nu erau obișnuiți să audă pe cineva vorbind astfel despre sine. Oare ce-l apucase ? Le veneau în minte zeci de motive. numai cel real li se părea incredibil.

* Să cercetezi pentru ce ai fost învins.

— Eu nu văd rostul acestui harakiri moral, zise deodată Maxim. Am impresia că te răsfeţi. Vrei să ne faci să plîngem şi să-ţi promitem în genunchi că o să fim copii buni ?

— Nu există lucruri după care să nu se poată discuta — zise Iulian. Uite, eu discut faptul că nu sînt bun de şef. Nu fac spectacol : pur şi simplu, vreau ca „Alexandru" să fie dus la bun sfîrşit, să lucrez cu el, să primesc împreună cu voi toţi felicitări ! Da, felicitări ! Dar pînă acolo e cale lungă şi pe calea asta noi nu mergem grupaţi, forfotim brambura. Una din cauze este că ne lipseşte un conducător veritabil. Trebuie să alegem pe altcineva în locul meu.

— Băiatul s-a speriat şi fuge de răspundere ? se interesă Floricescu. Păi asta e laşitate !

— Vrei să te plesnesc ? De răspundere nu fug, cu condiţia să fie o răspundere potrivită cu posibilităţile mele. Am spus tot ce am avut de spus. Insist să alegem pe altul în locul meu.

— Şi crezi că asta ar rezolva situaţia ? zise Maxim. O să plouă cu „medicamente", o să cîştigăm în inteligenţă ? Şi eu încep să cred că fugi de greutăţi...

— Fug de la ce nu mă pricep. Ne trebuie un Temistocle, nu un Leonida. Îl propun pe Simionaş.

Blondul se zăpăci, cum nu-i era obiceiul.

— De ce pe mine? Azi eşti al naibii de grăbit. Stai, să discutăm, să vedem. Ai o idee fixă în problema şefiei.

— M-am gîndit bine. Sînt probabil un instrumentist onorabil, dar un dirijor ineficient.

— Îl propui pe Simionaş fiindcă ţi-e prieten şi nu scapă nici un prilej să te laude! bombăni Floricescu.

— De ce ne abaţi atenţia de la problema principală? se supără Iulian. E cea mai bună dovadă că nu „Alexandru" te interesează, ci eticheta, protocolul. Uite, de-asta nu te-am propus pe tine, deşi ai merita. De acord; Simionaş e prietenul meu. Tocmai lucrul ăsta mi-a dat posibilitatea să-l cunosc. Simionaş ştiţi cum e? Serios ca un tată! Şi ce spune azi, nu uită mîine! Şi e cel mai bun meseriaş, sper că recunoaşteţi! Dar e numai o propunere. Eu am terminat, mă doare gîtul de cît am vorbit.

Cineva începu să aplaude. Era Băbăneaţă. Îl priviră ca pe un zmintit. El continuă să-şi lovească palmele, foarte serios. După ce socoti că le-a pus destul nervii la încercare, spuse cu un calm olimpian:

— De ce căscaţi gura la mine? Alţii aplaudă cînd orăcăie cine ştie ce cîntăreţ de muzică uşoară; eu aplaud un băiat cinstit, este o preferinţă mai onorabilă.

— Nu e cinstit deloc, se revoltă Floricescu. În fond, ce vrea Iulian să spună? Că sîntem o adunătură de neisprăviţi, care n-o pot scoate la capăt decît struniţi de o mînă de fier. Ne jigneşte, voi nu vedeţi?

— E posibil, zise Voichiţa. Dar să recunoaştem că o face cu eleganţă. Totuşi, să nu excludem posibilitatea sincerităţii. Poate că, într-adevăr, el crede că lucrurile vor merge mai bine, coordonate de altul.

— Da, asta cred, şi o să fiu primul care o să-l ajut, zise Iulian.

— Eu nu sînt de acord. Însăşi sinceritatea ta e o dovadă că eşti cel mai indicat, spuse Maxim.

Iulian ridică din umeri:

— Nu e un argument. Rebegea iubeşte în mod foarte sincer fotbalul, dar de jucat, joacă prost...

— Hai, mă Iuliane, de ce baţi cuie de-astea? se necăji şambelanul. Dacă-i pe aşa, eu sînt de acord să te înlocuim!

— Şi eu, zise Floricescu. Votez pentru tine. Eşti energic.

— Eu îl propun pe Băbăneaţă, se repezi Voichiţa. Cel puţin o să ne facă să rîdem.

Se stîrni o hărmălaie voioasă. Pentru întreţinerea ei fură aduse în discuţie şi alte nume, special alese dintre ale elevilor celor mai slabi şi mai zăpăciţi. Floricescu dirija acest lucru anume pentru a micşora semnificaţia poziţiei lui Iulian. Acestuia nu-i scăpă intenţia manevrei. Din trei paşi largi, fu la uşă, răsuci cheia şi o puse în buzunar.

— Ce faci ? se repezi Floricescu. Cum îndrăzneşti ? Dă-mi imediat cheia, altfel...

Dar bătu în retragere, derutat de înfăţişarea lui Iulian. Avea exact expresia de mînie enormă, a omului de la care te poţi aştepta la orice.

— Nu pleacă nimeni pînă nu lămurim lucrurile, zise el, cu glasul tremurînd de nervozitate. Vreau să vă daţi seama că nu e lăudabil să ne batem joc de munca noastră. Întîi aştept să vă liniştiţi, şi pe urmă o să vă reamintesc că am făcut o propunere.

În atelier se auzea numai zgomotul respiraţiilor lor grăbite. Mulţi erau indignaţi de ieşirea lui, şi dacă ar fi tăbărît cu toţii l-ar fi dezarmat rapid dar, cum se întîmplă în astfel de cazuri, nici unul nu voia să fie primul. Cel mai surprins şi mai năucit de această supuşenie era însuşi Iulian. Pentru întîia oară vedea urmările gestului energic, prin care un om singur, dar hotărît, supune

mulțimea. Situația îl uimi atît de mult încît cu greu reuși să nu rîdă.

Încet, încet, se calmară cu toții. Iulian puse cheia înapoi în broască. Urmă o discuție potolită și înțeleaptă. Lucrurile nu mai puteau, într-adevăr, să meargă așa. Trebuiau să înceteze cu absențele și cu munca de mîntuială, să le închidă „musafirilor" ușa în nas și să refacă faima „A.A."-ului și a lui „Alexandru". Sigur, dacă Iulian credea că nu e cel mai indicat să răspundă de atelier trebuia ales altul. Pentru Simionaș se ridicară 17 mîini, pentru Floricescu tot 17. De trei ori reluară votarea. Același rezultat. Lipsea Cavadia. Totul depindea de părerea lui. A doua zi, aveau să fie edificați.

În drum spre casă, Simionaș îi ținu lui Iulian un lung discurs, furios :

— Ce ți-a venit ? De unde pînă unde ? Vrei să fac eu ce nu poți tu ? Și pe urmă îmi lipsește autoritatea. Și n-am nici timp. Eu cînd mă apuc de un lucru, îl duc pînă la capăt. De ce taci ? Aștept un răspuns. Poate vrei să mă răsplătești. Dacă-i așa, nu accept. Și ce-a fost demonstrația aia idioată, cu încuiatul ușii ? Era să te cîrpesc !

— Nu-mi mai împuia capul, zise Iulian, într-un tîrziu. Ce vrei de la mine ? Jumătate

din clasă te-a votat. Ceartă-te cu ei, ia-l pe fiecare în parte. Sînt numai 17 !

Simionaş bombăni ceva şi, făcînd un gest de lehamite, trecu pe cealaltă parte a străzii.

Iulian nu răbdase să-l aştepte pe Cavadia. Era curios să vadă de partea cui e, cu cine „merge“ : cu Simionaş sau cu Floricescu ? „Sînt neserios. Am uitat de problema principală şi mă las pradă vanităţii.“ Într-adevăr, alegerea lui Simionaş îl interesa foarte mult dar, în acelaşi timp, îşi reproşa că nu era sigur dacă ţine ca Simionaş să fie ales pentru calităţile lui, sau ca să aibă el, Iulian, plăcerea de a-şi vedea triumfînd punctul de vedere.

Împărăţia lui Cavadia era casa de cultură. Construcţia răsărea zveltă, cu faţadă de sticlă şi contraforţi de marmură roşie, într-un dreptunghi decupat de lopeţi harnice, din albul zăpezii proaspete. Iulian, care mai fusese de două ori pe aici, o dată ca membru al corului şcolii, la un concurs, şi altă dată la o reuniune unde stătuse lipit de pereţi, neavînd curaj să invite nici o fată la dans, nu mai recunoscu holul. Pe schele subţiri, din ţevi metalice, cîţiva tineri în maieuri, blugi, salopete, gălăgioşi şi îndemînatici, aplicau pe pereţi „biscuiţi“ coloraţi de ceramică. Din cînd în cînd, consultau proiectul — mari car-

toane pictate, întinse pe pardoseală. Mozaicul avea să înfățișeze munca, artele și sportul.

Iulian profită de zăpăceala din jur și zăbovi să examineze proiectele. Erau zeci de personaje, simbolizînd lucrarea metalurgistului, a poetului, a agricultorului, a pictorului. O figură i se păru foarte cunoscută, dar nu-și dădea seama unde o mai văzuse. Pe urmă pătrunse pe un culoar, căutînd sfios pe cineva de la care să ceară relații despre Cavadia. O îngrijitoare în halat albastru împingea aspiratorul.

— Pe cine căutați ? îl întrebă ea. Tovarășa directoare este la...

— Nu, nu ! se apără Iulian. Caut un coleg, dar nu știu exact ce face pe aici.

Fără prea multă nădejde, pronunță numele lui Cavadia și avu surpriza ca îngrijitoarea să reacționeze în perfectă cunoștință de cauză :

— E foarte simplu. Etajul unu, ușa a treia pe stînga. *Prințul* trebuie să fie acum la cercul de dansuri populare.

— Prințul ?

— Așa îi spunem noi lui Cavadia. Nu știați?

Urcînd treptele, începu să audă din ce în ce mai deslușit tropăituri, strigăte ritmate și acordurile unui pian. Pardoseala, proaspăt spălată, strălucea, ca și vopseaua ușilor bine

întreţinute. Ansamblul de dansuri. Ciocăni şi întredeschise uşa. În tricouri negre, de antrenament, vreo doisprezece băieţi transpiraţi, fiecare cu cîte o bîtă înflorată, jucau „căluşarii". Pe Cavadia îl recunoscu îndată : ţopăia cu un pas înaintea şirului, el fiind „vătaful". Sărea atît de sus şi picioarele lui tocau atît de repede parchetul, încît pe Iulian îl cuprinse un sentiment de respect. Nu se putea hotărî să-şi deranjeze colegul virtuoz. Cu faţa aurie de sudoare, Cavadia veni spre el, săltîndu-şi genunchii în ritmul jocului.

— Ce vînt favorabil te aduce la noi, filozofule ? Tînjeşti după o bătută, după un brîuleţ sau vrei să scot din tine un căluşar celebru ?

Iulian îi explică despre ce era vorba, dar Cavadia se întorcea mereu spre confraţii săi, răcnind diferite porunci, folcloric exprimate şi ele : „La pămînt e-un tinerel, sare ursul peste el" sau „Un-doi-trei, joacă acum Andrei, patru-cinci-şase, joacă şi Tănase !"

— E greu să discutăm în hărmălaia asta, îi spuse el rîzînd lui Iulian. Sau mai aştepţi niţel, sau ne vedem la şcoală.

— Te aştept.

Dar aşteptarea se lungi. Cavadia avea multe şi complicate ocupaţii. De la dansuri

trecu în studioul de muzică ușoară, unde îl așteptau colegii din orchestră : trei fete și trei băieți. Formația se intitula „Grup 7—2000“, adică ei erau șapte și cîntau o muzică atît de modernă încît prefigura estetica anului două mii. Melodiile și versurile le compuneau împreună și adesea le modificau chiar în timpul spectacolului. În încăperea cu pereți tapisați în pluș gri, zece șiruri de fotolii și o estradă minusculă, Iulian se simți ca într-un cuib călduț și parfumat. „Grup 7—2000“ era o neobișnuită reunire de instrumente : ghitară, contrabas, flaut, trompetă, acordeon, baterie și „o bancă de sunete“, construită chiar de instrumentiști și perfecționată mereu. Ea reproducea zgomote culese cu multă rîvnă din realitate : tropăit de cai, sonurile a diferite păsări cîntătoare, circulația automobilelor, ciocănituri într-o ușă, soneria telefonului, sirena unui vapor, rumoarea mulțimii. Aparatul se numea „Verifon“ și era acționat de Cavadia.

Nici studioul nu părea locul potrivit pentru discuția decisivă. Iulian se resemnă să asiste la repetiție, de fapt un mic concert, care ar fi fost interesant dacă soliștii vocali nu și-ar fi chinuit atît de mult vocile, încît păreau fie suferinzi de laringită, fie lipsiți de

timbrul obișnuit al glasului omenesc, sau de-a dreptul afoni. Iulian evită însă orice judecată de valoare, deoarece era conștient că nu se pricepe la muzică. Mai tîrziu, Cavadia avea să-i explice :

— Tocmai în asta constă „șozul“ : să transformi vocea naturală într-un instrument.

— Eu credeam că, dimpotrivă, puritatea glasului...

— Ai rămas la bel-canto ? Du-te la operă. Noi lucrăm vocile altfel. Ele trebuie să redea mișcările psihice cele mai profunde. Uneori, imprimăm vocea și pe urmă prelucrăm banda, e o operațiune foarte interesantă. Îți poți imagina o arie cîntată de Caruso într-o expoziție de sculpturi de Brîncuși și picturi de Picasso ?

Iulian se gîndi că n-ar fi deloc ceva insuportabil, dar, timorat de elanul lui Cavadia, preferă să ocolească răspunsul.

— Mai ai mult de păstorit pe aici ? făcu el nerăbdător. Ți-am spus că trebuie să stăm de vorbă.

— Imediat. Trec pe la cineclub și pe urmă mergem.

La cineclub, alți oameni foarte ocupați. De astă dată erau de vîrste diferite — și elevi,

și pensionari, și studenți. În încăpere mirosea a acetonă. Se lucra la masa de montaj, într-o atmosferă gălăgioasă și mult mai puțin organizată decît cea din studioul muzical. Despre o secvență proiectată pe ecran auzeai simultan cele mai diferite aprecieri. „E antologică !“, „Ba e o aiureală !“, „Fugi de-aici : e aur !“, „Hai, domne, că asta a făcut-o și René Clair ! Eu aș tăia-o imediat.“ În aceste discuții artistice, unde explodau jerbe de adjective, vîrstele erau uitate, oameni cu părul alb se contraziceau de la egal la egal cu băieți de 14 ani. Lui Iulian îi fu greu să înțeleagă ce le plăcea unora și ce nu le plăcea altora, într-o imagine căruia el nu-i găsise nimic de lăudat sau de criticat : o fată vorbind la telefon. Îl auzi și pe Cavadia :

— Am găsit soluția ! Eu aș intercala aici un cadru din care să se vadă că telefonul e scos din priză. Efect mare ! Șoc ! Va reieși că Laura n-are curaj să-i spună lui Silvestru că îl iubește, dar și că, în același timp, îl detestă pentru înfumurarea lui. În felul ăsta, prevalează sentimentul etern al dragostei, care e subiectivă.

Angrenajele controversei se puseseră iar în mișcare. Fură invocate personaje feminine, de la Electra pînă la Gelsomina din

„La strada“ de Fellini, trecîndu-se prin Shakespeare, Tolstoi și Ibsen. Iulian se simți îndemnat să spună și el ceva, începu să răcnească și abia într-un tîrziu se lămuri că atît de controversata secvență sentimentală făcea parte dintr-un film care avea ca temă protecția muncii la Uzinele „Vulcan“, Silvestru fiind un personaj care — din prea multă încredere în sine, bravadă și dorință de a realiza cît mai repede anumite performanțe productive — nesocotea normele de protecția muncii.

Iulian se interesă ce rol avea Cavadia la cineclub : era actor, regizor, operator ?

Cavadia îi făcu semn să citească eticheta de pe spătarul scaunului : „Director de producție“. Iulian fluieră mirat :

— Cum vine asta ?

— Vine bine ! Sîntem un studio mic, dar veritabil ! Mă ocup de problemele financiare, de procurarea recuzitei, de organizarea turnărilor.

— Presupun că la casa asta de cultură există un contabil.

— E subalternul meu, dacă nu te superi.

— Nu mai înțeleg nimic. Tu ești angajat aici ! ?

— Nu, de ce ? Pot să am și fără asta anu-

mite răspunderi. În privința filmelor la care sînt *producător*, contabilul nu semnează nimic fără avizul meu. E dispoziția direcțiunii.

Iulian tot nu era lămurit. Îl întrebă din nou de ce se zbate atît, și cu dansurile, și cu cineclubul, și cu orchestra, ca să nu mai vorbim de „Alexandru cel Argintiu". Nu se gîndise că mai bine era să facă un singur lucru, dar bine ?

— Ba da, zise Cavadia, m-am gîndit, fiindcă mi-au atras și alții atenția, dar așa sînt eu : nu pot sta o clipă locului.

— Mai obosește omul !

Cavadia rîse :

— Eu nu obosesc. Îmi pare rău și de nopțile pe care le pierd dormind ! Dacă nu m-ar sili ai mei, aș citi toată noaptea. Acum, de pildă, mi-am făcut rost de „Viețile și doctrinele filozofilor" a lui Diogene Laertius, de „Istoria filozofiei" a lui Hegel și de un curs universitar, tot de istoria filozofiei. Le citesc în paralel. Aștept să se culce ai mei și citesc la lanternă. Consum o baterie la două zile !

— Ești formidabil. Știi că încep să te invidiez ? Ai o capacitate de efort demnă de-un elefant...

— Dar nu e nici un efort ! Îmi place !

Vreau să știu totul. Fizică, pictură, istoria diplomației !

— Și nu ți se amestecă așa, în cap, ca o salată ?

— Deloc. Fiecare intră într-un sertar separat. Cel puțin așa mi se pare mie.

Iulian fluieră impresionat :

— Și le înțelegi pe toate ? Mă refer în special la filozofie.

— Nu știu. Cred că nu complet, dar e ca o poveste ; îmi place și ăsta-i lucrul principal.

— De ce ți se spune prințul ?

— Ei, fiindcă vreau să facem un „musical" folk, după Hamlet sau după „Miorița". Nu că ar costa mult, însă e pretențios. Dar nu mă las. Pînă la urmă, tot îl realizez. Am ideile mele !

Iulian se gîndi mult la aceste ipostaze ale lui Cavadia, de care habar n-avusese. Tot auzind despre isprăvile acestuia la casa de cultură, își făcuse o reprezentare superficială, în care Cavadia apărea ca dansator neobosit și ca participant la concursurile „Cine știe, cîștigă". În realitate, era vîrît pînă peste cap în tot felul de activități dificile, pe care le îndeplinea cu deplină seriozitate. Aici, departe de școală, părea mai mare, mai matur.

Iulian își dădu deodată seama cu cine semăna personajul din proiectul de mozaic : cu Cavadia.

— Proiectul l-au făcut studenții de la Arte plastice și ne-au folosit ca modele chiar pe noi, îi explică el. O să intrăm în posteritate pe cale monumentală, ca voievozii !

Iulian mai trebui să îndure o porție de așteptare ; în ultima clipă, la ieșire, Cavadia își aminti că trebuia să treacă și pe la direcțiune. „Hai și tu cu mine, aici toți oamenii sînt deschiși, nu ne formalizăm." Directoarea, Marilena Rotaru, o femeie de vreo 35 de ani, fostă balerină, era atît de zveltă și de frumoasă încît, minute în șir, lui Iulian îi fu imposibil să spună ceva. Cavadia îl prezentă ceremonios drept „un coleg eminent, specialist în tehnica de calcul, șeful echipei care construiește..." și urmă o odă dedicată lui „Alexandru cel Argintiu". Directoarea Marilena avea un glas foarte cald și amical și niște ochi căprui cu irizări aurii la care, îndrăznind să se uite țintă timp de o secundă, Iulian își pierdu de tot cumpătul. Directoarea era la curent cu ce se întîmpla la școala lor și-i spuse lui Iulian că studiază posibilitatea înființării unui curs de informatică la casa de cultură. N-ar vrea să sprijine cu expe-

rienţa lui această iniţiativă ? Iulian răspundea înclinînd năuc din cap. În cele din urmă, venind vorba despre limbajele de programare, își luă inima în dinţi și-și exprimă părerea că aici „trebuie să fim foarte atenți, deoarece foarte curînd, poate chiar mai devreme de zece ani, cu siguranță că mai devreme, calculatoarele vor avea posibilitatea de a-și alcătui singure programul la solicitarea utilizatorului".

— Iartă-mă, nu prea înţeleg, zîmbi directoarea Marilena.

— Vreau să spun că se va renunța la limbajele folosite în prezent, Fortran, Cobol, Assembler și altele. Mașina va traduce ea singură indicaţiile pe care omul i le va da verbal sau scris.

— Adică îi dictezi problema în cuvinte obișnuite și calculatorul o înțelege ?

— Exact. „Traducerea" se va face automat.

— Și atunci, ce propui pentru cercul nostru ? Noi ne gîndeam ca baza activităţii să fie tocmai învăţarea acestor limbaje la care spui că se va renunţa.

— Cred că nu e rău ca, deocamdată, să fie studiate și ele, dar în primul rînd trebuie avute în vedere două direcţii : pe de o parte

teoria şi practica informaticii, pe de altă parte, sistemele utilajelor. Un filozof modern scria că un principiu al eficienţei este denumit astfel : „Informează-te sau pieri !"

— Interesant ! Cine a spus asta ?

Iulian se îmbujoră, replicînd că nu-şi aminteşte. În realitate, această idee îi venise chiar lui în cap, atunci, pe loc.

Lui Cavadia, directoarea îi dădu să citească vreo zece pagini dactilografiate. Era un raport asupra activităţii casei de cultură în ultimul trimestru. Cavadia, foarte concentrat în lectură, aşternu rapid pe marginea foilor observaţii şi precizări. Iulian simţi că îl invidiază pentru siguranţa cu care făcea acest lucru ; era un om necesar Cavadia, nimic nu se mişca la casa de cultură fără ştirea lui, şi pe deasupra mai avea şansa să se şi găsească în preajma unei astfel de directoare. Iulian se pomeni vorbind, repede şi emfatic, cum nu-i era obiceiul.

— Oamenii fac informatică şi calcul de cînd lumea — o asigură el. Numai îmbinarea modernă a acestor activităţi a putut să-i deruteze pe neiniţiaţi. Răbojul este cel mai vechi sistem de evidenţă, de înmagazinare a datelor, iar numărătoarea din clasele primare, cel mai simplu calculator.

Ca pe o floare îi oferi directoarei informația că prima mașină de calculat și integrat numerică electronică a început să funcționeze în 1946.

— Acest calculator ocupa un spațiu egal cu zece birouri, ca al dumneavoastră și cîntărea vreo 30 000 kg.

— Serios ? se miră directoarea Marilena.

— Da ! rîse amuzat Iulian. Avea 18 000 de tuburi electronice. Dumneavoastră cunoașteți tuburile electronice din televizor : sînt lămpile. Bineînțeles, dacă nu cumva aveți un televizor tranzistorizat. Așa a fost prima generație de calculatoare : greoaie, mari mîncătoare de energie electrică și care nu puteau funcționa continuu din pricina difuzării de căldură, oftă el, ca și cum era vorba despre un necaz prin care el însuși trecuse. Dar se învioră repede : Apariția tranzistoarelor, care au înlocuit tuburile electronice, a dus la îndepărtarea altor dificultăți, inclusiv a celor privind voluminozitatea : s-au născut calculatoarele din generația a doua. În fine, a treia generație, inaugurată în 1964, se bazează pe circuitele integrate. V-ați uitat într-un aparat radio ? Sînt o mulțime de fire acolo. Imaginați-vă în locul lor niște „poteci" subțiri prin care circulă curentul. La „răspîn-

tiile potecilor“, sînt turnate compoziţii speciale care îndeplinesc funcţiile de tranzistori, rezistenţe etc. E un circuit integrat. Volum mic, rezistenţă şi siguranţă în exploatare, consum redus de energie, viteză mare de lucru. A patra generaţie va folosi razele laser, rosti el triumfător, ca şi cum i-ar fi deschis frumoasei directoare porţile unui magnific palat.

Ea se întoarse cu un fel de reproş spre Cavadia.

— N-am ştiut că ai un coleg atît de învăţat ! Cred că la capitolul „propuneri“ din raportul nostru trebuie să insistăm mai mult asupra cercului de informatică. Iulian m-a convins că e un lucru pasionant.

— Poate că ar fi bine să formuleze chiar el propunerea în detaliu, zise Cavadia.

Iulian se instală la birou, scoase pixul şi, în lumina unei firave raze de soare, care pătrundea prin fereastra amplă, începu să aştearnă litere ordonate, pe marginea paginii respective. În încăpere era exact cît trebuia de cald şi plutea aroma discretă a unui parfum pe care n-avea să-l uite curînd. Neajungîndu-i spaţiul, mai luă o foaie de hîrtie, spre a adăuga o anexă. Scrise pe puncte şi subpuncte, concis şi argumentat, inginereşte, cum învăţase de la Martinoiu.

În fine, plecă împreună cu Cavadia, dar s-ar fi zis că nu-şi mai amintea de ce se stătuse atîta timp după el. Se trezi vorbind exaltat, despre cercul de informatică al casei de cultură şi despre cineclub.

— Am şi eu o idee de film, poate chiar mai multe, ce-ar fi dacă mi-aţi da voie să intru în jocul vostru ? Tu eşti vechi acolo, bine văzut, ai putea să mă ajuţi. Ia-mă asistent de regie.

— S-a făcut ! încuviinţă Cavadia, rîzînd. Începem chiar de mîine, dar ai grijă să nu vii cu cel mai bun costum. La noi, candidatul cară întîi aparatele şi reflectoarele, aduce recuzita, e machior şi costumier, uneori dă fuga după franzele şi o jumătate de parizer, să hrănească echipa ! Pe urmă, dacă dovedeşte calităţile necesare, i se încredinţează o cameră de luat vederi — noi îi spunem „cioara“, fiindcă e veche şi rablagită. Învaţă să lucreze cu ea, pe urmă învaţă să developeze, lucrează la montaj, joacă în cîteva roluri neînsemnate şi uite-aşa, dacă nu-şi ia lumea în cap, ajunge regizor, actor sau mai ştiu eu ce. La noi e şcoală aspră, fiindcă se lucrează de plăcere ! De asta m-ai căutat ?

Iulian îi expuse situaţia din „A.A.“, cerîndu-i părerea :

— Nu vreau să te influențez. Gîndește-te bine. De votul tău depinde totul.

— Floricescu mi-a fost prieten, ne-am certat, dar recunosc că are multe calități — spuse Cavadia, gînditor.

— Chiar voiam să te întreb : cum de nu v-ați împăcat încă ? V-ați înțeles ani de zile ca frații.

Cavadia ridică din umeri :

— Poate tocmai de asta. Cînd se strică un lucru vechi și complicat, îl repari mai greu decît pe unul simplu.

— Nu vreau să mă amestec, și pe urmă nici nu mor de dragul lui Floricescu, dar mi se pare curios că v-ați îndepărtat atîta.

— Eu am un cusur, zise Cavadia. E bine să-l cunoști și tu. Mă cert rar cu prietenii, dar cînd o fac, o fac pentru totdeauna. Mi s-a întîmplat prima dată pe la vreo unsprezece ani ; am avut o neînțelegere cu un văr. Nici azi nu vorbim. Mama se duce în vizită la ei, mătușa vine pe la noi, dar eu pe el nu pot să-l văd. A doua oară mi s-a întîmplat cu Floricescu.

— Și care e cauza acestei încăpățînări ? se miră Iulian.

— Nu știu. Cred că nu-l pot suporta pe cel care la un moment dat dovedește că n-are încredere în mine.

— O să-ţi fie greu în viaţă.

— Poate. Dar mai bine spune-mi de ce renunţi la conducerea atelierului ? Erai cel mai indicat.

— Nu. Le-am explicat şi băieţilor. Nu reuşesc să mă impun. Mai bine s-o recunosc singur decît să mi-o reproşeze alţii.

Cavadia fluieră, impresionat :

— Mă emoţionezi ! Alţii ţin cu ghearele şi cu dinţii de cîte un rang, pe cînd tu renunţi de bună voie, din raţiune. Simt nevoia să te premiez. Un pepsi pentru sinceritate !

Într-o dimineaţă se întîlni cu Simionaş la chioşcul de ziare. Era ora 7, întuneric, un vînt rece. Ca de obicei, o coadă lungă de oameni, grăbiţi să nu întîrzie la slujbă. Mai erau şi o mulţime de pensionari, vioi şi vorbăreţi, treziţi cu noaptea în cap. Cînd veni maşina cu ziare, Simionaş se oferi să ajute la descărcat. Iulian îi urmă pilda. Hîrtia mai purta căldura rotativei, cerneala mirosea plăcut.

— Am la tine o rugăminte, zise Simionaş, cărînd trei pachete într-o mînă. Nu prea sînt eu învăţat să solicit. Vorba cîntecului : „A fost odată un marinar..."

— Ce mai e cu marinarul tău ? Crezusem că și-a rezolvat problemele ! Vapor și-a găsit, nevastă și-a luat, ba are și-un far !

— Și un tată. Vitreg, dar tată — care, săptămîna asta, mi-a luat fața cu o chestie de milioane.

Simionaș spusese toate astea pe un ton admirativ, cum Iulian nu-l mai auzise vorbind despre tatăl său vitreg. Blondul îi dădu vînzătoarei ultimul pachet de ziare, cumpără, peste rînd, în virtutea dreptului celui care a muncit, două exemplare din „Sportul" și unul din „România literară" pentru Iulian și porniră spre școală.

— Tată, zise Simionaș, a făcut de toate : a fost și vînzător de aprozar, și operator la cinema, și ospătar, și magaziner, ba în orele libere o făcea și pe zugravul, că se plătește bine. Dar de fapt e sudor, ca taică-tău. Acum, închipuie-ți, nu și nu, că el se întoarce la vechea lui meserie ! „Cum, dom'le, la vîrsta asta ?" „Da. O iau de la capăt. Cîștigul nu mă interesează. Cît o fi, după muncă." Ce zici de el ? Iulian nu știu ce să zică.

— Dacă l-ai cunoaște mai bine, zise Simionaș, ai înțelege că a luat o hotărîre de care nu-l credeam capabil. Ce mai, m-a pus

la respect ! Îi dăm o mînă de ajutor ? Hai că tu ești inimă caldă, nu se poate ca treaba asta să nu te miște !

— Mă mișcă, poftim, dar ce-aș putea face practic ?

— La uzina de calculatoare se construiește o aripă nouă, lucrare serioasă, zece nivele. Pe un șantier ca ăsta, un sudor are de lucru...

— Și ?

— E greu să-l angajeze. Cartea lui de muncă nu-i o lectură convingătoare pentru cei de la Serviciul Personal. Omul nu prea are vechime în meseria lui de bază. Mă gîndeam să pui tu o vorbă...

— Eu ? Simionaș, mă confunzi !

— Nu chiar tu. Taică-tău.

— Păi ce e tata, ministru ?

— Pe ce lume trăiești ? În țara asta sînt numai vreo trei sudori și montatori de valoarea lui, specializați în lucrări la mare altitudine. A lucrat la Turnu Măgurele, la Galați, la Craiova, lasă că știi și tu. Pe un tip ca ăsta se bat directorii generali ! O vorbuliță să pună... De omul meu, în schimb, garantez. Am simțit că ia lucrurile în serios.

Iulian ridică din umeri :

— Nu știu, să vorbesc. Experiența asta n-am mai încercat-o.

Iulian își făcu datoria să-i înșire lui taică-său toată situația. Valeriu puse cîteva întrebări și își notă răspunsurile scrupulos în carnet.

— Nu știu dacă e bine ce fac, zise Iulian.

Avea senzația că se lansase într-o afacere nu tocmai curată.

— De ce să nu fie bine? zise Valeriu. E normal că vrea să revină la vechea lui meserie!

— Da, dar așa, cu protecție...

— Nu e cuvîntul potrivit. Cineva trebuie să se ocupe de el, nu? Și dacă e un prieten, cu atît mai bine. Cînd aud de un sudor, inima mea bate pentru el imediat.

După cîteva zile, Valeriu sosi cu vestea bună:

— S-a aranjat. Transmite-i lui Simionaș că totul e în regulă. Am vorbit chiar cu directorul uzinei de calculatoare. N-are nimic împotrivă; le trebuie sudori, a și dat dispoziție la Personal să-l angajeze pe tatăl ăsta de împrumut al colegului tău. Cu o condiție...

— Să se pună la punct cu meseria?

— Asta se înțelege de la sine, dar mai e ceva... Directorul, cu care dealtfel am avut

şi o discuţie privind montarea platformei superioare — dacă planul meu îmi permite, s-ar putea să-l ajut — îl primeşte pe sudorul rătăcit, cu condiţia... (Iulian, nerăbdător : «Ei, cu care condiţie ?!») ca elevii liceului „Miron Costin“ să-şi monteze calculatorul în uzina lor !

Iulian nu era sigur că auzise bine.

— Tată, tu îţi dai seama ce spui ?

Valeriu făcu pe naivul.

— A auzit el că nu ştiu ce... că la liceul ăsta sînt nişte elevi talentaţi — aşa o fi ?! — care fac un ordinator sau ceva în genul ăsta, cu un nume ciudat, „Alexandru cel Argintiu“, şi zice că nu poate trăi dacă nu vin să-l termine în uzină... că specialiştii se vor simţi onoraţi să-i ajute.

— Nu face praf din nervii mei ! urlă Iulian. Dă-mi detalii !

Valeriu îşi aprinse mulţumit o ţigară. Se vedea bine că e din cale-afară de mîndru. Vorbea tărăgănat, cu pauze mari, ca să-l vadă pe Iulian chinuit de curiozitate şi îngenunchiat de respect.

— De fapt, lucrurile nu s-au desfăşurat chiar atît de simplu, zise sudorul de mare altitudine. A fost nevoie de un atac prin în-

văluire, cu foc concentrat. O să înveţi tu despre asta cînd o să faci armata.

Pauză cinică, făcută anume să-şi imagineze Iulian despre ce ar putea fi vorba. Băiatul transpirase de emoţie, dar şi de enervarea provocată de acest stil de vorbire.

— Penescu şi Martinoiu, numele astea îţi spun ceva ? zise tatăl, într-un tîrziu, scuturînd aferat ţigara în scrumieră.

— Doar nu sînt prost ! se revoltă Iulian. De ce mă fierbi atît ?

— Eu te fierb pe tine ? se miră Valeriu. Ei, asta-i bună ! Păi cum ţi-a venit ideea asta ?

Părea dispus să schimbe firul discuţiei într-o nouă direcţie, adică să clarifice de unde pînă unde are Iulian astfel de bănuieli. Iulian hotărî să tacă şi să îndure tortura derulării cu încetinitorul a poveştii mult aşteptate.

Lucrurile se petrecuseră astfel. Dan Penescu îi convocase urgent, telefonic, pe Martinoiu, pe Valeriu, pe antrenorul Homată şi toţi avuseseră o lungă discuţie cu directorul uzinei de calculatoare. Omul, nu şi nu, ce vreţi dumneavoastră e imposibil. Dar talentul de a insista, îndelung exersat, al lui Penescu, argumentele tehnice ale lui Marti-

noiu, prestigiul lui Valeriu Nedea și al lui Mitiță Homată îl determinară, după o discuție de trei ore, să accepte accesul în fabrică al constructorilor lui „Alexandru“. Astfel, în locul atelierului școlar „A.A.“ avea să ia ființă un cerc uzinal, cu aceeași denumire.

— Păi ce, zise Valeriu, îți închipui că merge așa, cu ocolișuri, cu acțiunile tale pe cont propriu, cu suspine pe la ușa nu știu cui ? Drumul cel mai scurt, o știe toată lumea, e drumul drept. Dom'le, cînd intră patru bărbați, ca susnumiții, în acțiune, e altceva, trebuie să recunoști.

Iulian ridică mîinile, în semn că se predă :

— Sînteți grei, n-aveți probleme. Cînd o să le spun băieților...

Valeriu avea o expresie foarte severă.

— Stai, nu sări în sus. N-am terminat. Va trebui să luați lucrurile în serios.

— Tocmai asta și așteptam, să le luăm în serios !

— Vă veți prezenta nu ca un grup oarecare de elevi, ci ca o brigadă de producție.

— Să trăiți, așa va fi !

— Veți primi SDV-urile după un instructaj și un test de specialitate. Veți răspunde pentru ele. Vă veți încadra în disciplina și în programul întreprinderii. Ultima preci-

zare : veți lucra seara, cîte două ore, de trei ori pe săptămînă. Altfel nu e posibil, secțiile sînt supraaglomerate pînă la terminarea noii aripi.

— Lucrăm și duminicile, dacă e nevoie.

— Treaba voastră. În orice caz, împreună cu voi, special detașați, vor lucra un inginer doctor în științe și doi electroniști-calculatoriști de înaltă calificare.

— Tată, nu mai zic nimic. Ești puternic !

— Nu ți-am spus tot. Materialele, folosirea utilajelor, energia electrică, îndrumarea de specialitate nu sînt pe gratis : la vară veți lucra ca muncitori obișnuiți în uzină, timp de trei săptămîni.

— O lună, un an, o viață aș lucra în uzina asta ! Pot să te mai rog ceva ?

— Credeam că ajunge pentru azi...

— Vino și tu cu noi, în prima zi. Să te vadă băieții. Am mare nevoie să fiu lăudat. Mi-au cam scăzut acțiunile, în ultimul timp. Tu ești un foarte bun motiv pentru mine acum.

— Vreau să pierdeți concursul ăsta ! zise Băbăneață cu un aer feroce, sau cel puțin așa credea el, că are un aer feroce. V-ați bătut joc de mine, trebuie să plătiți.

— Ai un caracter slab, zise Floricescu, disprețuitor. Un tip dintr-o bucată ar fi trebuit să reziste !

— Nu e vorba de mine, ci de voi. Abia așteptați să vedeți omul într-o situație proastă ca să-l luați la mijloc.

Mama lui Băbăneață, o femeie scundă, rotofeie, numai cumsecădenie și politețe, intră din nou la ei cu tava încărcată : sandvișuri, cornuri cu nucă, atunci făcute, două pahare cu lapte, mere, tot ce socotise că e mai bun. Floricescu mulțumi, prefăcîndu-se voios — că e în largul lui, că petrece bine împreună cu minunatul de Băbăneață. Băbăneață jucă același rol. Îndată ce femeia ieși, ostilitățile reîncepură.

— Eu să fiu în locul tău, zise Floricescu, aș face pe dracu-n patru să demonstrez că sînt altul decît mă crede lumea.

— Da' de ce ? Vreau să mă vadă așa cum sînt. Am eu ceva rău în mine ? se revoltă Băbăneață.

Floricescu oftă :

— Ai, mă, ai. Notează, că sînt multe. Ești leneș, încăpățînat, copilăros, răzbunător, catîr ! Îmi pierd timpul cu tine de o săptămînă ! Vrei să-ți cad în genunchi, nenorocitule ?

Băbăneață rînji :

— De ce nu ! O s-o faci și pe asta, pentru că ai și tu o mulțime de cusururi. Notează, gaspere : ești îngîmfat, invidios, îi disprețuiești pe toți cei care învață mai slab, îi dușmănești pe ăia care sînt la fel de buni ca tine, vrei totul și crăpi de vanitate. Și ești și fricos, pe deasupra !

— Poți să spui orice, înghit totul, fiindcă am nevoie de tine, dar de unde ai scos-o că sînt fricos ?

— Păi nu ți-e frică de răspundere ? Ți s-a spus că trebuie să-mi bagi mie mințile în cap și n-ai curaj să renunți la așa o treabă !

Floricescu se gîndi că poate era cazul să-i spună că de fapt nu-l obligase nimeni să se ocupe de „persuadarea lui Băbăneață", cum își intitula în gînd acțiunea. Fusese propria lui hotărîre. Voia să se convingă dacă are un caracter atît de puternic încît să înfrîngă cerbicia lui Băbăneață. Nu era însă mai puțin adevărat că îi făcea plăcere să petreacă o oră pe zi cu acest aiurit. Superstițiile, capriciile și naivitățile lui îl distrau. Și se simțea bine în această casă simplă, unde puteai să citești, să discuți, să faci scrimă cu vergelele de la perdea sau să trîndăvești, fără să ți se spună în toată clipa „Vezi să nu spargi

cristalele alea ! Pune-ți un costum, că vine unchiul cutare ; tradu-i lui tăticu' un articol din englezește !“ Adevărul era că „tăticul“ știa destulă engleză pentru a se descurca într-o lucrare de specialitate, dar avea orgoliul să spună a doua zi la birou: „mi l-a tradus băiatul meu, care vorbește o engleză ca la Oxford“. Și mai avea de înfruntat Cezar o mulțime de serate, și vizite, și pregătiri, și mirări de tipul : „Ce mare te-ai făcut“, și valize de cărat, de parcă nu locuia într-o casă, ci într-un hotel.

La Băbăneață era liniște și mirosea a ceva plăcut. Floricescu află că e busuioc, despre care știa din citite și din folclor : „Foaie verde busuioc“, dar nu-și imaginase că are o mireasmă atît de plăcută și în general că există. Mobilier ieftin, comod ; pereții copilărește încărcați de fotografii și de ștergare brodate ; o grămadă de cărți naive, dar plăcute — romane polițiste, de dragoste și multe almanahuri. Nu veneau musafiri, și o atracție mare era Haimana, cîinele lui Băbăneață. Haimana, un setter castaniu, ar fi putut cîștiga un os foarte dulce la orice circ. Băbăneață îl dresase pînă într-atît încît, la comandă, știa pe ce clapă să apese ca să dea drumul apara-

tului de radio ; Băbăneață făcuse această clapă în mod special mai lată și o vopsise în roșu. Haimana învățase să aducă ziarele din cutia poștală, să apere o poartă de fotbal și chiar să umble în echilibru pe minge. Înțelegea comenzile nu prin arătarea cu mîna ci prin cuvinte : „Haimana, du-te și fă cutare lucru“. Îl caracteriza eficiența : înțelegea repede și executa la iuțeală.

— Ar trebui să-l iei ca exemplu, spusese Floricescu. Tu ești un mocoșit.

— Numai aparent. În realitate am spiritul foarte ager. Haimana nu face decît să mă imite.

— Ai numărat de cîte ori ai venit la școală nepregătit din cauză că te-ai jucat cu el ?

— Nu. Ar ieși o cifră prea mare. Dar nu-mi pare rău : i-am dat lumii un animal educat !

— Trebuie să-i mai dai unul.

Dar era sever numai de formă. În realitate, pe Floricescu îl atrăgea din ce în ce mai mult această nouă amiciție care, în urmă cu cîteva luni, i s-ar fi părut imposibilă. În lipsa lui Cavadia, simțise nevoia unui alt prieten și deocamdată se mulțumea cu Băbăneață, care nu constituia o companie ne-

plăcută. Dealtfel, Cavadia i se păruse întotdeauna lui Floricescu cam obositor și, pe deasupra, prea dispus să discute despre subiecte în legătură cu care Cezar nu era la fel de bine informat, ceea ce îl făcea să se simtă, lucru inacceptabil pentru el, în inferioritate. Cu Băbăneață, în schimb, era mereu ca în vacanță. Însoțindu-l, nimerise în locuri, de existența cărora habar nu avusese. Văzu cu ochii lui pești într-o bulboană a Sabarului, sub umbra unei sălcii colosale. Băbăneață îi hrănea de trei ori pe săptămînă cu mîna lui, și un crap gigantic, de aproape 80 cm lungime venea pînă la mal cînd Băbăneață agita într-un fel anume apa cu o creangă. „Ăsta-i Balenă, șeful ! explică Băbăneață. Sîntem prieteni. Dacă mușcă el, mușcă toți.“ Într-adevăr, cînd ieșea Balenă la iveală, ca o torpilă de aur, zeci de crapi îl escortau, iar Băbăneață pescuia fără vargă, doar cu firul de nailon și cîrligul — după plac și după o regulă : «Numai sîmbăta și numai unul singur». „De Balenă s-o să mă ating niciodată, e prietenul meu“. Lui Floricescu, la doi pași de capătul autobuzului, lîngă orașul care trepida de uzine, tramvaie, mașini, acest tablou i se părea ireal, mai cu seamă că în fiecare vară se duceau prin dife-

rite bălți, el și taică-său, înarmați cu lansete-revolver, de ultimul tip, dar nu reușeau să prindă nimic, și atunci recurgeau la trista soluție a eleșteielor cu plată, unde peștele aproape că îți e vîrît în cîrlig de paznici.

Spunînd „o să mă mai gîndesc“ și tot amînînd răspunsul, Băbăneață îl trăgea după el prin cele mai neașteptate zone ale orașului. Motivațiile erau „Trebuie să rezolv ceva“ și „Am un prieten acolo“. Ce trebuia să revolze era, de exemplu, că nu se putea deschide un șantier dacă nu se afla el de față. Săptămînal, petreceau două ore în compania lui Niță Tudose. Acest Tudose, om în vîrstă, avea 75 de ani și ținea într-una din încăperile locuinței un automobil. Era un Opel coupé tip 1909, alb, cu tapiseria roșie și capota portocalie, ca și spițele roților. Băbăneață îl ajuta pe bătrîn să-i facă *toaleta* și Floricescu se văzu în situația de a lua parte la această operațiune. Mașina, cu aspectul ei de jucărie gigantică, strălucea. Moș Tudose fusese unul din primii piloți de raliu, cu Opelul acela cîștigase multe premii.

Dar unde n-avea ușă deschisă Băbăneață ! La trei cinematografe intra fără bilet, și-l făcu și pe Floricescu să simtă gustul dulce al filmului văzut pe degeaba. Băbăneață era

prieten cu operatorii, le ținea locul, supraveghind aparatele, cînd aceștia ieșeau să se mai destindă. Cea mai mare surpriză i-o procură însă Băbăneață atunci cînd Cezar își exprimă simpatia pentru echipa de fotbal a „Rapidului". Discuția pornise de la faptul dacă un gol al rapidiștilor, din finala Cupei, fusese sau nu înscris din ofsaid.

— Păi mergem și-i întrebăm pe băieți, e simplu, zise Băbăneață.

Astfel se trezi, cu uimire, Floricescu în zi de antrenament pe stadionul Giulești. Băbăneață îi cunoștea pe toți jucătorii iar cu cei tineri se tutuia. Îl împinse pe teren : „Trage și tu niște șuturi". „Păi se poate ?" „Cînd ești cu mine, da." Cezar avu o bucurie la care nici în vis nu îndrăznise să se gîndească : îi dădu un gol de la 11 metri portarului vestitei echipe, eveniment pe care avea să-l povestească, adăugîndu-i mereu cîte un amănunt palpitant, pînă la adînci bătrînețe.

A doua zi, Floricescu se pomeni cu un trei la chimie. Colegilor nu le venea să creadă că Floricescu venise la școală fără să fi citit. Dar Cezar, îmbujorat, le relata pentru a zecea oară golul înscris pe Giulești. Între patru ochi, îl învinui pe Băbăneață pentru nota

trei. „Din pricina ta am ajuns să mă fac de rîs !“ „Te-am silit eu să te ții după mine ? Ca să mă cîștigi, e nevoie să sacrifici ceva.“ Se certară îndelung, dar în ziua următoare Floricescu era din nou acasă la Băbăneață, jucîndu-se cu Haimana. Ajunsese să nu mai poată trăi fără Băbăneață. Luase obiceiurile acestuia, îi împrumutase preferințele. La rîndul său, Băbăneață începu să fie mai maleabil și ajunse atît de departe cu intimitățile, încît îi arăta lui Floricescu jurnalul său desenat. Îi împărtăși chiar și dorința lui de a scrie un roman. „Dacă vrei, îl scriem împreună.“ Era o după amiază ploioasă, n-aveau unde să plece, așa încît Floricescu, căzut în mintea lui Băbăneață, se declară de acord. Știa că n-o să iasă nimic, dar mai gustase plăcerea de a se lăsa în voia ideilor lui Băbăneață.

— O să fie, spuse acesta, un roman chiar despre noi. Ceva captivant și în același timp realist. Personaje adevărate, în situații imaginare. Ce părere ai despre formula asta ? Floricescu trebui să recunoască deschis că Băbăneață era din punct de vedere estetic destul de îndrăzneț.

— Bine, zise el. Tu scrie și eu dictez.

— Da' de ce ? protestă Băbăneață. Normal ar fi invers, fiindcă a mea a fost ideea !

— Nu sînt scribul tău.

— Atunci, juma-juma. O pagină dictez eu și scrii tu, următoarea o scriu eu și dictezi tu.

„M-am prostit de tot", își spuse Floricescu și luă stiloul. Băbăneață îi oferi un caiet de o sută de pagini ; ar fi trebuit să fie, potrivit cerințelor profesoarei Homată, caietul lui cu însemnări de lectură, dar rămăsese alb.

Băbăneață își ciupi lobii urechilor, neuitînd să clipească tare, de nouă ori și astfel bunele auspicii fiind asigurate, începu să dicteze, inspirat :

— Scrie : „Era o seară de toamnă. Ploua mărunt. Era frig".

— Nu merge cu „era" de două ori.

— Bine. Șterge și pune : „Cădea o ploaie rece".

— ...rece. E mai bine.

— Și concis, nu ? Mai departe. „Eroul nostru, tînărul cercetător Băbăneață, se întorcea de la Centrul de calcul."

— Stop. Parcă era vorba să scriem despre amîndoi !

— Așteaptă, imediat o să apari și tu.

— Nu este echitabil. Cititorul va crede că tu ești personajul principal.

— Bine. Șterge și scrie : „Eroii noștri, tînărul cercetător Băbăneață și prietenul său Floricescu se întorceau de la Centrul de calcul".

— Numai tu ești cercetător ? Eu ce sînt ?

— Dacă ții neapărat. Taie „prieteni" și pune „Tinerii cercetători". Nu mă mai întrerupe ! Scrie : „Deodată, se auzi un strigăt : Ajutor ! Ajutor ! Era glasul unei fete. Băbăneață exclamă : Mi se pare că e glasul Voichiței".

— De ce să exclami tu asta ? Eu sînt surd sau nu-i cunosc vocea ?!

— Fie. Cum vrei tu : „Băbăneață și Floricescu exclamară : Ni se pare că e glasul Voichiței ! Alergară într-acolo. Un individ o atacase, încercînd să-i fure ceasul de la mînă. Băbăneață se aruncă asupra lui".

— Ușurel. Eu ce făceam în timpul ăsta ?

— Peste tot te bagi ! Fie : „Băbăneață și Floricescu se aruncară asupra lui. Calmi și hotărîți, îl doborîră cu cîteva directe, bine plasate".

— Doi pe unul... Nu-i nici o ispravă !

— Păi sigur, fiindcă te-ai amestecat tu. Dacă stăteai deoparte, totul era în regulă...

Floricescu bombăni indignat :

— Tu să faci pe viteazul și eu să stau deoparte ?

— Am găsit soluția : *doi* agresori ! Sau *trei*, ca să putem spune : „Era o luptă inegală, loviturile curgeau. În cele din urmă, cei trei indivizi o luară la fugă. Emoționată, Voichița îi șterse lui Băbăneață sîngele de pe braț : unul din agresori îl rănise cu cuțitul".

— Ce vorbești ? zise Floricescu. Te bandajează *pe tine !* Poate și plînge ?

— Ești imposibil. Șterge și scrie : „Emoționată, Voichița le șterse cu batista sîngele de pe braț. Agresorii îi răniseră cu cuțitele".

— Cam multă simetrie.

— Bine, atunci tu ești rănit pe obraz.

— Ca să-mi rămînă o cicatrice la vedere ! Vrei să mă desființezi de tot ?

— Fie, preiau eu rana de pe obraz...

— Ca să faci pe eroul ? Nu, dragă : amîndoi sîntem răniți la braț. Punct. Și termină cu ciupitul urechilor, că nu mai suport !

— Lasă asta. Face parte din personalitatea mea ! Scrie : „Voichița îl invită pe Băbăneață acasă, ca să-l panseze".

— Iar mă bruiezi ?

— Mă rog : „Îi invită pe amîndoi acasă ca să-i panseze". Din pricina ta, acasă la Voichița o să fie un spital întreg ! Scrie : „Mama Voichiței, profesoara Homată, atît de severă la școală, se înduioșă. Ea îl rugă pe Băbăneață să rămînă la masă..."

— ...*îi rugă* pe Băbăneață *și pe Floricescu* să rămînă la masă!

— Nu se poate! strigă Băbăneață. Intenția mea este ca Voichița să se îndrăgostească. Dacă o să continuăm așa, de cine se va îndrăgosti?

— Nu știu. Să aleagă ea.

— Păi cum o să aleagă dacă tu faci tot ce fac și eu? Te ții scai de mine cum se ține coada după cîine! Așa nu ajungem nicăieri.

Iritat, Băbăneață rupse caietul în două:

— Poftim. Fiecare să-și scrie romanul lui. Pe urmă i le dăm Voichiței. Să-și aleagă ea eroul preferat!

În loc să-și vadă de lecții, Floricescu munci patru zile la „romanul" său, în care o salva pe Voichița din cele mai neobișnuite pericole. Era conștient că își pierde timpul, că practică un joc care i s-ar fi potrivit mai bine în urmă cu cîțiva ani, totuși era un lucru amuzant.

CAPITOLUL OPT

Deșteptătorul urla sinistru, la șapte fără zece. Era clipa cînd Iulian ura lumea și legile ei. Orb de somn, se repezea la baie.

Scăpa săpunul în chiuvetă, bombănea torturat de răceala apei, îl nimerea dintre prosoape exact pe cel mai umed. Cu o mînă mînca și cu alta își lega șireturile. Orice cuvînt i s-ar fi spus nu era suficient de blînd ; totul îl scotea din sărite. Valeriu Nedea, care între timp se răsese, făcuse duș și mîncase, își fuma țigara ținîndu-și coatele lipite de trup, foarte atent la manșetele imaculate. Mirosea a colonie, părul îi era pieptănat cu îngrijire peste cap, lins, după o modă mai veche, iar pantofii, atît de lustruiți, încît păreau de sticlă. Lui Iulian îi era ciudă pe acest tată treaz și elegant din zorii zilei. Unde se ducea el, la slujbă sau la o recepție ? Dar ăsta era unul din obiceiurile lui Valeriu : să iasă din casă ca un lord. Glumele lui de dimineață vizau starea de confuzie și de grabă a lui Iulian. „Nu ține coatele pe masă cînd mănînci, zicea Valeriu sfătos. Nu te gheboșa. Mestecă încet. De ce nu te-ai trezit mai devreme ?“ și-l dăscălea cu multe alte înțelepciuni, absolut inutile pentru un om care se uită cu un ochi la ceas și cu altul în farfurie.

Ziua trecea pentru Iulian ca un tren rapid. Pînă la orele 13 sau 14, școală. Întors acasă, citea ziarele în timpul mesei, după

care se apuca de lecții. Ele îi luau trei ore. Un ceas și-l rezerva pentru citit romane de aventuri. La șase după amiaza pleca după cumpărături ; nu-l obliga nimeni, era distracția lui să umble prin prăvălii. Se uita la oameni, la mărfuri, asculta discuțiile clienților, inspecta magazinul alimentar, cel de fierărie și aparate electrocasnice, piața — și se gîndea. În timpul ăsta îi veneau lui ideile. La șapte, îmbrăcat în trening, o lua fie spre stadion — trei antrenamente pe săptămînă — fie spre uzină, unde aveau program tot de trei ori pe săptămînă. Suporta cu bine acest program, dar diminețile erau îngrozitoare. Atunci simțea el tot greul, rezidiile de oboseală. Nu se ridica, ci se rupea din așternut, și o făcea cu o mare și lipsită de voioșie încăpățînare. Mama îi spusese că la ora aceea semăna cu un lup mînat de foame peste cîmpiile înzăpezite. Dimineața era, într-adevăr, grăbit, rău și inabordabil ca un lup.

Li se părea că trecuse o viață de om de cînd lucraseră în atelierul școlii. Rîdeau de acel „trecut artizanal", cum spunea Cavadia, și de goana lor după „medicamente". În uzină se lucra acum cu circuite integrate.

Pe o plăcuță de siliciu, avînd mărimea unei cărți poștale, încăpeau mai multe piese decît într-o valiză de montaje obișnuite. Materialele care intrau în compoziția pieselor erau încorporate, sub vid, în circuite.

Inginerul doctor Puiu Vasiliad, conducătorul lor științific, avea în el ceva de copil bătrîncios, glumele îl iritau, orice greșeală lua în ochii lui proporții catastrofale, dar lucra alături de ei și pe cît era de pedant în chestiunile teoretice pe atît era de bun meseriaș. Ca urmare, de unde toți imitaseră cîndva bonomia lui Martinoiu, acum erau îngîndurați, posaci și repeziți la vorbă ca Vasiliad. Directorul uzinei se ținuse de cuvînt și le dăduse pe unul din cei mai buni ingineri.

Într-una din seri, portarul se opuse intrării lui Floricescu în uzină, deoarece își uitase acasă legitimația.

— Dar mă cunoașteți ! M-ați văzut de atîtea ori !

— Te cunosc, dar fără legitimație nu intri. De unde știu eu că nu ți-a fost retrasă ?

— Întrebați-i pe colegi, telefonați-i tovarășului inginer Vasiliad !

— Discutăm degeaba. Îmi arăți documentul, intri. Nu-l ai, te duci după el.

În secție, Rebegea îi expuse cu indignare lui Vasiliad incidentul. Floricescu făcea semne disperate din stradă.

— Portarul a procedat corect, zise Puiu Vasiliad. Viața este un șir de evenimente logic înlănțuite. Fiecăruia trebuie să i se acorde la momentul potrivit atenția necesară. Lipsa legitimației denotă ușurință și spirit superficial.

— Un cartonaș... insistă șambelanul.

— Raționament greșit și incomplet, replică Vasiliad. Pentru tine, legitimația e un amănunt neînsemnat, dar pentru portar, a controla existența ei este o activitate de bază.

Ceva mai tîrziu, le spuse :

— Cînd eram la facultate, profesorii, între care academicieni și somități distinse cu mari premii internaționale, au acceptat să se supună unui test de inteligență. Indicele maxim era 200 de puncte. Cei mai mulți au întrunit un punctaj între 120 și 140, adică inteligență medie. Mecanicul de la serviciul de întreținere avea 110, iar una din secretarele rectoratului, 150 ! Cum vă explicați că oameni cu o inteligență medie au ajuns mari savanți ?

— Șansa ! zise Floricescu.

— Experiența profesională ! zise Rebegea.

— Cultura, spuse Voichița. Aptitudinile.

— Există un element-bază, replică Puiu Vasiliad, care le condiționează pe toate : gradul de interes. Mărimea lui e direct proporțională cu succesul. Iată de ce oameni cu un indice mediu de inteligență ajung totuși la mari performanțe în domeniul lor. Gradul de interes focalizează toate posibilitățile individului în direcția scopului propus.

— Ca un laser ? zise Iulian.

— Exact. Țineți minte acest lucru. El explică multe.

— Dar geniul ? spuse Voichița. Leonardo da Vinci, Beethoven, Einstein ? Vă explicați tot ce au făcut numai prin mărimea gradului de interes ?

— Firește. Geniul este expresia totală, enormă, a interesului de a descoperi, de a comunica, de a crea.

La Vasiliad nimic nu era uimitor, neașteptat, extraordinar, ci numai „necesar“, „determinat“, „normal“ sau „anormal“, „corect“ sau „incorect“. Mai avea obiceiul să întrebe de cîte două, trei ori un lucru, dîndu-ți impresia neplăcută că nu știi să te faci înțeles. În realitate, voia el să fie absolut sigur că a priceput perfect despre ce e vorba. Felul său de a fi, foarte net, adesea imper-

sonal, dîndu-ți impresia că discuți cu un tratat de logică vorbitor, nu le displăcu, întrucît era ceva nou pentru ei. De aceea, fu o mare surpriză pentru toți să vadă că Vasiliad, omul abstract, venea și pleca de la uzină călărind nebunește o foarte concretă motocicletă roșie, un CZ—250. Cu cască „totală", portocalie, Vasiliad străbătea ca un fulger străzile înecate de trafic ale orașului. Șambelanul Rebegea, simțind că ar mai putea să afle și alte surprize, efectuă cercetări și nu după multe zile le aduse colegilor, triumfător, un afiș, vechi de doisprezece ani, care-i ului : „Clubul sindicatului P.T.T. Spectacol de estradă". În program figurau cîntăreți comici, cupletiști și brigadă artistică, formația de balalaici și „Orchestra Gama 63", alcătuită din telegrafistul Jean Dudescu — saxofon, factorul poștal Titi Soare — trompetă, studentul Gigi Manoliu — contrabas, operatorul Francisc Sim — baterie și elevul Puiu Vasiliad, acordeon și solo voce. Fotografiile de pe afiș excludeau posibilitatea coincidenței de nume. Vasiliad, aproape neschimbat, purta o cămașă în pătrățele, cu guler înalt. Părul, tuns scurt, stătea perie.

— Extraordinar ! Cîntăreț de muzică ușoară ? Vasiliad ? ! Robotul ăsta electronic ?

— Da, zise Rebegea, bucuros că are cu ce să-i uimească. Am trecut pe la Clubul P.T.T. Trompetistul Titi Soare e și acum în orchestră. Mi-a povestit tot. Electrecordul le propusese să le imprime un disc. S-au hotărît să-și ceară cu toții concediu și să se ducă la o cabană, în munți, să repete și să compună singuri cîteva melodii — lucru nou, pentru că pe atunci nu existau formații folk, pop etc. care-și fac singure cîntecele. Puiu a obținut și el o scutire de două săptămîni din partea școlii, mîndră că are un artist... Ei, dar ce s-a întîmplat la cabană ? S-a întîmplat că studentul contrabasist își adusese cu el o valiză de cursuri și tratate. Era la Facultatea de electronică. În fiecare seară, după repetiții, învăța. Pe Vasiliad al nostru treaba asta l-a uimit : cum așa, noapte de noapte, să stai și să înveți ? Contrabasistul i-a arătat scheme, i-a povestit una și alta — și în special despre ordinatoare, pe atunci încă o noutate. Rezultatul a fost că Puiu n-a mai visat altceva decît să se specializeze în direcția asta. Discul nu l-au mai înregistrat, fiindcă specialiștii au fost de părere, ascultînd formația, că nu este încă destul de bine pusă la punct. Să revină peste un an. N-au mai revenit. Formația se destrămase. Con-

trabasistul își pregătea proiectul pentru examenul de stat, baterístul se însurase, iar Vasiliad nu mai voia să știe nimic altceva decît electronică, informatică și calculatoare. A terminat liceul cu 10 la fizică și la matematică. Politehnica a absolvit-o ca șef de promoție. La 27 de ani și-a dat doctoratul. Cum vi se pare povestea ?

La următoarea întîlnire, Vasiliad observă o anumită schimbare în rîndurile elevilor săi. Aveau niște zîmbete și niște priviri suspecte.

— De ce vă uitați așa, mi-a crescut ceva pe nas ? îi întrebă în stilul său, rece și încet.

Nu. Acest Vasiliad nu avea nimic comun cu cel de pe afișul din 1963. Preferară, măcar pentru un timp, să tacă. Curînd, se lămuri și de ce acest eminent specialist, invitat cel puțin o dată pe an la reuniuni și congrese internaționale, accepta să lucreze cu ei. Pentru economie de timp, de materiale și de muncă, tînărul expert hotărîse să folosească prilejul construcției lui „Alexandru“ pentru a aplica niște soluții noi, foarte interesante pentru uzină. Acest lucru îi încărcase de mîndrie pe băieți ca un praf de pușcă ; ar fi stat în secție pînă în zori, ar fi renunțat la mîncare, la somn, la vechi și ne-

dezminţite pasiuni. Lumina neonului, bîzîitul aparatului de climatizare, mirosul acizilor alcătuiră lumea lor preferată. Erau în urmă cu somnul, dar foarte în avans cu visurile.

Tiberiu Floricescu îi procură lui Cezar de la un cuscru, medic, o adeverinţă de „surmenaj" prin care i se recomanda „scutire, pentru trei luni, de orice efort extraşcolar".

— Acum poţi să stai liniştit acasă, îi spuse el, oferindu-i hîrtia.

Floricescu explodă :

— Cine ţi-a cerut asta ? Vrei cu tot dinadinsul să mă fac de rîs ?

Omul era dezorientat :

— Păi nu mi-ai împuiat capul că eşti veşnic obosit, că trageţi la uzină ca apucaţii ?

— ŞI CE DACĂ ? Tragem, dar ăsta nu-i motiv să faci o dramă !

— Te-ai plîns că Vasiliad vă scoate sufletul, că nu mai poţi...

— Sînt şi eu, acolo, un mic demagog ! Mă laud cu ce pot ! Eşti om mare, de ce te iei după mine ?

Dar luă totuşi adeverinţa, ca s-o fluture pe sub nasul colegilor, să vadă ce erou este ; medicul îl scuteşte, dar el nu ţine seama de asta !

Floricescu făcu și un lucru inedit în vasta lui rețea familială. Odată, avînd de lucru la uzină și sîmbătă seara, și duminică dimineața, își ceru scuze cu toată politețea că nu poate participa la nunta unui văr.

— Nu poți să lipsești o singură dată ?

— *Nu vreau* să lipsesc !

— Ți-e frică, au vîrît spaima în voi ? Ce se întîmplă acolo ? Trebuie să mă interesez, o să iau măsuri ! Sînteți copii, n-are nimeni dreptul să vă stoarcă de puteri !

— Un deget dacă miști, un telefon dacă dai — și nu mai vorbesc cu tine zece ani ! îl amenință Cezar. Crezi că nu mi-ar plăcea zbenguiala de la nuntă ? Oho ! Dar nu pot lipsi de la uzină.

— Ce-o să spună unchiul Silvestru și mătușa Ana, văru-tău Paul, soră-mea Tanța, cumnatul Vasile, nașul...

— Habar n-am. Explică-le situația. Te pricepi tu. Înșiră-le o poveste frumoasă, despre un fiu care e pe cale să ajungă un mare savant.

Un izvor de glume, sîrguincios exploatat de toți, era faptul că, vorba lui Rebegea, „fie ploaie, fie ger, fata are cavaler". Voichița era

așteptată de Picu în fiecare seară, cînd se întorcea de la uzină. Pe fereastra autobuzului, îl vedeau mîndru în *alaindelonul* lui sau, cînd ploua, stînd comod sub o uriașă umbrelă de polietilen, ale cărei margini îi ajungeau pînă la brîu.

— Termină ! Într-o bună zi — îl prevenise Voichița — o să-i spun tatii și el o să discute altfel cu tine !

— Nu pot să te las singură de la stație pînă acasă, la ora asta.

— De ce, sîntem în junglă ? Și-apoi nici nu e foarte tîrziu !

O însoțea tăcut pînă la colțul străzii. Mai departe nu-i dădea ea voie : „Te văd oamenii cu mine. Ce-or să-și închipuie ?“ Picu înghițea jignirea și rămînea pe loc, urmărindu-și însă protejata din ochi pînă o vedea intrînd în blocul ei.

Voichița, în ciuda incomodității pricinuite de compania lui Picu, nu putea să nu remarce că totuși era singurul care se gîndise să o conducă. Poate îi plăcea lui să exagereze, dar Voichița se văzu nevoită să recunoască în sine că prezența lui îi dădea un sentiment de siguranță. La urma urmelor, de la stație pînă acasă avea vreo opt sute de metri, drum întunecos, printre tot felul de utilaje, grămezi

de nisip și stive de cărămidă, cartierul fiind în extindere. Nu era lucru rar ca o siluetă să-ți taie calea sau glasuri de bețivani să mormăie prin întuneric. Voichița avea simțămîntul de a comite o nedreptate ; trăgea pe ascuns foloase din prezența lui Picu. Se surprinse, contrariată, gata să accepte o invitație la un film. Dar ea nu venea. Picu devenise de o timiditate stupefiantă. „Tocmai *ăsta* am avut eu ghinionul să se îndrăgostească de mine.? ! se întreba furioasă Voichița. *El* mă protejează ? De ce nu Floricescu, de ce nu Iulian ? Pentru mine bate doar inima unui om fără căpătîi ?

Valeriu Nedea pleca și venea de la lucru ca toată lumea ; bătrîna lui valiză de teren dormita în dulapul de perete. De mult nu rămăsese el atîtea săptămîni „la sediu". Aceste perioade fuseseră întotdeauna foarte vesele. Acum, de la o zi la alta, se arăta mai morocănos, mai certăreț, lucruri noi la el. Nu-l mai interesa nimic, citea „Sportul" sau rămînea ore în șir pe canapea, fixînd tavanul. Nici în ziua cînd Sava Bărbulescu îi aduse aparatul nu păru mai voios. Lucrul reușise, lui Iulian nu-i venea să creadă că bijuteria aceea din

oțel înalt aliat prinsese viață în micul și îmbîcsitul atelier.

— Dă-i proiectul și materialele și-ți face o stație interplanetară ! bombăni Valeriu. Ce tot te miri ? Are în el trei sferturi de secol de tehnică. Depana motoare auto în 1915 și aparate de radio în 1925. Ce mai vrei ? Nu te uita că repară aragazuri și broaște de uși ; un meșter face de toate. Oameni ca el au inventat mașina de țesut și motorul cu aburi Cercetătorii atestați au apărut ceva mai tîrziu.

Prototipul fu omologat, Valeriu primi brevet de inovator, dar nici acest decorativ act nu-i readuse vechea bună-dispoziție. Iulian încercă să-l atragă într-unul din vechile lor jocuri. Luă floretele din cui și îl provocă la un asalt, dar pe Valeriu nu-l mai atrăgea nimic, îmbătrînise brusc cu douăzeci de ani. În casă se instală o atmosferă nouă, de plictiseală și irascibilitate. Soții Nedea se certau din mai nimic, spunîndu-și cuvinte grele. Iulian își dădea seama că lucrul nu este normal, dar îi era imposibil să găsească o explicație. El însuși era foarte abătut. Acum ar fi dat mult să-l vadă pe taică-său din nou pisălog și copilăros, hărțuindu-l și punîndu-se la mintea lui. „Am doi copii !“ exclama cîndva mama și nu știai cînd o spune înciudată de zbenguie-

lile lor și cînd, înveselită de bucuria lor. Se învățase cu asta și Iulian, adică să-l aibă pe taică-său tovarăș de joacă, și acum ce vedea? Vedea că inepuizabilul camarad se dezumflase ca o figurină de cauciuc înțepată. Senzația descoperirii că totuși taică-său a îmbătrînit îl deconcerta. Nutrea pentru el o amară compătimire, dar nici de sine însuși nu era mai încîntat. Simțea un fel de vinovăție: pînă mai ieri avuseseră aceeași poziție biologică și psihică și iată că unul cedase.

Într-o zi, uitînd unde își pusese cheia de la cutia cu scrisori (îi venise „Cutezătorii") căută, cum nu-i era obiceiul, în haina lui Valeriu, cu gîndul să folosească cheia lui. Un șomoltoc de hîrtii umfla buzunarul interior al vestonului. Iulian presupuse că poate se întîmplase ceva cu prototipul și că în aceste hîrtii se afla pricina necazurilor lui Valeriu. Dar toate nu erau decît analize medicale și rețete. Acest lucru îl sperie pe băiat. Ceru lămuriri imediat, în taină, maică-sii. Nu știuse nici ea nimic. Evitară să-l întrebe pe Valeriu, intuind dezlănțuirea unui scandal. Noaptea, luară hîrtiile și le examinară în bucătărie. Purtau fel de fel de antete — al policlinicii trustului de construcții, al clinicii de ortopedie, al clinicii de reumatologie, al

institutului pentru expertiza capacității de muncă. Acest din urmă act părea cel mai important. Textul, redactat ca un răspuns la solicitarea policlinicii trustului, suna foarte clar : „Ca urmare la adresa dv. din data de... și în baza avizului medicilor noștri specialiști, confirmăm că tovarășul Nedea Valeriu prezintă simptome de spondiloză avansată și de reumatism poliarticular, afecțiuni total contraindicate muncii pe care o desfășoară. Se impune evitarea eforturilor fizice și a locurilor de muncă expuse intemperiilor. Recomandăm încadrarea tovarășului într-o activitate protejată sau eventual pensionarea".

Se dezmeticiră cu greu din șocul acestei descoperiri. Valeriu se mai plînsese, temporar, de indispoziții, de mici dureri, dar niciodată nu lăsase impresia de suferință îndelungată. Iulian avu o nouă surpriză neplăcută. Se învățase ca tot răul să treacă. Acum se ivise prilejul să constate că lucrurile pot sta și altfel. Așadar, sudorul specializat în lucrări la mare altitudine, care nu avea în toată țara decît trei-patru confrați de valoare egală, era condamnat să rămînă la sol, ca un pilot căruia i se retrage licența de zbor. Omul pe care și-l disputau directorii celor mai mari șantiere urma să se resemneze

„într-o activitate protejată", între un registru și un calorifer.

— Ce facem, mamă, cu el ? zise Iulian, îngrijorat. Simțea, cu un fel de mîndrie vinovată, că a rămas singurul bărbat întreg din casă.

Mama îl repezi :

— Încă nu e clar că e invalid. Să nu faci vreo prostie, că te plesnesc cît ești de mare ! Își revine el. E bărbat. Vezi-ți de treburile tale.

Iulian o privi mirat. Simți, în clipa aceea, un lucru la care nu se gîndise niciodată : că mama lui era femeia tatălui său, așa cum Iulian văzuse de atîtea ori în filme și citise în cărți, dar nu-și închipuise că se poate întîmpla și cu ei doi. Ridică brațele, în semn că se predă, și se duse la culcare. Îi trebui mult timp ca să poată adormi.

...Deșteptătorul urla sinistru. Iulian își făcu, aiurit de oboseală, drumul la baie. Pe urmă se trînti posac pe scaunul lui din bucătărie. Mirosea a ochiuri cu costiță și a colonie. După obiceiul său, Valeriu era treaz ca în mijlocul zilei, îmbăiat și ras proaspăt, cu cămașă impecabilă și pantofii lustruiți, oglindă. Iulian, din proprie inițiativă, ba își cocîrja spinarea, ba mînca ținîndu-și coatele

pe masă, anume ca să-l audă pe taică-său făcîndu-i observații ironice. Dar omul era cu gîndurile în altă parte.

— Îl cunoști pe unul Picu ? întrebă la un moment dat Valeriu.

— Cum să nu. Un tip haios, cum se spune la noi la școală.

— Nu mi-a făcut impresia. S-a angajat la noi și pare băiat serios.

— Își face el cîteodată o *față* prezentabilă, dar e un chiulangiu. N-o să stea prea mult la voi.

— Asta nu mai știu. În orice caz, el nu mi-a vorbit așa despre tine. Te-a lăudat.

— Serios ?

— Dacă-ți spun. Mi se pare că o să-i fiu maistru profesor. Celor de la centrală li s-a năzărit că e mare nevoie de mine la grupul școlar profesional. Nu știu dacă o să accept.

— De ce ? Cu experiența ta, ești aur pentru învățămînt, zise Iulian, trăgînd cu coada ochiului spre maică-sa.

Valeriu ridică îngîndurat din umeri :

— Să mai văd, să mă mai gîndesc. Știi că în țară nu mai sînt decît vreo patru ca mine ! Dacă mă blochez în învățămînt...

— Pierde azi economia națională un sudor de mare altitudine, dar cîștigă zece pentru mîine !

— Așa mi-a spus și directorul. Dar eu încă nu le-am promis nimic. Oamenii ăștia au uneori niște idei... Tocmai acum, cînd sînt în cea mai bună formă, mă imobilizează la catedră...

— Serviciul e serviciu, zise ritos Iulian. Nu facem numai ce dorim, trebuie să facem și ce găsesc alții că e necesar.

Valeriu înclină aprobativ din cap. Auzise exact ceea ce dorea să audă de la ai lui.

De cînd lucrau în uzină, vechea glorie a clasei lor reînviase, și era chiar mai strălucitoare decît înainte. Ca atare, afișau o superioară oboseală, o îngîndurată trufie. Uneori, „uitau" la reverul tunicii ecusonul-legitimație al uzinei, cu fotografia cît un timbru, indicativul secțiilor în care aveau acces și ștampila serviciului personal. Chiar și față de profesori își dădeau aere, dar în mod disimulat — răspunzînd foarte bine la ore, ca și cînd ar fi vrut să le spună : „Iată cum învățăm noi, cei care muncim în uzină !"

Pînă și Băbăneață lua opt în serie, dar cel mai mirat era Floricescu. Nu-și putea explica unde găsește Băbăneață atîta știință, cînd învață, că erau aproape zilnic impre-

ună și nu-l văzuse niciodată cu cartea în mînă. „Alexandru cel Argintiu“ mai avea pînă să fie gata, dar intrase deja în legendă. Se spunea că e imposibil să lucrezi la el dacă nu începi să înveți bine. Un fel de aureolă tainică învăluia grupul calculatoriștilor. Dar Băbăneață, foarte serios, îl trase într-o zi deoparte pe Iulian și-i arătă, presată în buletin, o frunzuliță roșcată.

— O recunoști ?

— Nu. Ce-i asta ?

— Te prefaci. Ia adu-ți aminte, ai dezlipit odată una la fel, de pe geamul atelierului școală !

— Așa e ! Cum de ți-ai amintit ?

Băbăneață zîmbi misterios :

— Mi-am dat eu seama imediat că poartă noroc. Știi cît am umblat pînă am găsit-o ?

— Băbăneață, nu-mi bate capul. E o frunză ca oricare alta.

— Tot ce se poate, dar la amîndoi ne-a purtat noroc. Voiam să te întreb : ce frunză e, de la ce copac sau floare provine ?

— Habar n-am. Mi-aduc aminte că mi-am pus și eu întrebarea asta, voiam să caut într-o carte, dar am uitat.

— Deci nu știi cum îi spune.

— Frunză, cum să-i spună ? Frunză !

— Poate-i mai bine așa, zise Băbăneață, închizîndu-și cu grijă buletinul.

— Nu e bine deloc, îl moraliză Iulian. Ești superstițios ca o babă. Om în toată firea și-și leagă nădejdile de o frunzuliță. E rușine !

— Poate că eu sînt superstițios — zise gînditor Băbăneață. Dar poate că sînt și poet sau gînditor, poate că văd dincolo de lucruri ! Mai pune și tu mîna pe cîte-o carte, ai să vezi că oamenii sînt complicați...

Se depărtă încet, cu mîinile la spate și bărbia-n piept, semn de profundă concentrare, lăsîndu-l pe Iulian pradă celei mai desăvîrșite uimiri.

Brusc, într-o pauză, se auzi „buzduganul lui Martinoiu", trimis pe culoare și care pătrundea prin toate colțișoarele. Inginerul purta un splendid costum cu dungi albe și gri, cravată vișinie, pantofi de lac. Avea un aer general de voioșie, de înnoire. Rămase cîteva clipe în prag, privindu-i în tăcere.

— Arăt ca un ginere ? Vin de la minister ! rosti el, grav. Cred că n-o să am nevoie de introducere, probabil că Rebegea și-a făcut oficiul de *gazetă orală*. Sînt curios doar să știu cu ce floricele a împodobit evenimentul !

Martinoiu se așeză pe colțul unei mese.

— Vă datoram o explicație. Aș putea să spun că am fost nevoit să plec de la voi, obligat, dus pe sus. Aș putea să nu vă mai spun nimic. Am plecat și gata. Doar sîntem prieteni și vreau să vă edific în mod realist. Vinovat e „Alexandru". Din cauza lui mi-am schimbat domiciliul profesional...

Copiii făcură ochi mari. Ce amestec avea „Alexandru" ? Se supărase Martinoiu pe ei, pe calculator ?

— Nu. Îl iubesc mai mult ca oricînd. Dar tot umblînd cu căciula-n mînă după „medicamente", am ajuns la centrala întreprinderilor de construcții-montaj. „Piese, mi-au spus, nu vă dăm, dar un tip așa ca dumneata ar fi bun să conducă serviciul nostru de informatică." Și mi-au arătat un Felix C-256, care folosește trei limbaje. Trebuie să mă înțelegeți, inima mea a bătut din prima clipă pentru el.

Martinoiu începu să se plimbe nervos prin clasă, însoțindu-și cuvintele cu mari gesturi.

— În viața fiecăruia dintre noi sînt oameni care vin, stau un timp și pe urmă pleacă. Nu am sentimentul vinovăției. Vreau totuși să vă spun că îmi pare rău. Am petrecut multe zile bune împreună cu „Alexandru cel Argintiu". Sper că am reușit să vă învăț cîte ceva și recunosc că ies și eu în cîștig :

alături de voi am simțit plăcerea de a realiza din mai nimic un lucru important.

Rămase în dreptul ferestrei, cu spatele spre atelier :

— M-ar incomoda să credeți că am plecat de dragul unui salariu mai mare și al unui post mai important, deși trebuie să vă mărturisesc că astea-s lucruri foarte bune, care ocupă un loc spațios în calculele mele. Dar motivul principal e că mi se oferă un cîmp larg de acțiune. Trebuie să recunoașteți că e omenesc să visezi solicitări cît mai apropiate de vîrful posibilităților tale. Știu că fac o comparație nepotrivită, dar un oțelar nu va lucra cu plăcere într-o potcovărie decît atîta timp cît nu i se va încredința un cuptor Siemens-Martin...

Se întoarse apoi spre ei :

— Faptul că montarea lui „Alexandru" continuă în uzină reprezintă soluția optimă. M-am întîlnit azi cu Puiu Vasiliad. Numai lucruri bune mi-a spus despre voi. Am fost foarte mîndru.

Privi foarte preocupat pe fereastră, se uitară și ei, dar nu văzură nimic, doar pomii ninși.

— Cum stați cu concursul ? Lui Băbăneață (pronunță acest nume ca de obicei, silabisindu-l amuzat) i-au trecut capriciile, sau vă

ţine mai departe în şan? Ia spune, Bă-bănea-ţă!

Băiatul se ridică anevoie, incomodat de banca rămasă parcă prea mică:

— Asta-i o chestiune internă a clasei noastre. Scuzaţi-mă, dar dumneavoastră sînteţi pentru noi acum un *simplu particular*...

Martinoiu păru descumpănit, dar numai pentru o clipă. Îşi ascunse stînjeneala printr-un potop de glume:

— Ce e, Băbăneaţă, îmi retragi *cetăţenia* clasei? Văd că dai tare cu sabia, tare de tot! Ăsta-i stilul lui Puiu Vasiliad, constat că vă influenţează, foarte bine faceţi că-l imitaţi, este eminent.

După plecarea lui Martinoiu, Voichiţa îl luă în primire pe surprinzătorul îndrăzneţ:

— Tu ai înnebunit! Cum îţi permiţi să vorbeşti aşa cu omul ăsta superb?

Băbăneaţă ridică din umeri:

— Am minţit? L-am calomniat?

— E totuşi fostul nostru profesor!

— Dacă alţii n-au avut curajul să-i spună, i-am spus eu ceea ce era necesar. Ne-a lăsat sau nu cu căruţa-n drum?

— Aici Băbăneaţă are dreptate, zise Floricescu.

— Şi i-o trîntește așa, de față cu toată lumea „bum-bum“ ?

— Ai fi vrut să i-o spun la ureche, „cirip-cirip“ ? M-a scos din sărite. Vine îmbrăcat la marele șpiț, face filozofie ieftină și se mai și distrează (îi imită vocea groasă, cu puternice apăsări silabice : „Lui Băbăneață i-au trecut capriciile ?“) Sanchi, îl interesează foștii lui elevi, concursul ! Asta după ce mai mult de o lună ne-a lăsat ca pe niște fleți, cu calculatorul în pioneze. Dacă nu erau maică-ta și Iulian, se alegea praful de frumosul nostru „Alexandru“.

— Bine că te-ai găsit tu să faci justiție, bombăni Voichița.

— De ce să nu facă ? zise Floricescu. Nu e nici mai bun, nici mai rău decît noi. Are tot ce-i trebuie ca să poată exprima un adevăr.

Voichița îl privi uluită. Lucru incredibil : Floricescu era de aceeași părere cu Băbăneață. Ba mai și îl sprijinea în public Cu cîteva luni în urmă, abia dădea semne că-l cunoaște, i se adresa numai ca să-l ironizeze, iar acum parcă descoperise că îi e frate.

„Nu e numai Picu sucit pe lumea asta, gîndi Voichița. Au luat-o razna cu toții. Mototolii sînt agresivi, îngîmfații — echitabili, bătăușii se domolesc, prostănacii au idei ! Ce-i cu băieții ăștia ?“

Iulian nu-și închipuise că totul se va desfășura atît de simplu. Visase o solemnitate, o zi a vorbelor mari. Dar Homată îi anunță foarte prozaic, la sfîrșitul antrenamentului : „Buguleț, Cristescu, Iulian și Simionaș ! Săptămîna viitoare intrați în «Criteriul juniorilor». Aveți grijă cum vă faceți programul în zilele următoare !" Iulian era dezorientat : așa apare în viața omului clipa cea mare ? Fără elemente spectaculoase, fără un șoc emoțional ? După aproape un an de lucru „sec", vestea primului meci oficial mai că nu-i spunea nimic. Dar această indiferență era un fel de reacție inversă. Treptat, minut cu minut, începu să-l cuprindă neliniștea. Cum o să fie pe ringul cu corzi îmbrăcate în pluș, sub plafoniera orbitoare, unde ești singur cu adversarul, urmărit de privirile critice ale publicului ? Abia cînd află că, potrivit tragerii la sorți, avea să lupte cu Simionaș, începu să realizeze complexitatea evenimentului. Se surprinse examinîndu-l cu coada ochiului, ca pe un străin suspect. Boxaseră de multe ori împreună dar fuseseră reprize-școală, de studiu, cu lovituri atenuate, cu

„acum dai tu și blochez eu, acum dau eu și blochezi tu“. Despre adevărata forță a lui Simionaș nu știa totul, după cum nici despre sine însuși nu știa totul. Se trezi făcîndu-și planuri : „Simionaș are lovituri scurte, puternice și un ritm bun. Eu am brațe mai lungi și sînt mai calm. Trebuie să-l țin la distanță, să mă mișc mereu. Dreapta înainte, și lovituri pe plecare. Dacă mă prinde la corp, ar fi foarte neplăcut. Dacă-l prind eu cu niște directe, se înfurie și *intră* dezorientat, pot să-l plimb cum vreau eu, dar trebuie să fiu atent, e imposibil să nu-mi rezerve el vreo șmecherie“.

La duș îl studie pe Simionaș de parcă îl vedea pentru prima oară. I se păru că are palmele prea groase și pectoralii prea dezvoltați și că ochii îi sclipeau de viclenie și cruzime. Găsi că nu reflectase îndeajuns asupra cauzelor care-i atrăseseră blondului porecla de Gheară.

Simionaș nu era la ora aceea nici viclean, nici crud, ci doar prost dispus.

— Ce facem, Iuliane ?

Se ștergea, apăsînd violent prosopul iar umerii și pieptul îi deveniseră purpurii.

— Ne batem.

— Spune-i lui Homată că nu poți boxa, scornește un pretext.

— De ce?

— Nu vreau să dau în tine.

— Dai şi tu mai cu milă! Cine te obligă să mă martelezi?

— Pentru tine, boxul a fost întotdeauna o distracţie! Pentru mine, un meci e o treabă serioasă. Vreau să mă afirm, înțelegi?

— Poate că asta urmăresc și eu.

— Dar altfel. Pentru tine totul nu e decît un spectacol. Pentru mine, o luptă. O să dau tare, o să dau cît pot. Nu vreau să fii tocmai tu ăla pe care o să-l pisez.

Iulian își reaminti propriile gînduri în legătură cu meciul și-i fu rușine. Lui nu-i trecuse prin cap că omul cu care avea să lupte era prietenul său. Uitase tot, în afară de faptul că trebuia să lovească.

— Spune-mi, zise el, îți mai aduci aminte cînd m-ai pricopsit cu eticheta de „spirit analitic“?

— Sigur. Într-o zi de atelier. Veniseși cu degetul mare luxat. Dar nu era numai asta. Arătai mic și prăpădit, ca greierele din poezia lui Topîrceanu. Dădeai impresia că te temi și de umbra ta. Asta m-a scos din sărite; știam că ești un băiat *mobilat,* de ce atunci să dormi pe tine? Mi-am zis: „Ia să-i provoc

un șoc!“ Știi cîntecul meu: „A fost odată un marinar“...

— Și de ce vrei să rămînă din nou un singur marinar? Ne batem, Simionaș. Luptăm „pe bune“, cinstit. Nu pot să fug. Dacă unul din noi va privi lumea de la nivelul podelei ringului, printre ghetele adversarului, cu buza plesnită și cu o arcadă deschisă, nu-i nimic, o să vadă mulți marinari, mulți prieteni.

— Dacă așa vrei tu... oftă Simionaș. Dar ăla de jos n-o să fiu eu!

Cețuri albe fumegau pe stadion. Era frig și umezeală. Un alergător în trening, cu bască și fular, parcurgea pista într-un ritm calm, relaxat. Lui Iulian silueta i se păru cunoscută, surprinzător de familiară.

— Faci și tu un tur? zise Valeriu.

În întuneric, ochii îi sclipeau foarte veseli.

— Ce-i cu tine aici, tată?!

— Am venit să te iau acasă. O să vin de fiecare dată. Mă mai dezmorțesc și eu. Te previn că o să mă vezi și în sală, la aparate!

— Cît ai alergat?

— Trei ture. Nu e mult, dar pentru început e bine. Simt cum mi se înmoaie articulațiile.

— Medicii știu ce isprăvi faci ? Sînt ei de acord ?

— Unul singur. Cel mai bătrîn, care mi-a spus : „Luptă-te, omule, cu dumneata însuți. Ai 40 de ani. Asta e o vîrstă splendidă, atotputernică, vîrsta cosmonauților."

— Știam eu că n-o să te lași, spuse Iulian, pe un ton sever, dar în realitate îi tremura vocea de bucurie. Ia să-ți văd pulsul, tată ! Binișor. Ești însă cam prea încălzit. Hai înăuntru, avem o cameră de recuperare. O să stai învelit, pe un fotoliu, o să bei un ceai fierbinte și o să te uiți la televizor.

— Mă iei sub ocrotirea ta ?

— Da, dacă vrei. Aranjez cu medicul clubului și cu profesorul de educație fizică să-ți stabilească un grafic de antrenament. Trebuie să lucrezi programat, altfel nu faci nimic.

— E-n regulă, mă las „pe mîna ta". Pot să apar din cînd în cînd și prin sala de box, să dau și eu într-un sac ?

Iulian oftă, prefăcîndu-se iar supărat.

— Trebuia să bănuiesc că pînă la urmă o să ajungem și la asta. Ți-aș spune că săptămîna viitoare boxez în primul meu meci oficial, dar mă tem că o să vrei și tu să urci

pe ring. Oare te poate cineva opri să faci tot ce-ți trece prin cap, tată ?

— Nimeni, zise Valeriu.

O ninsoare bogată înstela ferestrele. În cuier, paltoanele ude abureau. Iulian se uita cu un ochi pe geam și cu altul în caiet. I-ar fi plăcut să alerge puțin prin zăpadă, dar trebuia să-și scrie la franceză. Mulți procedau la fel. Nu le mai ajungea timpul. Ușa se deschise. Din instinct se ridicară, dar nu era decît Picu, cu un plasture de vreo douăzeci de centimetri pătrați și mîna stîngă bandajată. Floricescu se răsti la el de ce intră și de ce îi tulbură.

— Nu-i școala ta, replică Voichița, roșind. Intră cine vrea. Hai, Picule, și îi întinse un pachet de cărți. Erau manualele din anul anterior.

— Fizica și engleza nu le-am găsit. Poate le are altcineva. Apelez la inimile caritabile, fiindcă *băiatul* s-a angajat, lucrează și vrea să se înscrie la fără frecvență sau la seral. Cine poate să-i împrumute fizica și engleza de anul trecut ?

— Dar cu cine s-a luptat, cu secretariatul ? Toți cei care se înscriu la un curs fără

frecvență arată așa de pictați ? bombăni Floricescu.

— Nu vorbi prostii. Spune dacă poți să-l ajuți, sări iar Voichița.

Picu stătea timid, cu mîna pe clanța ușii întredeschise. Cu cealaltă, rănită, ținea între brațe și coaste pachetul.

— Ce ninsoare de milioane ! zise Rebegea, intrînd în grabă, cu părul brumat. Oho ! exclamă el, dînd cu ochii de Picu. Eroismul costă cam scump, nu-i așa ? Pariez că nimeni încă n-a aflat nimic despre...

— Nu e cazul, zise Picu, și dădu să plece, dar șambelanul îl prinse de rever.

— Stai. Trebuie să suporți chinurile celebrității. Cum, *popor,* se adresă el colegilor, nici măcar Voichița nu v-a spus ?

Voichița se îmbujorase, neașteptat.

— Păi atunci ascultați *postul de radio Rebegea 1,* zise șambelanul. Aseară, o tînără, venind obosită de la uzină, a fost acostată de doi indivizi care voiau să-i *salte* ceasul și mai ales frumoasa ei haină de vizon, tip oaie dobrogeană. Providența a făcut ca în apropiere să se afle un băiat. Părul lui, pana corbului, mîna lui, trăsnetul cerului ! I-a luat la pumni pe tipi și i-a pus pe fugă. În timpul încăierării, aceste haimanale agresive, dar

inexperte, l-au zgîriat nițel pe obraz și l-au mușcat de mînă.

Floricescu se uită la Băbăneață. Băbăneață se uită la Floricescu. Amîndoi se gîndeau la același lucru : că trebuie să-și pună „romanele“ pe foc.

Cînd intrară directorul Penescu și profesoara Homată îl găsiră pe rănit înconjurat de admiratori, povestind totul, secundă cu secundă. Picu dădu profesorilor ceremonios „bună ziua“ și se retrase, lăsîndu-i să completeze cu propria lor imaginație tabloul luptei de cu seară. Pansamentele îi fuseseră aplicate chiar de părinții Voichiței. Acest lucru îi făcu pe toți să-l invidieze. Multe capete se frămîntau cu următoarea întrebare : „De ce n-am fost eu în locul lui ?“

— Clasa voastră, zise Penescu, împungînd aerul cu o șurubelniță — rareori îl vedeai fără ea, și în buzunar mai avea un clește-patent și o cheie reglabilă — e ultima care nu s-a pronunțat în vederea concursului anunțat mai de mult. Mi-ar părea rău să renunțați.

Toate privirile se îndreptară spre Băbăneață. Băbăneață afișă o mare plictiseală. „Iar începeți ?“ părea să spună eroul.

— Vă spun eu, zise iritat Floricescu. E de acord. Ne înscriem.

— De ce vorbești în numele meu? sări revoltat, Băbănează.

— Pentru că am dreptul! își ieși Floricescu din sărite. Mi-am pierdut zile întregi cu tine, am luat și un trei la chimie din cauza ta; dar ce mai, din nenumărate motive...

— Îți ceri scuze pentru ce ai făcut atunci, cînd cu celălalt Băbănează, din revistă?

Floricescu roși:

— Fie. Consideră că mi le-am cerut, dacă ții!

— Trebuie să spui frumos: „Te rog să mă ierți". Acum.

— Poftim, te rog să mă ierți, căposule!

— În cazul ăsta, zise Băbănează, promit... să mă mai gîndesc...

— Nu! Acum să spui și tu.

Băbănează afișă un aer de condescendență:

— Fie. Considerați că am spus. Treacă de la mine.

Și ca să înlăture impresia că ar fi impresionat, își execută pe îndelete, rîzînd el însuși, ritualul cu ciupitul și clipitul dintotdeauna.

Izbucniră aplauze. Floricescu se ridică ca un actor chemat la rampă. Acordul lui Bă-

băneață era opera lui. Spera că nimeni nu uitase ce spusese profesoara Homată despre întîlnirea a două caractere puternice. În orice caz, avea să le reamintească.

— Atunci, zise Penescu, scrieți-vă fiecare numele pe o bucățică de hîrtie, vom face imediat tragerea la sorți.

Adunară bilețelele într-o căciulă. „Cine o să iasă ? Dacă ies eu ? O fi bine dacă ies eu ? Și dacă nu știu să răspund ? Dar dacă totuși o să știu ?" se întreba fiecare, emoționat.

Penescu amestecă bilețelele, apoi extrase unul. Îl desfăcu încet, cu o enervantă lipsă de grabă.

— Așa. Reprezentantul vostru va fi...

Ușa clasei se deschise și în prag apăru Martinoiu.

— Sper că am venit la timp, nu-i așa ? M-am învoit de la serviciu, special pentru a asista la eveniment. Nu scăpați voi așa de ușor de mine !

Vulturul singuratic puse încet letconul deoparte. *Marea pușcă* trecea, cu nehotărîre, bateriile dintr-o mînă în alta. *Picior de Iepure* începu să tragă precipitat aerul pe nări, ca întotdeauna cînd era emoționat. „Tribul" îl privi cu dojană, fiindcă exact în cele mai

importante clipe pe el îl apuca strănutul.

— Hai odată, zise *Marele Șef*, care-i aflase și el slăbiciunea. Dă-i drumul. N-o să te așteptăm pînă diseară !

— Ha... hap... hapciu ! făcu *Picior de Iepure*, cu un aer vinovat. Nu sînt eu de vină. Am o ale... aleg... alerg...

— Alergie ?

— Hapciu ! Exact ! Mi-a spus doctorul. Hapciu ! Cînd mi-e frică, sau mă bucur, sau mă mir de ceva mă apucă...

— Cred că putem începe ! zise Marele Șef, solemn. Cinci, patru, trei, doi, unu, zero ! Contact.

Marea pușcă legă bateriile. Aproape instantaneu, dar tuturor li se păru că trecuse o veșnicie, din difuzor răsună vocea prietenoasă a crainicului : „Aici radio București. Ca în fiecare zi, la această oră, transmitem emisiunea «Melodia preferată»".

Nu era decît un receptor cu doi tranzistori, montat într-o veche locomotivă de jucărie, pe care sta scris „Western Union", dar îl făcuseră cu mîinile lor, aici, în rîvnita secție „A.A.", care acum era a lor.

Picior de iepure învîrti pînă la refuz tamponul care corespundea potențiometrului. Locomotiva, mirosind a vopsea proaspătă, vibră

puternic, în ritmul muzicii. Fiecare avea acasă un radio, un televizor, un magnetofon, dar nici unul din aceste aparate nu li se părea atît de prețios ca locomotiva cîntăreață. Tremurau de încîntare, în halatele lor albe, care le ajungeau pînă la călcîie și pe care, în dreptul inimii, se aflau vestitele ecusoane desenate cîndva de însăși mîna sacră a Marelui Șef, cunoscut și sub numele de Băbăneață Traian.